FİGEN ŞAKACI

Hayriye Hanım'ı Kim Çaldı?

iletişim

İletişim Yayınları 2524 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 434

Dijital Kitap
ISBN: 978-975-05-2503-2
Sürüm V01.01.01.01

Dijital Kitap Yapım Sistematik Dijital Kitap Atölyesi

Kaynak Basılı Kitap
ISBN 978-975-05-2243-7
1. Basım, 21. Baskı, 2017, İstanbul
İletişim Yayıncılık A.Ş.

Editör Levent Cantek
Kapak Suat Aysu
Kapak Fotoğrafı © Drunaa / Trevillion Images
Uygulama Hüsnü Abbas
Düzelti Büşra Bakan

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr
twitter: @iletisimyayin • facebook: facebook.com/iletisimyayin

iletişim

FİGEN ŞAKACI

Hayriye Hanım'ı

Kim Çaldı?

FİGEN ŞAKACI 1971 İstanbul doğumlu. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunu. 1989 yılında gazeteciliğe başladı, çeşitli gazete ve dergilerde muhabirlik, köşe yazarlığı yaptı. Televizyona dizi senaryoları yazdı. İş Bankası Kültür Yayınları'ndan *Her Doğum Bir Mucizedir* ve *Mizah Zekânın Zekâtıdır* adlı iki nehir söyleşi kitabı yayımlandı. Üçleme olarak tasarladığı roman serisinin ilk kitabı *Bitirgen* 2011'de (ilk baskısı Everest Yayınları'ndan), ikincisi *Pala Hayriye* 2013'te yayımlandı (İletişim Yayınları). Aynı kitaptaki "Pişti" hikâyesinden uyarladığı "Topuklu Terlik Süt Yapar" tiyatro oyunu, Aysa Prodüksiyon tarafından 2017'de sahnelendi.

İyi kalpli dostlarıma, bilhassa ablama...

Rüya

Rüya geldiğinde Hayriye Hanım çoktan gitmişti. Gitmenin içinde gizli bütün yan anlamları da yanında götürmüş, ardında ancak yakından bakanların görebileceği salyangoz izlerine benzer pırıltılar bırakmıştı. Rüya nicedir yabancısı olduğu memleketine geri dönme kararını, Hayriye Hanım'la haftalık olağan görüşmelerinin tak diye kesilmesinden, ona hiç yakıştıramadığı bu uzun sessizlikten işkillendiği için almıştı. Akrabaları arasında bir tek ablasını tanıyordu ama onunla da Hayriye'siz bir ortamda hiç görüşmemiş, konuşmamıştı. Merakı kaygıya döner dönmez uçağa atlayıp gelmiş, kendini üzerine devrilecekmiş gibi duran bu apartmanın kapısında buluvermişti. Her zaman cebinde bir B planıyla dolaşan Rüya'nın bu kez elleri boştu. Zili birkaç kez çalıp bekledi. Beklemenin zamanı uzattığını, belirsizliğin can yaktığını iyi bilirdi. Kapının önüne çöktü, bavulunu bacaklarının arasına aldı. Cebinden telefonunu çıkarıp artık sayısını unuttuğu aramalardan birini daha yaptı. Sekiz saatlik zaman farkı, on bin yüz doksan üç kilometre mesafe aradan kalkınca arkadaşına ulaşması kolay olacak diye umdu ama Hayriye'nin sesini yine duyamadı.

Ne ki bunca yolu gelip de pes edecek değildi. Elbet biri bu kapıyı açacak, Hayriye Hanım'ın nerede olduğuna dair hiç olmazsa bir ipucu verecekti.

O kişi cızırtılı sesiyle Sevilay oldu. Rüya'yı enine boyuna süzerken tahminler yürütüyordu. Hayriye Hanım'ın evinin her köşesine serptiği sarmaş dolaş

fotoğraflarına eve destursuz her daldığında bakar, onunla ilgili bir hatırayı sıkılarak da olsa dinlerdi. Yoksa siz'in z'si Rüya'nın kulağını tırmalasa da ayağa kalkıp elini uzattı. Rüya'yım ben, evet... Hayriye'ye gelmiştim ama... dedi. Bütün ama'lar gibi bu da havada asılı kaldı. Sevilay yakın arkadaşlar arasında bir benzerlik olması gerekirmiş gibi, burnunun ucuna kadar sokulup bir daha baktı ona. Aa gerçekten ikinizin de gözleri patlakmış dedi. Rüya'nın yüzü ekşidi. Sevilay kırdığı potun üstünden atlayıp geri çekildi. Her zamanki şirinlik pozlarını takınarak, Hayriş'imin rüyası sonunda gerçek oldu öyle mi diye ünledi. Alelacele kurmaya çalıştığı samimiyet de Rüya'yı gülümsetmeyince götünü döndü, apartmanın kapısını açtı ve birlikte bir bilinmezin içine doğru süzüldüler.

Hayriye Hanım'ın kapısının önüne geldiklerinde Sevilay çantasından çıkardığı bir tomar anahtarı şıngırdattı. Bu Mert'in, bu annemlerin, bu benim, bu daaaa Hayriş'imin diyerek hepsini tek tek, gereksiz bir gösteriyle tanıttı. Ayy gelip de sizi karşısında görünce nasıl sevinecek kim bilir heyecanıyla içeri buyur etti. Onu yıllardır tanıyormuş gibi davransa da Rüya'nın etrafına ördüğü kalın duvarı hemencecik yıkması mümkün değildi. Başka türlü bir karşılanma, kucaklaşma hayal eden, bu hayalle bunca yol tepmiş olan Rüya, eve girer girmez burnuna çarpan Hayriye kokusuyla çoktan başka bir âleme geçmiş, zamanı ileri geri sarmaya başlamıştı bile.

Size bir çay yapayım mı sorusu tam da bu nedenle cevapsız kaldı. O sırada Rüya'nın parmakları tozlu kitapların üzerinde geziniyor, çalışma masasında açık

duran deftere gidip gidip geri dönüyordu. Sevilay, onu annem gibi severim valla. Gerçi annemi pek sevmem, yani yeniden dünyaya gelsem Hayriş annem olsun isterdim deyince dalgınlığından sıyrıldı. Benimle ilgilen be kadın der gibi arkasında dönüp duran kızın susmayacağını, en azından şimdilik kendisini bu evde yalnız bırakmayacağını anlayınca bir koltuğa çöktü de Sevilay da rahatladı.

Siber Teknoloji Bilimleri'nde öğrenciydi Sevilay. Hayriye Hanım'ın üst katına okulun ilk yılı taşınmıştı. Başlangıçta pek bi hırlaşmışlardı. Geceleri bangır bangır çalınan müziklere dayanamayan Hayriye Hanım, bir gün kapısına dayanmış, tam eli belinde okkalı bir küfre hazırlanırken, uzatılan tekila kadehini anında fondiplemiş, yarım saat içinde onlardan daha çok sarhoş olup hadi halaya diyerek oğlanları ayağa dikmişti. Gençlerin halay çekmeyi bilmemesine çok sert tepki göstermiş, azarlarından yılanları yan yana dizip hoplatarak ve tey tey naraları atarak, gecenin sonunda ve iki kişinin kolunda evin yolunu zor etmişti. O geceden sonra Hayriye Hanım Sevilay'ın gözünde Hayriş oluvermişti. Kırk kere böyle kısaltmalardan hoşlanmadığını söylese de Sevilay göbüşünü okşayıp yanağına bir öpücük kondurunca yumuşamıştı sonunda. Yine de yelkenleri suya indirdiğine o dakka bin pişman olmuş, kendisini Sevilay'ın elinden kurtarıp parmağını sallayarak buyurmuştu: Bundan sonra, illa bir müzik çalınacaksa arada kendi seçtiği parçalar da olacak ve gece ikiden sonra anırarak sevişilmeyecekti.

Sevilay'ın alabak kuşlarına taş çıkartan kahkahasıyla anlaşma ve kaynaşma sağlanmış, teyze denmesini

yasakladığı için Hayriş'e razı olan Hayriye Hanım o gün evinin yedek anahtarını Sevilay'a vermişti. Bazı geceler aniden düşen şekeri, fırlayan tansiyonu yüzünden korktuğunu bakışlarını kaçırarak itiraf etmişti etmesine ama öyle zırt pırt gelmek, bir şey olursa benden çok telaşlanmak yok diye de tembihlemişti. Sevilay'ın don değiştirir gibi sevgili değiştirmesine arada bir laf soksa da ilişkileri zamanla ana kızdan hallice olmuştu. Muhabbetlerinin en leziz anları, Hayriş'in adaylar arasında puan cetveli tutmasıydı. Yemek yerken ağzını şapırdatanları masadan kalkarak anında eliyor, elini öpüp alnına koymayanlara hemencecik ısınıyor, güzel kokanlarla, içli içli bakanlarla tadımlık cilveleşmeler yaşıyordu. Puanlamayı Sevilay'la aralarındaki gizli şifrelerle, bir kahve içimlik sürelerde yapıveriyordu. Bacağını ayırarak karşısında oturanlara değil kahve, su bile ikram etmeyince Sevilay anında sepetliyordu oğlanı. En azından şiir bilen, elindeki telefonla oynamadan gözünün içine meraklı meraklı bakıp konuşanlar ise, daha uzun kalmaya, evinde her daim hazır olan keklerden, böreklerden yemeye hak kazanıyorlardı.

Okullar kapanınca ailesinin yanına giden Sevilay döndüğünde Hayriş'i bulamamış ama fazla bir endişeye de kapılmamıştı. Başını alıp gitmişliği çoktu Hayriş'in, alışkındı bu duruma. Fincan kadar kıçını sallaya sallaya kapıya giderken, onun ne zaman ne yapacağı belli olmaz, fazla soru sorulmasından, işine karışılmasından hiç hoşlanmaz dedi. Bunu Rüya'dan daha iyi kimse bilemezdi. Ne zevzek bi kızdı bu böyle. Aslında sinirlendiği Sevilay değildi. Hayriye bu yeniyetme aklıevvelde ne bulmuştu da bu kadar yamacına

yanaştırmıştı? Hem kim oluyordu da en yakın arkadaşı hakkında ona bilgi vermeye cüret ediyordu bu kız. Rüya'nın sol kaşı komut almış gibi kalkınca, Sevilay onun bu betonarme yapısına daha fazla dayanamadı, anahtarları avcuna bırakıp gelir mutlaka, ölse bırakmaz evini o dedi ve çekti gitti.

"Ölse" sözü salonun ortasına pat diye düştü. Bir hamağa sığışıp sarılalım derken kıçüstü yere düştükleri anın fotoğrafının tam altına. O anda sallanan koltuğun yayları gıcırdadı, çalışma masasındaki kalemler boyunlarını büktü, Hayriye Hanım'ın temizliğine takıntılı bir şekilde düşkün olduğu püsküllü halı Rüya'nın ayağının altından kayıverdi. Yokluğuyla yarattığı derin boşluk büyüdükçe büyüdü. Rüya aklını başına toplamaya çalışarak bu sessiz sedasız gidişe mantıklı gerekçeler aradı, bulamadı. Bir yere gideceği zaman ona mutlaka haber verir ya da bir mesaj bırakırdı. Aşka benzer bir arkadaşlıktı onlarınki. Aldanmadan ayıklanmış, kendini unutmayı güzellemekten vazgeçmiş bir aşk... Birinin yokluğu diğerini elden ayaktan keser, hayatla bağını çıt diye koparmaya yeterdi. İkisi de birbirlerinin varlığına tutunarak bunca yıl yaşamış, yaşlılığın keyfini birlikte çıkarmaya, derdini birlikte çekmeye söz vermişlerdi. Neredesin Hayriye diye bağırdı. Rüya'nın bu yarısı içine kaçan çığlığı, Hayriye Hanım'ın apansız kayboluşuna kalın bir ünlem gibi kondu.

Sonunda dayanamayıp masada açık duran defteri eline aldı. İçindeki yazılar Hayriye'nin yeni romanı için aldığı notlar mı yoksa kendisiyle her zamanki

hesaplaşmaları mıydı? Rüya bu soruların cevabını sahibinden öğrenmek için o anda neler vermezdi.

Zaman

Azar azar azalan zaman. Adına yaşlılık dedikleri yavaşlık... Aksayan, sakatlayan, eğri büğrü bir hal. Yere doğru, öne doğru, gittikçe toprağa doğru kapanan, büyüdükçe küçülmeyi, buruşmayı, titremeyi, üşümeyi, elde tutamamayı, önündekini görememeyi, unutmayı, unutturmayı sinsice belleten beden... Sana ne oldu, sana ne oldu, hadi çık sokağa aldırma diyordun ne oldu diye durmadan başına kakan, yıldıran, bak şimdi bu masadan bile kalkmaya mecalin yok diye yüzüne vuran, nefsini her sabah, her gece, her an yoklayan, tenhalıkta gittikçe kaybolan ben, ben, şimdi kimim ben diye soran, susan, susan, sustuğuna suçlanan aynalar...

Hadi ordan! Kaç devir devirdim ben be. İçimde biriken çerçöpü saymazsak, yüklerimden yüksündüm mü hiç? Kaç kapıdan çıktım, kaç kapı çarptım, bu masadan mı kalkamayacağım? Zaman acelesi olanların uydurması. Sabrı yeni öğrendim ben, telaşa pabuç bırakır mıyım öyle hemen. Sessizliğe, ıssızlığa yeni vardım, öfkemin tasmasını yeni çözdüm, bağrımı yeni açtım kendime. Mecal muhterislerin bok yemesi! Güçten düşmedim, çaptan düştüm. Kendi çeperimi yırttım, her zaman haddimi aştım. Şehirler, sokaklar, kahvehaneler, insanlar, hısımlar, hasımlar had bildirmek için höykürüp durdular. Bilmedim! Her türlü uyumsuzluğun uykusunda süt kaynattım. Köpüğünün başını bekledim, kaymağını eşe dosta dağıttım. Haftada en az dört rüyada dört ayrı

denizde yüzdüm yüzdüm de kuyruğuna gelince geri döndüm. Rüya bu ya; bir kulaç sonra kebapçıya vardığım da oldu, kim bilir kaç yıllık yosunun yasını tutan kayalıklara da. Ah be Hayriye Hanım dedim (Evet rüyalarımda da hanım oldum, olmam mı? Nasıl tombiş, nasıl pembiş oldum hem de). Sen ki o kayalıkların kitabını yazdın, bir daha, bir daha düşecek değilsin ya, kaç tekrara kaç takla attırıp yaşantıdan saydın. Duracak mısın şimdi? Bırakacak mısın her şeyi? Tırman kız, tırmalama kız, yekin kız! Her şeye en başından başlayarak kız! Doya doya, önüne kim çıkarsa sahte kimliklerinden soyup soğana çevirene dek, kız! Yeter ki unutma geçmişi, unutturma tanık olduğun hiçbir şeyi, anlatırken yeni esvaplar giydirsen de çırılçıplak olanı, som olanı, burnunun direğini sızım sızım sızlatanı unutma.

Rüya defteri kapattı, biraz soluklanmak istedi. Pencereyi açtı, derin derin nefes alıp verdi. İçeri trafik gürültüsü, kalabalık uğultusu dolunca hemen kapattı. Hayriye Hanım'ın kim bilir kaç pozuna fon olmuş koltuğuna oturdu. Düşünürken sallanmayı niye seviyorum ben Rüya diye sormuştu bir keresinde. Bu sallanan koltukların, çocukluktan kalma bir hatıraya hizmet ettiğini ben mi uyduruyorum yoksa birileri benim yerime çoktan akıl etmiş olabilir mi? Hayriye Hanım'ın her sorusu çilingir misali kapıları zorlar, eninde sonunda açmayı başarır, başka başka odalara çıkarırdı insanı. Hangi konuyu kurcalıyorsa önce onun etrafında dolanır, birdenbire ortasına atlar, içinde boğulacak gibi olduğunda el almak, elini sıkı sıkı tutmak

için Rüya'ya seslenirdi. Bazen de uzun bir sessizliğin ardından, dilinde dert dinlenir, pıhtı pıhtı kan tükürür gibi dökerdi içini Rüya'ya: Ben bu dünyaya kapatılmış gibiyim Rüya. Üzerime kilitlenmiş bir kapının arkasından bağırıyorum ama sesimi duyan yok. Ya bütün gücümle bağırmasını unuttum ya da nefesim yetmiyor artık. Beni buraya kim, neden kapattı? Allasen söyle, kim, neden? Nasıl oldu da koca dünya tek göz odaya, gittikçe soğuyan bir hücreye döndü?

İkisinin de cevabını bilmediği böyle yığınla sorusu vardı Hayriye Hanım'ın. Her biri kambur büyüten, karın ağrıtan sorular... Günlük konuşmalarındaki sarsaklık hikâyeleri de olmasa, Hayriye Hanım'ın düştüğü saçma durumlara kahkahalarla gülemeseler yaşamak için güzel sebepler bulmakta zorlanabilirlerdi. (Otobüsten inerken şoföre hadi öpüyorum canım demeler mi ararsınız, sipariş vermek için bakkalı arayıp, kız Sevilay hemen aşağı in diye bağırıp, sonra binbir özürle telefonu adamın suratına kapatmalar mı?) Bu tür gaflar elbette Hayriye Hanım'a özgüydü. Rüya'nın kendi hayatının dışındaki ve dışardaki herkes her zaman bir kol boyu mesafede kalır, Rüya istemezse feriştahı gelse yüzüne bakmazdı. Kansere bile çare bulundu, senin bu soğuk am çiçeği hallerine bulunamadı diye takılırdı Hayriye Hanım ona.

Rüya göğsüne saplanan bir bıçak acısıyla ayağa fırladı. Perdeleri kapattı, mutfağa gitti. Buzdolabında bozulmuş bir kutu süt, yeşillenmiş peynir, birkaç dilim küflenmiş ekmekten başka hiçbir şey yoktu. Bulaşık makinesi boş, ocak temiz, çay bardakları ve tabaklar her zamanki gibi bitişik nizamdı. Yatak odasına girip kirli

sepetine baktı. O da boştu. Yol kıyafetlerinden kurtulup biraz rahatladı. Hayriye Hanım'ın dolaplarındaki bütün giysileri ütülü, asılı, lavanta kokuluydu. Ben insanları kullandığı sözcüklerden, inandığı değerlerden, adı duruş mu vuruş mu her neyse işte, türlü çeşit tavırlarından değil, kokularından ayırıyorum artık Rüya. İnsan her şeyi eskitiyor, hafızasında yer etmiş kokuları eskitemiyor. Orada bozulmadan saklanan, en çok da çocukluk çağına ait ne kadar koku var bi bilsen. Belleğim geriye doğru gittikçe kokular yön gösteriyor bana. Bazen vişne reçelinin pembe köpükleri havada daireler çizerek annemi getirip, koyuyor yanıma. Bazen rutubet insanın genzine gizlenen bir sandığı açıverir de neler neler saçılır içinden. Bazı insanların nefesi öksürük şurubu kokar, bazısınınki tarhana çorbası. Yani diyeceğim bu kadar çok konuşacağımıza artık koklaşsak ya! Koku bizim en suskun duyumuz, beraberinde getirdiği davetli davetsiz her misafiri aklımızın, kalbimizin bir yerinde mutlaka ağırlamışızdır. Burun kıvırma kız! Yalanım varsa kör olayım bak! Gerçi galiba oluyorum da yavaş yavaş. Yok yok hemen azarlama, doktor da söyledi. Gittikçe ilerleyecek Hayriye Hanım dedi. Ama bu daha başlangıçmış. Hey yavrum hey! Kaç başlangıçla kamaştı bu gözler!

Doktor hemşireyi odadan çıkarıp bu iş ciddi diyerek beni resmiyete davet etti. Hoşşt doktor, hoşşt diyecektim de zor tuttum kendimi. Onun yerine yaşlı-yazar havamı takınıp olsun, Borges de kördü, şanımdan olur deyiverdim. Kız Rüya, bu doktorlar çok salak be, ayol boyum kadar kitapları okudun da bir Borges mi okumadın dangalak. Aman neyse, bunlardan bizim buralarda çok var. Aldırmadım. Sen de aldırma e mi?

Bazen evin içinde bile yan yan yürüyorum ya, onu da yengeçliğime ver. Kör Hayriye Hanım diyeceklerine, Yampiri Hayriye Hanım desinler, ne çıkar?

Rüya, onun sesini bu kadar net duyup, yüzünü görememeye daha fazla dayanamadı. Yatak örtüsünü kaldırıp yatağın içine girdi. Kafasını yastığa koyar koymaz, sert bir cisme çarptı. Ürkerek elini yastığın altına daldırdı, cismi çıkarıp baktı: Büyücek bir ametist taşıydı bu. Böyle mi uyuyordu Hayriye geceleri? Bu taşa tutunarak, dokunarak mı güç alıyor, otuz iki kısım tekmili birden rüyalarına bu taş mı uğurluyordu onu? Boynundan hiç çıkarmadığı zincirin ucundakini biliyordu da, böyle eşşek kadarıyla yatağa gireceğini asla tahmin edemezdi. Amaaan ne var, taşa toprağa tapmak için çok mu geç kaldık a canım? Hem beni diri tutuyor deyip ikide birde boynundakini okşardı. Biliyor musun internetten baktım, göze de iyi geliyormuş, gülme kız, benim ametistim Borges bilmeyen salak doktorumdan daha şifalı valla diyerek gülüp geçmişti konunun üzerinden.

Rüya gözlerini kapadı. Hayriye'nin kokusu, Hayriye'nin gittikçe silikleşen sesi ve gayri ihtiyari avucunda sıkı sıkı tuttuğu taşla uyku âlemine daldı. Rüyasında uçaktaydı. Bulutların arasına dalan uçak sonsuzlukla ilgili müjdeler veriyor, arada bir yana yatıp birden yükselip alçalarak Rüya'nın yüreğini ağzına getiriyordu. Bütün yolcular çığlığı bassa da o gık diyemiyordu. Uçak boşluğun kucağına küt diye düşünce yerinde bir an sıçradı ama uyanmadı. Huzursuzca yana dönmesiyle aşağıda gördüğü manzara karşısında dehşete kapılması bir oldu. Yıllar sonra döndüğü ülkesi

tam bir enkaz alanıydı. Yanan evler, ağlayan çocuklar, yıkıntıların arasından sallanan eller, kanlı bacaklar... Deprem mi oldu acaba diye düşünürken, yanındaki kadın upuzun tırnaklarını Rüya'nın koluna geçirdi. Savaştan sonra böyle oldu, haberiniz yok muydu sizin diye sordu. Boğazına yumruk gibi oturan iki cevizi daha yutamadan, uçak enkaz alanına iyice yaklaştı. Düşecek miyiz yoksa savaşa mı gireceğiz endişesiyle, pike yapan uçağın camına sinek gibi yapışan Rüya, tam o anda viran olmuş evlerin arasından tanıdık bir ses duydu. Hayriye'nin sesiydi bu: Rüyaaaa! Rüyaaaaa! diye bağırıyor, yardım et diye yalvarıyordu. Uçağın camını yumruklasa da, o benim arkadaşım, arkadaşımı kurtarmam lazım diye haykırsa da nafile olduğunu biliyordu. Gözlerinden sicim gibi yaşlar dökülüyor, kederden kalbi duracak gibi oluyordu. Ne savaşıydı bu, bunca ölüm, bunca ölü ne içindi? Hayriye'ye ne olmuştu, onu şimdi kim kurtaracaktı? Kimi onun kadar sevecek, bir daha kime güvenecekti? Olmaz, bu her kimin savaşıysa Hayriye canla başla mücadele eder, asla kurban olmazdı! Hayriye'nin yokluğunun adı ölüm değildi, kafa izni, başını alıp gitme ne derseniz deyin, ama öldü demeyin diye ağlarken onu bu kâbustan uyandıran zilin sesine şükranlarını sunarak kalktı.

Hayriye Hanım evde mi diye sordu karşısındaki kel adam. Rüya kendini tanıtmadan lafa giren, ayağındaki terliğe bakılırsa apartman sakinlerinden olduğu belli adama kendisinden beklenmeyecek bir yumuşaklıkla yok dedi. Adam kavgaya hazırlanmış da hevesi kursağında kalmış gibi yutkundu. Alt komşusuyum, Lütfu. Aynı zamanda yöneticiyim, toplantımız vardı da deyince Rüya'da jeton düştü. Bu Hayriye Hanım'ın bol

bol sarakaya aldığı adamdı. Herife boyuna Lütfü Bey dermiş de, adam da Lütfü değil, Lütfu, Allah'ın lütfu manasında diye düzeltirmiş de... Senin her yerin lütuf olsa neye yarar be keltoş! Bir boku becerdiği yok, her ay toplantı yapalım diye tutturuyor. Neymiş, apartman kurallarına yeterince uyulmuyormuş. Yok gece 12'den sonra bazı evlerde çok gürültü oluyormuş, yok apartman temiz tutulmuyormuş, yok aidatları zamanında bankaya yatırmayanlar varmış, vıttırıvızzık bir sürü şey. Her toplantıda birbirimize girip dağılıyoruz, hop öbür ay yine kapımda. Bendeki de inat değil mi, gidiyorum, ağzıma geleni söyleyip dönüyorum evime.

Lütfu, Rüya'nın başka bir âlemde olduğunu fark etmiş olmalı ki, ne zaman gelir, kaçtır bulamıyorum diyerek onu yanına çağırdı. Bilmiyorum dedi Rüya. Sorularına karşı sorularla cevap verip iyice afallattı adamı: Size bir şey söyledi mi? Tatile gideceğini ya da başka bir yere falan? Lütfu'nun yüzü birden sarardı. Alnındaki bir damar şakağının orada mavilendi, söndü. Bana ne desin canım? Azardan başka bir şey bilmez ki o diye cevap verince Rüya'nın tepesi attı. Hemen sesini sertleştirdi, kapıyı adamın suratına çarpmaya hazırlanırken basireti mi bağlandı artık ne olduysa birden Lütfu'yu karşısındaki koltukta oturmuş, sigarasını tüttürürken buldu.

Kaç yıldır birbirimizin yüzüne bakıyoruz. İyi kötü komşuluk hakkı var üzerimde. Ama arkadaş bir gün de beyaza beyaz, siyaha siyah de yahu! Yok illa ki ben ne dersem tersini söyleyecek. İlk kavgamızı, huysuz karı diye bağırdım da o zaman yaptıydık. Tamam ayıp ettim

ama o da insanı dinden imandan çıkarıyor canım. Baştan güzel güzel söyledim, Hayriye Hanım dedim, bu kedileri apartmanda besleyemezsiniz, affedersiniz her yere sıçıyorlar, bi de fena kokuyor ki sormayın. Nuh dedi, peygamber demedi. Baktım bir sabah çamaşır suyu dökmüş her yere, merdivenleri siliyor. Onun işi mi bu, elindeki beze yapıştım. Bi o çekiştiriyor, bi ben. Görseniz halimizi, çocuklar gibi itişiyoruz... Bırak diye bağırıyorum, görevli gelir, yapar diyorum. İyilik de yaramıyor. Onlar benim çocuklarım, adam mecbur değil, ben temizlerim diyor. Bağırtımıza o hoppa kız indi. O da almış eline şu sopalı bezlerden, ben yardım ederim, siz içeri girin diyor bana. Bak, bak! Emir veriyor bi de bücür! Ben de belediyeye söyleyip, bu kedileri burdan aldırmazsam, adam değilim dedim. Yaşına başına bakmadan nasıl bağırıyor arkamdan. Değilsin tabii, adam olsan şuncacık hayvanlara merhametin olurdu diye! Hayvanların da aklını aldı bu kadın, onları kendi âlemine bıraksa mutlular, apartmanda yaşamak için doğmadılar ya. Onların yeri çayır, çimen. Ne alıyorsun içeri de dengelerini bozuyorsun. Ama dinleyen kim? Benim hanım bulaşma Lütfu, gözünü seveyim falan diye ısrar edince hadi dedim artık insanlık bende kalsın. Derken efendim, birkaç gün sonra yukarıdan bir çığlık. Yine Hayriye Hanım! Nasıl bir bağırtı, nasıl bir feryat! Gören görmeyen de adam öldürüyorlar sanır. Bunun bir Yakup'u vardı. Kedinin adı Yakup olur mu hiç, o benim rahmetli büyük amcam. Ne zaman yanından geçsem, selam veriyorum hortlamış da kapıma gelmiş gibi. Bari adını değiştir, Minnoş falan de. Bana yoksa ölüye saygın olsun. Neyse bunun Yakup'u bir yerde gözlerini tavana dikip, apartmanda

paspas gibi serilmemiş mi? Sanırsın bizimkinin anası ölmüş. Böyle burnunu çeke çeke nasıl veryansın ediyor, anlatamam. Benim hanım tuttu kolumdan, bırak ağlasın, rahatlasın, elleme diye. Dayanamadım yine, iyilik et ki iyilik bulasın di mi ama? Kalktım, yanına gittim. Aman efendim, adınız neydi sahi? Hah, aman Rüya Hanım, o ne biçim lakırdı, o ne sinkaflı laflar. Yeminlen bir erkek olarak söylemeye utanırım. Bir de bana iftira atmaz mı, sen zehirledin, sen öldürdün diye. İş orada şirazeden çıktı, hemen belediyeyi aradım, gelin alın dedim, ama öldürün demedim Allah için. Ecel bu, insan hayvan ayırt edecek değil ya. Kusura bakmayın ama Hayriye Hanım'da muhakeme sıfır. Bu kadar basit bir şeyi olay haline getirdi. Bi de tutturmaz mı, ben buna mezar yapacağım diye. Git at uzakta bir yere, hiç olmazsa kargalar sebeplensin. Doğanın dengesi böyle, sen ne karışıyorsun be kadın. Sonunda allem etti kallem etti, bahçede tek kalmış çam ağacının altına gömdü leşi. Etrafına iki sıra mumlar, karanfiller... Anıt mezar yaptı resmen hayvana... Her şey şov için tabii. Gösteriden başka bir şey değil. Bizim aydınımızın en önemli sorunu da bu ya, sivri sivri laflar, umuma uymayan ters ters hareketler falan... Biraz izan olsa nizam da olacak ama yok bizde. Bu kadarını da söylemedim artık, yuttum lafımı oturdum aşağı.

Rüya da yutulmuştu Lütfu'nun karşısında. Bir yandan adamın anlattıklarını dinliyor, bir yandan onun gözünden Hayriye'yi, o anlardaki hallerini hayalinde canlandırıyor, adamın ağzının payını verme dürtüsünü, hele iyice bir dökülsün diye frenliyordu. Kendisine hiç benzemeyenlerin gözünde kimdi Hayriye? Belki de bunu öğrenmek için gelmişti buraya, belki bütün bu

anlatılanlardan yeni bir Hayriye daha doğacak, ikisi de bir süre küçük Hayriye'yi kucaklarında pışpışlayıp uykuya yatıracak, sonra istedikleri zaman uyandırıp gönüllerince dalga geçeceklerdi. Rüya da hikâye biriktiriyordu böylece. Yeniden kavuştuklarında ona yeni yeni Hayriyeler anlatmak için...

Lütfu birikmiş borçların yazılı olduğu kâğıdı sehpanın üzerine koyup kalktı. Hayriye Hanım çalışma odasından aniden çıkacakmış gibi bakındı, masasındaki kitaplara göz attı. Anca o zaman aklına geldi de sordu siz neyi oluyorsunuz diye. Rüya'nın hiç huyu değildi ya, adamın bu pervasızlığı, hadsizliğiyle biraz eğlenmek istedi. Bunu da Hayriye'ye anlatılacaklara eklemek için, kardeşiyim deyiverdi.

Kel Lütfu sakalını sıvazladı, ağzından belki daha çok laf alırım umuduyla kalktığı koltuğa yeniden oturma niyetiyle şöyle bir baktı, sonra vazgeçti. Allah allah, bir ablası vardı, arada bir gelirdi de kardeşi olduğunu bilmiyordum dedi. Yurt dışındaydım, ondandır diye geçiştirdi Rüya. Ama sizden hep hâzâ beyefendi diye bahsederdi deyip kollarını kavuşturdu. Anın tadını çıkarma sırası şimdi Rüya'daydı. Lütfu demin Hayriye'yi hiç çekiştirmemiş gibi pantolonunu göbeğine kadar çekti, küçükparmağındaki akik taşlı yüzüğü yerinden oynattı, yılışık bir sırıtmayla canım ben de severim kendisini, dobra kadındır, yalanı dolanı yoktur dedi. Rüya bu oyunu sevmişti, devam etti. Aa çok güzel yalan söyler Hayriye, kimse anlayamaz. Öyle tatlı tatlı söyler ki hem de diye bir kahkaha bile attı. Rüya Lütfu'yu dumur etmeye yemin etmiş gibi bıyık altından gülüyor, adam ne gidebiliyor ne kalabiliyordu. Sonunda

ağzındaki baklayı çıkardı. Yazar ya ondan herhalde değil mi Rüya Hanım? Yani uyduracaklar ki yazabilsinler, bir tür meslek hastalığı herhalde diyerek yine karşı cepheye geçti. Rüya'nın keyfine diyecek yoktu. Kırk saattir kafasını ütüleyen bu adamı iyice bir benzetmeden göndermek olmazdı. Yoo, Hayriye her zaman gerçekleri yazmıştır. Hatta gerçeklere sıkı sıkıya bağlı olmasam hiçbir şey yazamam der hep. Yaniii yazarken uydurmuyor o, yaşarken kendini yazdıklarına uydurduğunu düşünüyorum, nasıl desem yaşantıyla yazının iç içe geçmesinden hoşlanıyor dedi. Rüya'nın koca gözleri, ciddi ciddi konuşmaya başlayınca iyice yerinden fırlamış, Lütfu'yu hiç çalışmadığı yerden yakalamıştı. Herifin kafası fena karıştı, salonda kaşına kaşına kısa turlar attı, dazlağını okşadığıyla kaldı. Oh oldu.

Ah be Hayriye, çıksan gelsen şu köşeden. Sırf şu Lütfu'nun suratını görmek için. Sonra istersen yine git. Sen olmadan oyun oynamanın da tadı olmuyor diye geçirdi içinden. İçinden geçenler yüzüne nasıl yansıdıysa Lütfu'nun gözünde inandırıcılığı kalmadı, adam bu da deli zaar diye kanaat getirip kendini kapıya zor attı. Toplantımız bu cumartesi, gelirse haber edin falan gibi lafları ağzında çevirse de yutamadan gitti. Kapıyı kapattıktan sonra geri döndüğü ıssızlık Rüya'nın yüzüne şrakk diye vurdu. Yokluğun sesiydi duyduğu. Buruk, kırık, kesik... Evin her yerinden gelen, boru horultusuna, şimşek çakımına benzeyen, yüzünü göstermese de kendini belli eden bir ses.

Daha demin hınzırlık yapan, onca yıl yaban ellerde okuyup, profesör olmuş kadın kendisi değilmiş gibi

ağlamaya başladı. Parmakları hiç boya değmemiş ak saçlarının arasında serçe gibi dolaşıyor, havalanıp dizlerine konuyordu. Bir anda koca ev etlendi, butlandı, gövdelenip arkadaşının suretine büründü.
Birbirimizden hiç kopmadık ama kavuşamadık da, eğer ahiret varsa orayı beklemeyelim diyerek sokuldu yanına Hayriye Hanım.

Dünya dertleriyle çok kafanı şişirdim gençliğimizde, ne dünyanın derdi bitti ne benim. Hem sen çocuk yaptın, torun gördün, e kocayı da gömdün. Artık ne bekliyorsun, bari şimdi gel, öleceksek de birlikte ölelim be arkadaşım dedi. En son telefon konuşmalarından eteğine düşen bunlardı. Şimdi tek başına her bir cümleyi nasıl toplayacak, bunun altından nasıl kalkacaktı? Acaba bir karakola falan mı başvursaydı, adını söylese, kayıp ilanı verse? Daha düşünürken polisi devreye sokmanın Hayriye'nin haysiyetini nasıl zedeleyeceğini hatırladı. Beni ne doktorlara, ne polislere, ne yargıya emanet ediniz anacım. Hele hele kim bilir kaç canın kanı elinde olan polisi yanıma bile yanaştırmayınız, aman ha diye boyuna tembihler dururdu.

Rüya daha serin düşünmek, kafasını biraz olsun toparlamak için bir duş aldı. Hiç âdeti olmadığı halde onun bornozuna sarındı. Bavulundan yeni giysiler çıkardı.

Gardırobun karşısına geçip Hayriye'nin seçtiği renklere, değişen zevklerine baktı. Hayriye'nin ilk kez etek giydiğini, kulağını ilk defa deldirdiğini çocuksu bir coşkuyla haber verişinin üzerinden geçen yılların yanına şimdi kalın hırkalarını, her zaman boğazına

kadar iliklediği gömleklerini asıyordu Rüya. Hayriye'siz bir evde, Hayriye'nin kulağında çınlayan sesiyle dolaşmak bu yaşta yeni bir kederle tanıştırmıştı onu. Belki de kırk yıllık arkadaşını yeniden tanıyacak, bu kayboluş ona başka başka şeyler bulduracaktı.

Mutfağa gidip kendine bir kahve yaptı. İçindeki lekeden çok kullanıldığı belli olan bir fincana koydu. Başka herhangi bir keşfe takati kalmadığını fark ederek bu kez salondaki kanepeye oturdu. Bir daha bir daha baktı etrafına, telefonla bir daha aradı. Aradığınız numaraya ulaşılamıyor diyen fazla neşeli kadın sesi sinirlendirdi onu yine. Kapatıp yanına fırlattı telefonu. Aradığı kişiye ne zaman ulaşılacaktı, o ne zaman şu kapıdan çıkıp gelecekti?

Sanki sabırsızlanıyordu şu köşedeki masa, denizi burnunun ucundan gören balkon Rüya'ya bir şeyler söylemek istiyordu. Anlamaya, dinlemeye, dertlenmemeye, mümkün mertebe endişelenmemeye söz verdi o anda kendine. Rüya için yolculuk buraya gelmeden önce değil, burada başlıyordu belli ki. Bugüne kadar bildikleriyle davranmış, öğrenmiş, öğretmişti. Şimdi bilmediği bir anın aynasında hem kendine hem arkadaşına bakıyor, bu aynanın sırrını çözmeye çalışıyordu. Elinde sadece Hayriye'nin defteri, notlarında zamanı yeniden tartan, kendiyle tesadüfen karşılaşmış gibi şaşıran bir kadının parmak izleri vardı.

Kaygı

Herkesin hatıra defterinde en az bir hüsran hikâyesi vardır. Hüsran... Hüzzam makamında bir kelime. Hüzünle

yakın akraba, üzüntüyle arkadaş; efkârla kol kola, kederle tanış, korkuyla hemhal. İlla hayale tutkun, onunla sevgili. Küsüp barışmalı ayrılıp kavuşmalı kangren bir ilişki bu. İlişkiydi demek daha doğru. Sevgilimi çoktan terk ettim çünkü. Kestim kan oturmuş, siyaha çalmış yerlerimi. Kendimi seyrediyorum şimdi, şu koltuktan hayatıma bakıp tülleri söküyor, perdeleri takıyorum.

Biraz daha dünyada kalmak, kazık çakmak, adını bir yerlere kazımak mı bütün dert? Ölmekten değil, ölememekten duyulan o meşum endişen hep bir adım ötende, ensende, tam dibinde. Ne zaman çok sevdin de bu dünyayı şimdi bırakmaktan korkuyorsun be Hayriye? Şekerin aniden düşerse çıkar, gözün görmezse elin bulur, kulağın duymazsa ruhun duyar, nefesin yetmezse hücceten gidersin, son anda hık diyecek kadar yeterse yardım istersin, başına üşüşür, cümleten gömerler. Yatağa her girdiğinde cüzdanı, telefonu başucuna koymak da neyin nesi? Bırak kendini geceye. Bak bakalım ne diyecek sana, ne söyleyecek de dinlemeyeceksin gene?

Pörsümüş memelerine, lekelenmiş ellerine, saati durmuş hormonlarına, yaşlılığın kesif yalnızlığına, ara ara adını bile unutan haline alıştın da bi tek ölüm fikrine mi alışamadın? Sen de o "her şeyin başı sağlık"çılardan mı oldun yoksa, ne bu of'lar pof'lar, hani hastalık hikâyeleri dinlemeye tahammülün yoktu, ne oldu sana? Sus be kadın, çemkirme! Ömrüm büyümenin büyüsüne kapılarak ama bir o kadar da büyümeme inadıyla geçti. İstediğin kadar ergenliğini tamamlamamış bir toprağa doğduğunu söyleyip züğürt tesellisine sığın, istediğin kadar büyümeyeceğim diye tepin, en fazla alay konusu olursun. Hoş, umurumda mı, değil! Ama bellek hep geriye,

gençliğe doğru çekiştiriyor be! Kelimeler başka başka anlamlara geliyor artık evet, her biri gücüme gidiyor, doğru. Manadan muaf tutulmuş gibi doğuyor güneş, bana ne diyor, sen bul anlamını yaşamanın, ara dur işte, ben önüne başka bir şey koymam artık. Şunları yazarken bile çağrışımlar çağıl çağıl nasıl da üstüme devriliyor bir bilsen. Misal mana derken aklıma mangal geliyor; japongülleri, begonviller, bonzailer, sarmaşıklarla dolu bir bahçeye bakan evdeyim. Böyle bir evim olmadı hiç, kimindi, kimlerleydim? Ateşin başında bir adam var, adı Salih miydi, Selçuk mu? Et yemiyorum diye patates koymuş köze, fonda yine Müzeyyen. Masanın etrafı dolu, her zamanki hararetli tartışmalar. Yıl kaç diye sor, sıfır kayıt. Bir tek yüzler var aklımda, o da bölük pörçük. Birinin eğri ağzı, diğerinin seyrek saçları, ötekinin gülerken hıçkırığa tutulurum korkusuyla nefesini tutuşu. Rakılar gırla, keyfimiz gıcır ama duygusu eksik, birazı bile kalmamış bana. İnsan çok sıkışırsa eski aşklarını hatırlar da şöyle bir iç geçirir değil mi, o da yok! Hep mi yarım yaşadım: Yoo. Ama mutluluk hatırlanan bir şey değilmiş, şimdi anladım. Yaşamak için en çok ihtiyaç duyduğumuz şeyin içimizde hiç yer kaplamaması, insan olmanın suçluluğu mu yoksa? Bilsem, ah bilsem. Herkese ağzıma geleni söylediğime bakma, daha kendime etmediğim laflarım var benim. Neydi o öyle, bu dünyada bir tek ben haksızlığa uğramışım gibi hallenmeler, arazlarıma delilik süsü vermeler, sıradan olursam sürüye karışırım korkusuyla modaya uygun tavırlar takınmalar. Hâlâ da kaldı üstünde değil mi o kurum kurum kurumlanmalar. Bu yüzden kesmiyorsun saçlarını di mi? Uzun saçlı yaşlı kadın olmaz dedikleri için... Hadi uzattın, anladık da o iki yandan örmeler, hiç yakışıyor mu sana?

Evet, yakışıyor! Hem sana ne! Şimdi camı açıp bütün dünyaya da bağırırım bak, attırma benim sigortalarımı. Size ne ulan, derim. Size ne! Evin her yerinden tutam tutam saç toplasam da son tel dökülene kadar beliklerim baki kalacak, ilaç torbam çekmecemde gizli olacak. Yediğime içtiğime dikkat etmeyeceğim, hapur hupur götüreceğim, ekmeğimi tereyağındaki karidese banıp, rakımı içerken kaygılı bir yaşlı gibi davranmayacağım hiç. Sigaram parmaklarımın arasında, gözlerim etrafta dolanan adamlarda olacak yine. İster burun kıvırmak için olsun, ister hazzı hatırlamak için. Bu saatten sonra kurduğun hiçbir cümle benliğinin şiarı olamaz nasıl olsa, seni kimse merak etmez, idare eder; bari bunun tadını çıkar be Hayriye! At artık şu başkumandanı başından.

Atamıyorum, atamıyorum işte kahretsin! Biliyorum kaygı en çok kapalı kapıların arkasında pusuya yatıyor, dışarda istediğim kadar huysuzlanayım, içimdeki huzursuzluk dinmiyor. Çok yediğime, çok çemkirdiğime pişman olduğumu, televizyondaki reklamlara bile ağladığımı, yalnız öleceğim korkusuyla cücük kadar taşa tutunup ağzımda çarpan kalbimi susturmaya çalıştığımı kimse bilmiyor. Aman bilmesin. Her gün yüzlerce ceset görmüş, sayısız katliama tanık olmuş bir kocakarının kendi derdiyle dövüşüp, utancından geberemediği için ölmekten korktuğunu kimse bilmesin. Bu yazı da bu defterde kalsın.

Şimdi kaygılanma sırası Rüya'daydı. Bugüne kadar çarpıntısı olduğundan, tansiyonundan falan bir kere bile bahsetmemişti. Bir tek şekeri olduğunu biliyordu, onunla da yaşamaya alıştım deyip duruyordu. Şekerim

gibiyim kız Rüya, ne zaman düşüp ne zaman çıkacağım hiç belli değil, hah ha! Olur olmaz gülmek, her şeyi başından savuşturma, geçiştirme refleksiydi Hayriye Hanım'ın. Öyle sahtesinden, çınladığı zaman kulak tırmalayan cinsten değil ama, sanırsın ki çok içten. Belki yalnız Rüya'nın anlayacağı yanlış bir tınlama, hah hay'ın ay'ına yanlış akort basma... Öyle zamanlarda gözlerini kaçırır, suçüstü yakalanmaktan hiç hoşlanmazdı. Gülmekten somurtmaya onun kadar hızlı geçiş yapan birini daha tanımamıştı Rüya. Daha şimdi eğleniyorduk, ne astın suratını diye sorduğunda, ben eğlenmiyorum, gülüyorum sadece derdi.

Evin durmadan dürten esrik halinden biraz olsun kurtulmak için sokağa attı kendini Rüya. Sonbahardan anladığımız ne varsa havada uçuşuyordu. Öyle uzun uzun tasvirlere sığmayacak bir serinlik, yazdan gönülsüz çıkmanın kekreliği dense yeter. Bu mahalleyi gençlik yıllarından biliyordu. Bu yaşına kadar aynı semtte on iki ev değiştirmiş, sonunda kendi payına düşen mirasla kapağı bir yere atmayı başarmıştı Hayriye; buradan anca ölüm çıkar artık, belim büküldü taşınmaktan diye söylenmişti. İyi ki de gitmemişti başka yere. Evden çıkar çıkmaz ona buna sataşmak, söyleşmek, selamlaşmak gibisi var mı der dururdu. Elbette mahalle Rüya'nın belleğinde kalana benzemiyordu artık. Neredeyse her köşesi rezidans olmuş, o güzelim Rum evleri ucuz granit taşlı, bok rengi dev yapılara dönüşmüş, canını zor kurtarmış cumbaların ardında, sardunyaların arasından sokağı seyredalan tek tük yaşlı insanlar kalmıştı.

Çocuklukla yaşlılığın buluştuğu yegâne yerlerden biri de pencere önleri değil miydi zaten? Bir zamanlar merakla, keşfetme arzusuyla yanıp tutuştuğumuz sokaklar ve insanlar, şimdi yarı aralı perdeler arkasında, sakındığımız, sıkıldığımız, baka baka eskittiğimiz şeylere benzemişti. İnsan ömrü buysa, döne dolaşa aynı pencere önüne konmaksa, bunca yolu ne için yürüdüğümüzü sormak da anca Rüya gibi pilavın içinde taş arayanlara mahsustu.

Şu köşedeki kahvehaneyi net olarak hatırlıyordu. Her telden çalanı, her semtten geleni, yerlisi, yabancısı sabahtan akşama kadar musalla taşının başını bekler, cenaze yoksa üstüne çayını koyar, muhabbete koyulurdu. Attığı haplardan kafası bi dünya gezen Arap garson, elindeki tepsiyi üç beş gezegen dolaşıp da getirir, sonra yine kendi âlemine dalardı. Bir sabah karşıki bankanın duvarında, YOKLUĞUMU HİSSEDECEKSİNİZ yazısını görenler hiç meraklanmamış, mahallenin ruhuna uygun bir duvar yazısı deyip geçmişti. Oysa Arap da yaşıtları gibi duvarları kendine günlük olarak seçmiş, her birimizin iliğine kadar işleyen yalnızlık hissini, imdat çağrısını, varlığından bir türlü emin olamayanların yüzüne vurup bu dünyayı terk etmişti.

Rüya dura dura, soluklana soluklana yürüyordu sokaklarda. Bir gıdım kilo aldırmamayı başardığı narin bedenini yine eskisi gibi taşımasını biliyor, gözlüğünün üstünden gelene geçene dikkatle bakıyordu. İnsanlar aralarında ne konuşuyor, neye üzülüyor, neye seviniyor acaba diye düşündü. Hallerine bakılırsa kimsenin yanındakiyle bir ilişkisi yoktu, uzakta olana bir telefon

kadar yakın, yakındakilere dağlar kadar uzak duruyorlardı. Memleketin kumaşı iyiden iyiye eprimiş, birileri yamayla birileri orasından burasından çekiştire çekiştire uydurmuştu işte kendine. Oysa, daha dün gibiydi şu yokuştan aşağı can havliyle polisten kaçtıkları o meşum gün. Belki bir şeyler değişir umuduyla hemen uçağa atlayıp gelmiş, duyarsızlıkla suçlayıp burun kıvırdıkları gençlerin şanlı direnişine Hayriye'yle birlikte omuz vermek için kendini helak etmişti. O günlerde yediği gazdan astımı azmış, Hayriye'nin evden çıkmaması için yaptığı uyarıları dinlememiş, her gece ağaçların altında, gençlerin yanında, kendi geçmişlerini de temize çekmişlerdi.

Hayriye'nin hop oturup hop kalktığı, devrim olacak sanıp çocuklar gibi şenlendiği o zamanlarda bile Rüya soğukkanlılığını korumuştu. Bunca yıllık arkadaşlıklarının yaslandığı en sağlam yer de burasıydı. Biri (ki çoğunlukla bu Hayriye olurdu) ayaklandı mı, yerli yersiz heyecanlandı mı diğeri onu sakinliğe davet ederdi. Hayriye Hanım'ın bu davete icabet ettiği pek görülmemişti ama Rüya'nın insanın tam kalbine nişanladığı durum analizleri genellikle ikna edici olurdu. Öyle zamanlarda Hayriye Hanım iki esip gürler, hemen yelkenleri suya indirmemek için biraz debelenir, sonra da pısardı. Birbirlerine benzememe, özenmeme maharetleri sayesinde düğümü sıkı atmışlardı arkadaşlıklarına. Hayriye Hanım eleğinin altında kalmış nice dostunda aradığı eşitliği, yalnızca Rüya'yla ilişkilerinde bulmuştu. Birlikte büyümenin açtığı her yarayı yine birlikte sarmış, hasar tespitlerini birlikte yapmışlardı. En güzeli de dozu ayarlı didişmelerinde, düşman çatlatan leziz kavgalarında saklıydı. Hayriye

Hanım bir şeylere sinirlendiğinde kekeler, kekelediği için küfreder, kurduğu uzun cümlelerin sonunu getiremeyince konuyu hemen kapatırdı. Rüya ise anlamadığı ya da anlatamadığı hiçbir şeyi paketlemeden rafa kaldırmazdı. Biraz bekler, aynı yere arkadan dolanarak yine gelir, ortalık bir daha alevlenmeden ocağı söndürürlerdi. Yaş aldıkça o ateşin de eski harı kalmamıştı gerçi. Biri gözünü belertmeye, diğeri kaşını kaldırmaya başladı mı, sözcükler ağızlarında çürür, zorla yutup susarlardı.

Mahallenin her yerine süphanallah boncuğu gibi dizilen marketlere rağmen ayakta kalan nadir bakkallardan birine girdi. Müşterilerin azalacağı bir anı kolladı, içerde biraz dolandı. İlk soru adamdan gelsin diye bekliyordu, çok geçmeden soruldu. Ne aramıştınız? Kapının tepesinde artık nohut-pilavcılarda bile olan lazer ışıklı "Hamdi Bakkal" yazısı aklındaydı da, bu adamın tipiyle, o ışıklar... Neyse. Hamdi Bey siz misiniz diye sordu. Amacı sohbeti, müşteri ilişkisine hiç bulaştırmamaktı. Adam deve boynunu biraz ovaladı, tezgâhına burası benim gururuyla sarıldı ve az süzen, çok soran bakışlarla kafa salladı. Rüya mümkün olduğunca resmiyetten uzaklaşmak, Hamdi'nin ağzından laf almak için, kendi ciddiyetini de eğip bükmek istiyordu. Sonunda sesine bugüne kadar hiç kullanmadığı şıkırtılı bir ton katarak, Hayriye Hanım'ı tanır mısınız, hani şu yokuşun başında oturan, hafif tombul, kitapları vardır, yazar... Hamdi hangi sıfata bu kadar sırıtmıştı acaba? Tombulun hafifi nasıl oluyor'a mı, kitabı olmayan yazar da mı varmış saçmalığına mı? Böyleydi işte. Rüya mecburi samimiyet girişimlerinde

hep çuvallardı. Her iki tarifi de toparlayamayacağını anlayınca gerisini Hamdi'ye bıraktı.

Tanımam mı? Nerden baksan yirmi yıl olmuştur. Geldi mi çıkmaz dükkândan. Tepemdeki açık televizyona takar, bir şeyi beğenmez, kapat şunu, buna baka baka iyice beynin sulandı diye azarlar. Çayını verince susar. Şu kapının önündeki sandalyeye oturur, çocuklar için bir torba dolusu ıvır zıvır alır, sümüklüsüne, midyecisine, dilencisine dağıtır. İşler hafifleyince ben de otururum yanına. Geleni geçeni seyreder, ona buna verip veriştiririz. Huylandığını bile bile kolunu dürter, sorarım bazen; eh be Hayriye Hanım derim, yanımdaki camcı, çaprazımdaki lostracı, şu bizim kıl kuyruk kuaför Sedat nereye gitti haberin var mı senin? Kırk yıllık kuaförlerin yerine böyle pavyon gibi yerler açıldı, kapıya da eşşek kadar tabelalar astılar, neymiş efendim saç tasarım merkeziymiş. Lan Allah'ın verdiği üç tel saçın neyini tasarlayacan, bunun kısası, uzunu, dalgalısı, düzü var. Ne yapıyorsunuz, kuş mu konduruyorsunuz karıların kafasına? Hele vitrinine boyum kadar çizmeler, taşlı tokalı ayakkabılar koyanlara ne demeli? Kunduracı da yok artık, şuuuz sentır'cılar bastı buraları. Ne oldu bizim milli değerlerimize, ne oldu ha? Siz enteller her şeyi biliyorsunuz ya, buna da cevap ver bakalım. En çok o zaman kapışırız işte. Enteller kadar taş düşsün başınıza der. Ben de durur muyum, Allah sizi taş edecek, az kaldı az diye giderim üstüne. Neyse ki Osmanlı Ocakları meclise girdi de yüzümüz güldü be ablacım. Biz kimin torunlarıyız, nerden geldik, neye inandık. Sayelerinde dost-düşman bir kez daha hatırladı. Bak bu entel tayfanın en büyük kusuru ne biliyor musun, hiçbir şeye

inanmıyorlar. Haşa ne Allah ne Kuran ne vatan ne millet! E inanmayınca ne oluyor, hurra meyhanelere, iç iç, at at dur! Öte dünyada bunun hesabını vermeyecekler mi, verecekler. Maksat işi oraya bırakmamak! Bana oku, oku, boş boş konuşma diye söylenip duruyo! Sen okudun da ne oldu, sana da soruyorum, ne oldu okudunuz da, bir işin ucundan mı tuttunuz, memleketi mi kurtardınız, yoo!

Rüya'nın gerilen yüzüne bakmadan konuşuyordu Hamdi. Hayriye ne zaman bu adamla muhabbete duracak kadar sabırlı biri olmuştu? Metanet abidesi olarak ünlenen kendisi bile patlamak üzereydi. Hamdi, Rüya orada yokmuş gibi sayıp döküyor, buralar bizim borusunu öttürüyordu: Misal şurda biri foseptik çukuru açsa, hop hemen önüne dikilir, imza toplayalım da açmasınlar diye seferber olurlar. Lan bokumuzla mı oynayalım, bırakın açsınlar. Siz imza verince biz sıçmayacak mıyız, insanın ağzını da bozuyorlar.

Bak bak şuradaki dizi dizi dükkânları görüyor musun, ne yazıyor üstünde? Rüya, Hamdi'nin gösterdiği yere baktı. Tabelaların üstünde hat ustasının elinden çıkmışa benzeyen yazılar görüp dudağını büzdü. Anlamadın de mi dedi Hamdi. E anlamaya çalışmıyorsunuz da ondan. Herkes tutturmuş, yok şehrin çehresi değişti, yok ağaçlar gitti. Giderse gitsin, yeşile baka baka ot yiyecek değiliz ya, başka türlü nasıl kalkınacağız,?

Rüya tam bir şey diyecekken Hamdi yine tıkadı ağzına lafı. Ama bizim 526 Hayriye'ye laf anlatmak deveye hendek atlatmaktan zor yeminle dedi. Rüya'nın kalkan kaşını görünce sırıttı. Niye yaşlı başlı kadına 526 dedim diye bakıyorsun öyle de mi? Hani eskiden okulda

numaralarımız vardı ya, aynen öyle biz de adresleri numaralandırıyoruz, herkesin bir rakamı oluyor, ona göre ne istersen tak kapıda, kırk kere şurada oturuyorum demek yok. Heh he, benim oğlan akıl etti. Zaten aklı hep böyle cıncıklı şeylere çalışır, başka da bir bok bilmez. Bizim 526 elimi doldurmayayım, merdivenden çıkaramıyorum deyince böyle hallettik o işi. Maksat yardım olsun, müşteri bizden memnun kalsın! Ha bak Hayriye Hanım'ın bi huyunu severim. O da gitmez şu karşıdaki markete, sebzesini benim gibi ayak direyen manavdan, peynirini, zeytinini mutlaka benden alır. Sahi ne zamandır görünmüyor ortalıkta? Sağlığı yerindedir inşallah?

Rüya son derece emin bir edayla onaylayarak gülümsemiş, kafası başka bir ihtimali içinden atmak için çırpınır gibi sallanmıştı. Sıhhatte olduğunu bilmek Hamdi'ye fazladan bir salahiyet kazandırdı. Yaz-kış elinde bi yelpazeyle dolaşır. Ter basıyo dediğine bakma, yalan. Kafası atınca çıkarır, adamın gözüne gözüne sallar. Bende de tespih var ya, ikimizi dükkânın önünde görenler pis pis sırıtıp, ya ona ya bana bir laf eder, Hayriye Hanım durur mu, en okkalısından iade eder. Matraktır yani.

Hamdi tespihini şaklattı, Rüya derin bir nefes aldı. Hamdi'nin bu sağlı sollu girişir gibi konuşmaları Hayriye'ye dair bir ipucuna bağlanmayacaktı belli ki. Kalkmaya yeltenince içerden çocukların getirdiği çayı tutuşturdu Hamdi eline, içmese ona da çamur atacak, içse adama tahammül etmek artık azap olacaktı. Düşünürken tabakta erimiş şekerleri kaşıkla dürttü,

neyse ki Hamdi de gelen bir müşterinin peşine düştü de yalnız kalabildi.

Şimdi Hayriye'nin oturduğu sandalyeden bir kez daha bakıyordu mahalleye. Gerçekten Hayriye, buraya geliyor, Hamdi'nin resmi dilde sövgülerini dinliyor ve şu kitapları oku falan diyerek bilinç mi aşılıyor, cümlelerinden tek tek yanlış mı ayıklıyordu? Taksicilere laf anlatacağım diye gideceği adresi kaçırmalarına, bayramlarda kapısını çalan çocukları eve doluşturup şeker dağıtırken tek tek eğilim, yetenek ölçme girişimlerine aşinaydı da, arkadaş sohbetlerinde en ufak bir tutarsızlığa höt zöt yapan Hayriye'nin, Bakkal Hamdi'ye nasıl tahammül ettiğini anlayamamıştı. Zamanında eylemlerde kol kola kortej oluşturduğumuz nice yoldaşım sonradan muktedirlerin eteğine yüz sürdü, hatta biri inanmazsın ülkücü bir kanala patron bile oldu be Rüya. Bu gözler ne alçaklar gördü, sonradan dönenlere, ahlaksız madrabazlara öfkemin yanında, yolunu şaşıranlara, miadı dolmuş müfredatla kafası dolanlara olan tepkim solda sıfır kalır demişti.

Çayın acısına, ekşiyen midesine daha fazla dayanamadı, Hamdi'ye kuru bir teşekkür edip kalktı. Sokağın sonunda mostralık gibi duran eskicinin önünden geçerken, yeni yıkanmış avlu kokusuna benzer bir kokuyla irkildi. Kırlent kibarlığında sehpaların, heybetli babalara uygun koltukların, ağaçkurtlarının tam damak zevkine göre yan yana dizilmiş gardıropların Rüya'ya anlatacağı çok şey vardı. Bir an durdu, içeri girmek istedi. Fakat kapının önünde, eskilerin başını beklemekten bezmiş duran adamın yüzünde davetkâr en ufak bir ifade göremeyince

vazgeçti. Hem ne yapacaktı girip de, baba evini çağrıştıran birkaç küllük, şekerlik görüp de dokununca hislenecek miydi? Hayriye sayesinde eski olan her şeyle yeniden karşılaşacağı aşikârdı. Üstelik içerdeki yığınla şeye eski değil retro diyorlardı nicedir. Eskilere de yeni bir milat biçmişlerdi çoktan. Kendi kendine hevesini kaçırıp biraz ilerdeki çiçekçiye yöneldi. Demin burnunun direğini sızlatan geçmiş zamanların izlerini rengârenk çiçek kokularıyla silmek ister gibi, eline ne geçerse demet demet aldı. Evde Hayriye bekliyormuş da ona sürpriz yapacakmış gibi hızlı adımlarla geri yollandı. Giderken akşam için yiyecek bir şeyler almayı da ihmal etmedi.

Eli kolu dolu merdivenlerden çıkarken bir an kalbine bir ağrı saplandı. Böyle şeylerden korkmazdı ama bu kez nefesini kesecek kadar güçlüydü. Soluklanmak için durdu, elindekileri yere bıraktı. Kapıların ardından gelen ev içi hallerini dinledi. Sürekli değişen kanallardan gelen kötü kötü haberlerin kulağı tırmalayan seslerine karışan, terlik tıkırtıları, mutfak sesleri, benim şeyim nerde diyen soran ergen erkek höyürtüsü, ağlayan bir kız çocuğunu yalanlarla susturmaya çalışan yılgın anne çemkirmeleri... Kesik kesik solumalarla kalp atışlarını düzene sokmaya çalıştı. Aldırmamalıyım diye mırıldandı, insanın kalbi duracağı zaman bu kadar nazlanmaz, yorulunca söylenir, biraz rikkat ister o kadar. Ha gayret, iki kat daha kaldı Rüya.

Nasıl daldıysa, Sevilay'ın münasebetsiz böh'üyle yerinden zıpladı. Eh bir kalbe bu kadar yüklenmek de fazlaydı ama. Sinirlenince yüzünü al basardı. Sevilay anlamış olmalı ki, özrü kabahatinden büyük

kahkahasıyla, korkmayın, benim ben! Bu da Mert. O benden daha korkunçtur bakın şuna bii diye cızırdadı. Sürmeli gözleri, kıçından düşen kotu, görünsün diye özenle yukarı çekildiği belli turuncu donuyla Mert elini uzattı. Rüya, ya sabırla karışık bir şeyler üfledi Mert'in yüzüne. Mert kırk yıllık komşusuymuş gibi torbaları hemen alıp siz yorulmayın, çıkarayım ben, evlere servise gitmeye bayılırım diyerek gülümsedi. Gülünce güzel bir kadına dönüşüvermiş, pudranın altından çörek otu gibi beliren sakalları görünmez olmuştu.

Torbaları kapının önüne getirdiklerinde Rüya'nın içeri buyur etmesini bekler gibi dikildiler bir süre. Yalnız kalmamak Rüya'ya da iyi gelebilirdi. Akşam yemeğini birlikte yediler. Sevilay evin kızı gibi ortalarda dolanıyor, her şeyin yerini bildiği için en önce o davranıyordu. Sofraya konan otlara, peynirlere bakınca Mert, ayol bunlar meze, rakısız boğazımızdan geçmez deyip bir koşu yukardan rakı getirdi. Rüya Hayriye'nin evinde bu iki zıpırla masaya kurulduğuna inanamıyordu ya, bir dubleden sonra alıştı. Gençlerin eğlenceli hikâyeleri, tüy hafifliğinde hayatları onu gerilere çekiştiriyor, içinden zamanında biz her şeyi niye bu kadar ciddiye aldık diye gizlice sızlanıyordu. Yine de akvaryumdaki balıkları seyreder gibi onları seyretmek kalp ağrısını dindirmiş, rakıyla beraber ufuneti yağ gibi akıp gitmişti. Hayriye de Mert'in anlattığı hikâyelerle sofraya ortak olunca Rüya keyifle arkasına yaslandı.

Ay bu Hayriş çok tatlişko bir şeydir. Bir gece tutturdu beni de gey bara götür diye, anam yapma etme, seni bu yaşta almazlar dedim, ben ihtiyar mıyım terbiyesiz,

yaşlıyım sadece diye cimcirdi kolumu. Giyindi, süslendi. Her zamanki gibi parmaklarına gümüş yüzüklerini taktı, ben de size uyum sağlayayım diye cart pembe bluz giydim, baaak diye kendi etrafında şöyle bir döndü. Sorarlarsa annem falan deme, ağzını yırtarım. Ha bak, deli saraylı dersen kabulüm dedi. Gerçi sizin saraydan anladığınız da değişti ya neyse diyerek lafını da soktu. Atladık taksiye, gittik. Ben önde, bu arkada girdik içeri. O gece de parti varmış. Böyle içi fosforlu ışıklarla yanıp sönen plastik penisler havada uçuşuyor. Birileri tuttu, Hayriş'in burnuna kadar getirdi, sen unutmuşsundur teyze al dedi. Bizimki, yok sağolun ben yeni söndürdüm demez mi? Altıma işeyecektim gülmekten... İnsan biraz yabancılık çeker, nerdeee. Herkes öpüşüyor, yiyişiyor, danslar ediyor, Hayriş almış eline rakısını, bara kurulmuş, etrafı kesiyor. Benim lubunyaları görünce uzadım bir ara. Sonra bir baktım barda bir itiş kakış. Kötü bir şey oldu sandım, ödüm çıtladı. Eh kötü bir şey de olmuş gerçekten. Hayriş'e, yana kay moruk demiş, ittirmiş birisi, bizimki de çantayı kafasına geçirmiş. Gittim hemen yanlarına, barıştırana kadar göbeğim çatladı. Diyen de tanıdık Allahtan. O da lezbo. Gel bi gıdından öpeyim, hindi gıdığından diye kızdırıyor bunu. Hayriş bu, durur mu, gıdıma kurban ol sen diye laf yetiştiriyor. Neyse kız buna bir rakı ısmarladı, Hayriş kaşla göz arasında onu da yuvarlayıp piste attı kendini. Bi görsen bi göt atmalar, gerdan kırmalar... Herkes etrafında daire olmuş, buna bakıyor. Beceremiyor da garibim oynamayı falan. Bunu dediğimi duysa ağzıma sıçar, gençken çok güzel oynardım ben, herkes beni seyrederdi diye başlar anlatmaya yine. Ay özledim beee.

Ne zaman gelecek bu Hayriş. Evine kurulduk böyle, onsuz rakı boğazımdan geçmiyor...

Yokluğun elle tutulur, gözle görülür bir şey olduğunun idrakiyle sustular bir süre. Üçü de çatalına bıçağına el uzatamıyor, rakı kadehine dokunamıyordu. Kimsenin anlamadığı en ufak mimikle nasıl aynı anda kahkahalara boğulduklarını hatırladı Rüya. Hayriye'nin dur kız yapma diye meyhane masasının altına saklandığı, etraftaki meraklı bakışlara aldırmadan düdük gibi öttüğü zamanlar şimdi çok uzaktı öyle mi?

Bak göreceksiniz çat diye çıkıp gelecek, ne arıyorsunuz lan evimde orospular diye çıkışacak. Ben Hayriş'imi tanırım, evinden fazla uzak kalamaz o diyerek yırttı Sevilay masanın ortasına düşen sessizliği. Evini kovuk gibi gördüğünü Rüya'dan daha iyi kim bilebilirdi ki? Uzun süre dışarı çıkmadığı zamanlar dert yanardı; koca evi tabutluğa çevirdim, bazen ölmüşüm de bi üstümde toprağım eksikmiş gibi hissediyorum... Gençken nerde olsa yatar, ne bulsam yer, üstüme kimin neyi olsa giyerdim. Evmiş, mülkmüş, benim eşyalarımmış, hiç böyle takıntılarım yoktu. Demek ki o zamanlar bir şeye sahip olmadığımızdan kaybetme korkusunu da bilmezmişiz. Şimdi öyle mi ya, bana ait her şeyi muhafaza edeceğim diye kendi kendime bile muhafızlık ediyorum bir görsen. On kere çantam yanımda mı diye kontrol etmeler, evde bardak kırılsa ahlanmalar ... Çok ayıp biliyorum ama elimde değil, yapıyorum gene.

Rüya'nın artık onlarla değil de Hayriye'nin hayaliyle konuştuğunu fark eden Sevilay ve Mert, kibarca onları baş başa bıraktı. Rüya yolculamak için bile yerinden

kalkamamıştı. Bir süre tırtıklanan mezelere, Hayriye'yle birlikte komik pozlar verdikleri fotoğraflara baktı durdu... Her şeyi öylece ortada bırakıp ayağını sürüyerek yatak odasına yollandı. Rakıyı da böyle bir bitkinliği de kaldıramamıştı bedeni. Yastığa başını koyarken yarın ilk işim ablasını bulmak olacak diye söz verdi kendine. Hayriye evhamlı ablası Necla'nın ağzını tıkamak için giderken haber vermiş olmalı, bu belirsizlik yarından tezi yok son bulmalıydı. Rüya'nın gözleri hapishane kapısı gibi ağır ağır kapandı ve yeşillikli, neşeli, ışıklı bir bahçeye açıldı.

Bir pinpon topu yuvarlanıyordu çalıları yara yara. Küçücük toptan beklenmeyecek bir hızla. Peşinden koşuyordu Rüya. Koşarken önüne çıkan her bir dal, her bir ağaç, her bodur çam bir bir devriliyordu üstüne. Atlıyordu, aşıyordu. Gençliğini görüyordu rüyasında. O azmi, o iştahı, o hevesi. Küçük büyük demeden bir şeyin peşinden koşmak değil mi gençlik dediğin diye düşünüyordu. Rüyasında bile yorumlayan, uykudayken yaşayan varlığına anlam arayan Rüya'ydı işte. Top sonunda bir ayçiçek tarlasında durdu. Nefes nefese kalan Rüya'yla aynı anda. O dakka topu unutup sarı suratları, zeytin gözleriyle güneşe boyun eğen ayçiçeklerine yakından bakmak, incitmeden, boyunlarını daha fazla bükmeden tutmak istedi. Ama hiçbiri yüzüne bakmadı. Elini hangisine atsa, kafasını çeviriyordu. Kalbi çok kırıldı, kafası karıştı Rüya'nın. Sen dedi ayçiçeğine, güneşe baktığın gibi bakmasan da olur, niye göz göze gelmiyorsun benimle? Sakladığın, utandığın bir şey mi var? İçini oymam, çekirdeğini içlemem, söz veriyorum. Ne kadar dil döktüyse yüzünü yüzüne döndüremedi ayçiçeğinin. Kızdı, söylendi, dalını

tekmeledi. Ne biçim iş dedi, hem ayçiçeği, hem günebakan diyorlar sana. Günün hangi saatine ayarlı olduğun bile belli değil. Senin de kafan karışık, ondan bakmıyorsun yüzüme. Ne halin varsa gör, kal bu tarlada; için kurusun, dalın seni taşıyamaz olsun, ömrün bir fabrikada son bulsun, bana ne!

Gençken bile öfkesini böyle dillendirdiği olmamıştı Rüya'nın. Hayriye ne kadar hırçınsa, Rüya o kadar mülayimdi. Hayriye buna bile dellenirdi hatta, her şeyi anlayacağız da ne olacak, madalya mı takacaklar yakamıza, ne bu metinlik, nasıl oluyor bu serinlik? Bağırsana ulan, bağırsana! Bu haykırış Hayriye'ye mi aitti yoksa ansızın rüyada çözülen bir buz dağının çatırtısı mıydı? Araya karışan telefon sesi anlamasına mani oldu. Hangi sese kulak vereceğini şaşırsa da, telefonun ısrarı baskın çıktı. Rüya uyku sersemi ahizeyi kaldırıp alo demeyi becerdi.

Hayriye? Hiçbir soru işaretinin çengeli bu kadar çıngıraklı olamazdı. Rüya kendini tanıtmaya başlayınca Necla'nın sesi makul seviyesine döndü. İkisi de geceki pinpon topu gibi, birbirlerinden daha fazla bilgi almak için soruları yuvarlayıp durdular. Sonunda Rüya'nın içini ferahlatacak cevap Necla'dan geldi. Hayriye bir süre önce biraz başımı dinleyeceğim deyip çekip gitmişti. Aile boyu yazlıkçıların tantanasından oldum olası tiksindiği için elin ayağın çekildiği bu mevsimi seçmesi doğaldı. Bir iki aramış, beni merak etme iyiyim demiş, başka da bir şey söylememişti. Rüya yeni bir kitaba hazırlanıp hazırlanmadığını sordu. Necla, ser verip sır vermez ki, ne zaman neye başlıyor, ne yazıyor, nereye gidiyor, oldum olası bana bir şey anlatmaz

diyerek arada sitemle karışık dedikodusunu da yaptı. Beni ararsa senin geldiğini söylerim, anca o zaman tıpış tıpış döner deyince Rüya'nın içine mis gibi sabun kokulu çarşaflar serildi, üzerine büyük bir ferahlıkla uzanıp yan gelip yatma isteği hasıl oldu. Ama Necla ondan önce Rüya'yı görmek, azıcık dertleşmek istiyordu. Hayriye'nin yokluğunda o da iyice dolmuş, bunalmıştı. Bunca sene sonra bir yüzünü göreyim bari, kardeşimin can yoldaşısın ne de olsa dedi.

Telefonu kapattıktan sonra Rüya böyle bir buluşmaya kendini hazır hissetmediğini fark etmişti ya, kardeşinin evine habersiz girip bir de kadını eve kabul etmemezlik olmazdı. Kaç yıldır görmüyordu Necla'yı? On beş mi, yirmi mi? Yoksa daha mı fazla? Hemen akşamdan kalma sofrayı topladı, eve dokunulmazlığını yeniden kazandırmaya çalıştı. Aceleden Necla'nın geliş saatine kadar terin suyun içinde kaldı. Bir duş dahi alamadan zil çaldı. Necla iyice yaşlanmış, yaşlanmış da ne demek çökmüş halde karşısındaydı. Bu tür karşılaşmalarda birbirini süzme süresi, illa ki taraflardan birinin müdahalesiyle sonlanırdı. O kişi elbette Necla oldu. Tokalaşmayla yetinecek biri değildi, kendine çektiği gibi bağrına yasladı Rüya'yı. Aradan geçen zamanı cüssesiyle ezmek, kardeşinden kalan herhangi bir şey varsa onu Rüya'dan cebren almak için atik ve kararlı bir hamleydi bu. Hayriye bu hallerini görse, sarılmak değil toslamak derdi buna. Rüya'nın eğilip bükülmeyen, kolay kolay dokunulmayan bedenine mim koyarken, ablasının kırmızı görmüş boğa hevesiyle de alay ederdi. Rüya içeri buyur etme bahanesiyle mesafeyi açtı. Ona en uzak koltuğa kurulup dinleme pozisyonunu aldı. Bakışları Necla'nın bıçak yarası gibi duran yüz çizgilerinde

geziniyor, iri gözlerinin yuvalarından çıkıp etrafı taramasına engel olamıyordu. Necla bu gözlerin kendi üzerindeki dolaşımından rahatsız olup elleriyle oynamaya, cümleleri gittikçe devirmeye başladı. Sitemden şikâyete, korkudan kaygıya salındı, vah'larıyla ah'larını kardı durdu. Hayatı boyunca kimsenin onu anlamadığından ya da yanlış anlaşıldığından o kadar emindi ki, aynı cümleleri iskambil kâğıdı gibi dağıtıyor, yüklemini tepesine, öznesini kıçına kondurup yeniden, yeniden kuruyordu. Genç yaşta evlenmese onun da hayalleri varmış aslında, çoluk çocuk, geçim derdi derken kendini unutmuş, bir iş sahibi olsa o da bambaşka biri olurmuş. Diktiği etekleri, pantolonları çok beğeniyorlarmış, kaç kere demiş kocasına şunları satalım diye, kabul ettirememiş. Aç mısın açıkta mısın diye bağırmış kocası, hep bu yüzden kavga etmişler. Yoksa iyi geçinirlermiş. Yorulmasın, elalemin ağız kokusunu çekmesin diye, onun iyiliği için diyormuş ne diyorsa. Ay canım kocasıymış, yaşlanınca eski sertliği de kalmamış. Terzi Necla olamamış belki ama iyiymiş böyle, çok şükürmüş. Şükretmeyi bilmeyenin hayatta iki yakası bir araya gelmezmiş ki. Hayriye de hep ondan kaybetmiş. Allah'ım verdiğin nimetlere hamdolsun dememiş bir günden bir güne.

Kahvelerini içerlerken konuyu kendi Hayriye'sine bağlamıştı nihayet. Arkasındaki yastığı iki tapışladı, duman rengi dizaltı çoraplarını çekti, koltuğun ucundan ortasına doğru kaydı, arkasına yaslandı. Anlattıkça içinden iki kardeşi ortak kılacak bir tek anı ayıklayamayınca gerim gerim gerildi; sesinin de sözünün de üstünde en ufak bir hâkimiyet kuramadan,

Hayriye'nin onda ve geride bıraktığı ne kadar çerçöpü varsa Rüya'nın önüne lök diye döktü.

Hayriye her zaman bizlerden farklı oldu. Daha veletken nasıl evimize sığamadıysa, yaşını başını aldıktan sonra da bu dünyaya öyle sığamadı. Her zaman huzursuz, hep huysuz, düşünceli, dalgın, bir garip yani. Evden erkenden kaçınca, iflah olmadı bir daha. Ben de abim gibi çok kızdım, çok kırıldım önceleri. Benim ne suçum vardı, bilmem ki. O kadar emek vermişim sana, eşşek başı mıyım? İnsan hiç olmazsa, abla şurdayım, merak etme der. Abim bir-iki aradı, sonra o da peşini bıraktı. Yüzünü unutacak kadar uzun bir süre görmedim; nerde yaşıyor, ne yiyip ne içiyor bilene aşkolsun. Görmedikçe öfkem arttı. Madem o beni takmıyor, ben de silerim onu dedim. Yok benim artık bir kardeşim dedim. Soranlara da öyle diyordum. Reddettim ben onu, bitti diyordum. Ne zaman sonra ben bi hastaneye yattım da, zahmet edip geldi. Kamburu çıkmış, yüzü çökmüş, oğlan çocuğu gibi bir şey olmuş... Günlerce başımdan ayrılmadı, git diyorum, gitmiyor. Suçlandı mı artık neyse. Öyle öyle yeniden ısındı aramız. Hastalıkla uğraşmaktan kızgınlığımı unutuverdim. Benim içimde durmaz öyle şeyler. Zaten başıma ne geldiyse hep iyi niyetimden geldi. Bir de Hayriye'ye kıyamam; keşke kendi yolumu çizecem diye tutturmasaydı, tek tabanca bu kadar helak olmasaydı; evini yuvasını bilseydi, benim de içim rahat ederdi. Ama yapmadı. Belki de yapamadı. Bilemem artık. Yok gazeteci olacakmış da, yok yazar olacakmış da... A-ha oldun da ne oldu, madalya mı taktılar? Değdi mi aileni öyle piç gibi ortada bırakmaya...

Sonra sonra anladım ki benim kardeşim bu; ya burnunun diki ya dibin dibi! Değişse çoktan değişirdi, artık geçmiş olsun. Ne kocamı sevebildi, ne de abimizi. Kalbi temizdir bak, kendi yok Allah'ı var. Anamızı babamızı erken kaybedince iyice yabanileşti. Ben insana çok düşkünümdür Rüya'cım. Konuya komşuya yardıma koşayım, birine bir şey mi lazım hemen bulup buluşturayım bayılırım. Yaradılışım böyle. Bizi yan yana gören hiç kimse bunlar aynı anadan çıkmış demez. Necla senin kardeşin hasta mı diye kaç kere sordular. Hee, hasta, akıl hastası diyecek halim yok ya. Canı sıkkındır der kapatırdım ağızlarını. Anamıza hasreti hiç dinmedi. Bir acıklı türkü duydu mu, ya da yolda kol kola dolaşan ana kız gördü mü hemen başlar çipil çipil ağlamaya. Ne bitmez tükenmez yasmış, aman aman. Ölmüş anamdan soğudum valla. Bir gün de demedim ki, sen ana mı gördün be kızım, kime yanıyorsun için için, kime uğul uğul urunuyorsun? Memeden kesilince bunu attı kucağıma rahmetli, o gün bugündür asıl anası benim, benim ama o kıymetimi bilmedi. Az etmedi bana, söylediğim hiçbir şeyi beğenmez, yaptığıma ettiğime karışır, eleştirir, kızardı. Sonra sonra benimle de uğraşmaz oldu. Bir tek çocukları görmeye geliyordu, o da ayda yılda bir. Gelir ama yemeğe de kalmaz, benimki gelmeden kalkacak illa. Yav Hayriye ne yaptı bu herif sana derim, sevmemem için bana bir şey yapması gerekmez der. Neymiş yalan yanlış davranıyormuş. Bir gün benim küçüğe (küçük dediğime bakma o da kazık kadar kız oldu gerçi) bunun yanında tokat attı da, onu ima ediyor. Kızı kocamın elinden nasıl aldı, karşısına nasıl dikildi görmeliydin; dedim ki şimdi aile faciası olacak, öldürecek bu deli benimkini...

Gözlerinden ateş çıktı, Allah canımı alsın. Bir küfür etti ki, ben şimdi ağzıma alamam. Yeğenine siper oldu resmen, onu sakinleştirene kadar başından ayrılmadı.

Benim kız da teyze der, başka bir şey demez. İlerde teyzem gibi yazar olacağım dedi de bir gün, benden de yedi şaplağı, aman diyim aramızda kalsın.

Fısır fısır konuştular odasında. Ben mutfakta bulaşık yıkarken sessizce gitmiş. Ne bi allahaısmarladık, ne bi şey. Kocam da o günden sonra, böyle her boka karışacaksa bir daha gelmesin bu eve dedi. Korkumdan hiç çağıramadım. Bayrama seyrana da inanmaz, hadi gel mezara gidelim dersin anam babam orda değil ki, burda diye bağrını gösterir. Gel hadi barış şu enişten artık dersin, inadım inadım, kıçım iki kanat. Abimiz de ölünce seninkinin yüzü iyice karardı. Küs ayrıldı abisiyle. O zaman da dedim, hastalık var, ölüm var. Bari abinin elini öp, bitsin bu ayrılık gayrılık. I-ıh. Yıllarca böyle arada kaldım. Belki onun da çocukları olsaydı böyle çalı dikeni gibi batmazdı kimseye. Ama ben anladım kardeşimi, bir kadının rahmi alınınca ne olursa, ona da o oldu. Bizimki eksik hissetti kendini iyice. Uzun bir süre eve kapandı, gelip ben sana bakayım dedim, istemedi. Yanına kimseyi yanaştırmadı... Neden sonra, geçmiş gün, şimdi hatırlamıyorum; gözlerinde böyle alev alev kıvılcımlar görünce sordum, ne o Hayriye'm dedim, sende bir haller var. Ölü toprağını atmışsın üzerinden, hayırdır? Yeniden aşkı yaşamak bu yaşıma denk geldi abla dedi, yeni de denmez ya, neyse dedi, sustu. Ondan sonra ağzından bir kelime alana aşkolsun. Kimdir, necidir diyorum konuyu değiştiriyor, evin içinde fır dönüyor. Sırf bana bir şey

anlatmamak için. Oysa bir gün de beni anne yarısı olarak görüp karşıma otursaydı, böyle böyle oldu deseydi, her şeyi kitaplarından öğrenmek zorunda kalmazdım di mi ama Rüya?

Bu sorunun cevabını tartıştıkları günler geride kalmıştı ama Rüya, Hayriye'nin yaşantıyı yapıtlaştırmak niyetiyle yazmadığını biliyordu. Ruhunda yuvalanan bir sürü benle baş edemeyince her birini öteki kılıyor, üzerlerine uygun kılıflar, fazla çetrefilli olmayan kurgular uyduruyor, hem hayatın hem de içinden geçtiği döneme tanıklık etmenin ağırlığını yazarak atıyordu. Kimse ondan başyapıt beklemediği gibi, onun da gözünü ünlenmeye, orda burda görünmeye diktiği yoktu. Başka bir şey gelmiyor elimden derdi hep. Öyle sokağa çıkıp da, şundan öykü olur bu iyi malzemedir falan diye pazardan sebze seçer gibi yazılır mı be Rüya? Dürtülecen illa ki, bir kılçık boğazına saplanmışsa çıkacak, yoksa yutamazsın, yiyemezsin, benimki de o hesap. Bunu Necla'ya anlatamazdı, uzun uzun sustu. Necla, Rüya'nın yüzünde kendisini onaylayan en ufak bir kıpırtı göremeyince, di mi di mi'lerle de kanırtmanın bir faydası olmadığını anlayınca, daha yemek yapacağım, geç oldu diyerek kalktı. Hayriye Hanım gelince yeniden buluşmak için sözleştiler. O kadar saat sonra Rüya'nın yüzünü güldüren tek söz bu olmuştu: Hayriye Hanım gelince. Necla, bu Hanım'lığa da biraz ağdalı bir kinaye katmıştı ya, artık o kadarı da Rüya'yı bozmadı.

Necla gittikten sonra Rüya ilk kez evin sahibi gibi hissetti kendini. Bu evde doğmuş gibi, her bir eşyasını özenle seçmiş, üzerine mutlu mesut anlar nakşetmiş

gibi. İlk geldiği günkü o soğukluk, o boşluk, o ıssızlık kalmamıştı. Necla'nın Hayriye'nin üzerine attığı her bir çentiğin kaydı ondaydı çünkü. Kardeşler arasında pek rastlanmayan, yazılı olmayan bir anayasayla bağlıydı Rüya Hayriye'ye. Aynı rahme düşseler farklılıkları işte böyle göze batar, birbirlerinin arkasından böyle atıp tutarlardı belki de. Rüya tek çocuk olmanın sefasını hiç sürmemiş, kardeş açığını Hayriye'yle gayet dengeli bir orta yol bularak kapatmıştı. Necla istediği kadar Hayriye'yi ben büyüttüm desin, onunla birlikte büyümemiş, aynı köke tutunmamış olmalarına içerliyor, bu derdi bir türlü dillendiremediği için kardeşinden uzak akrabası gibi bahsediyordu.

İçinde istediği kadar alaycılık olsun 'Hayriye Hanım gelince görüşürüz' cümlesini Necla'nın taklidini yaparak tekrarladı. Onun gibi dudağının kenarını dişlemeden, hafifçe yamultarak eğlendi. Hayriye gelince ona da yaparım diye düşünerek ayna karşısında yaptığı bir-iki provadan aslına uygun bir şey çıkmayınca zorlamadı. Necla'ya maruz kalmanın ağırlığını atmıştı ya üzerinden, bu kadarı neyine yetmiyordu.

Ortalarda boş boş dolanırken, Hayriye onu çalışma odasına çağırdı. Boş sandalyeye baktı. Otur diye buyurdu sandalye, oturdu. Kütüphane ona Hayriye'nin bana bir şey olursa bütün kitaplarımı köy okullarına bağışlayın dediğini hatırlattı. Gayri ihtiyari kafa salladı. Ne görüyorsun burda diye sordu oda, Rüya'nın gözleri bu kez yerdeki küçük halıda, orta sehpasının üzerindeki solmuş dantelde, yığınla dergide, eski gazetelerde, her birinin arasında ayrı ayraçlar, renkli renkli notlar olan kitaplarda, her bir sayfası dolu, deste deste defterlerde

gezindi. Onların hepsi Hayriye'nin mahremiydi, elini sürmesi ayıptı. Ama her biri de bir umuttu. Hayriye Hanım, bunları böyle ortada bıraktığına göre dönmemek üzere bir yere gitmiş olamazdı. Olsa olsa telefonunun şarjı bitmiş, o da umursamamıştır diyerek bir kez daha rahat nefes aldı. Boşuna endişelenmişti canım. Her attığı adımı rapor edecek değil ya, başını dinlemek istiyorsa mutlaka vardır bir bildiği diyerek ayaklarını sehpaya uzattı. Rüya'nın bu en sevdiği halini bir yerlerden gören Hayriye teklifsizce yanına konup başını omzuna yasladı. Necla'nın ağzında geveledikleri kendi kursağından çıkarıp kulağına fısıldamaya başladı

Veda

Sana bu mektubu hiç göndermeyeceğim abi. Ne bugün, ne de yarın... Benden sana bir şey kalmasın istiyorum çünkü. O zaman niye yazıyorum, bilmem. Belki bütün bir çocukluğumu, ilkgençliğimi hadi ömrümü diyeyim seninle didişerek geçirmekten artık yoruldum da ondan. Hasta dedi ablam. Git bir ziyaret et, helalleş dedi. Helalleşmeyle hesaplaşma arasındaki incecik bir iple bile bağlanmadık ki biz birbirimize, nasıl geleyim? Kinimden, kibirimden değil; ölüm bana da bulaşırsa korkusu hiç değil. Gelmedim çünkü zamanı başa saracak mecal, tek tek hesap soracak hal, aramızda iyi bir şey kalmış ya da hiçbir şey olmamış gibi yapacak oyunculuk kabiliyeti bende ezelden beri yoktu. Hem gelsem, geçmiş olsun demek dışında söylenecek laf mı vardı? Hiçbir şey geçmemişken üstelik, hastalık geçse ne yazar? En fazla taburcu olup evine döneceksin, sonra kaldığımız yerden kavgalara devam. Unutmadan söyleyeyim; ben sana küsmedim abi, ben seni sildim, seni hiç beğenmedim, bir kez olsun sana ihtiyaç duymadım, başıma bir şey gelirse dağ gibi abim var, korkma demedim kendime, ne zaman başıma bi şey gelse önce o dağdan kaçtım. Şu ahir ömrümde hangi söküğümü dikmiştin de, aramızdaki o kocaman yırtığı kapatabilecektik şimdi. Abilik de babalık gibi boktan bir müesseseydi işte. Hep itaat bekleyen bir iktidarı devren kiralamıştın sen de. Babamı en çok uykusunda sevmiştim ben, seninse uyanıklığını hiç sevmedim. Bu dünyaya torpilli gelişini; bunu kendinde hak görüp en hoyrat halinle başımıza kakışını da sevmedim. İtirazım sadece sana değil, senin bu çakma

imtiyazla takındığın tafralara, sana bu rütbeyi verenlerin topunaydı. Bunu da hiç anlamadın!

Aynı karına tutunmak değildi kardeşlik, el ele tutuşmaktı. Elini bana hiç uzatmadın. Birlikte büyüdük ama birlikte yürüyeceğimiz bir yol hiç olmadı. Öksüz ve yetim kalınca kardeşlik kalkıyormuş tahtaya. Asıl sınav o zamanmış meğer. İnsan ezberini unutuyor, bildiği her şeyden şüphe duyuyor, apışıp kalıyormuş.

Esip gürlemelerin boşunaydı, seni takmıyor, seni reddediyordum. Muhabbetsiz, adaletsiz, kıvamsız, sası bir ilişkiydi aramızdaki. Aynı evde karşılaşmış iki yabancıydık. Ben sonradan geldiğim için istenmeyen misafir. Sen anamın altına dayadığı tahta kurulmuş sahte sultan! Çıkardığın fermanlara bir kez bile uymadım, sen arkanı döner dönmez hepsini yaktım, haberin bile olmadı.

Seni de, o nöbete durduğun evi de büyümek için terk ettiğimde; arkamdan gurur dedin, onur dedin, göreceksiniz orospu olacak dedin! Ben gittiğim için değil, sen buna boyun eğmek zorunda olduğun için üzülmüştün. Elaleme ne diyeceğiz derdiyle kavruldun durdun. Şefkatsizdin sen abi, hep öyle oldun. Kendi çocuklarının bile başını bir kez okşamadın. Bilmediğinden değil, sevmeyi öyle kekre bir şey sandığından. Çünkü şefkat bizim topraklarda nicedir "yerli ve milli" bir değer değildi. En fazla birine kurban olursak, birini kurban edersek seviyor-seviliyoruz sanırdık. Böyle öğretmişti anamız bize. Ben reddettim, sen kabul ettin. İyi halt ettin! Yaşlanınca içim yatışır, yumuşar diye bekledim. Öyle olmadı. Körüğümü elimden hiç bırakmadım.

Şimdi kıçını karın temizliyor, yemeğini kızın yediriyormuş! Gelsin özür dilesin, vedalaşalım, sonum belli demişsin. Ben senin o sultan tahtına tekmeyi çoktan koymuşken gelip de düşmüş biri olduğunu bir daha mı göreyim? Sulanmış gözlerimle canını mı yakayım? Bu koca boşluğun içini yalanla mı doldurayım? Bütün özürlerimi diledim de geldim ben bu yaşa. Kimseye borçlu kalmadım. Çoktan öğrendim; insan kardeşten, arkadaştan, sevgiliden, bu hayattan gider. Veda dediğin bir kereye mahsustur; veda eden mağluptur belki ama mahcup değildir. Eğer ölüryorsan, güle güle abi. Üstü kalsın.

Rüya suratını sarkıttı. Hayriye'nin öfkesinin bu kadar taze kalmasına şaşırmış, arkadaşının içinde kopan fırtınalardan habersiz olduğu için kendine kızmıştı. Hayriye istediği kadar abisiyle gıyabında vedalaşmış olsun, yine de içinin rahat olmadığından emindi. Fikirlerini dillendirmeyi sever ama duygularını her zaman saklardı o. Zamanında biraz deşse, ruhunu sağaltmasına yardım edebilirdi belki. Yeğenlerinin de abisiyle birlikte hayatından çıkmalarına çok içerlediğini biliyordu, vedalardan hiçbir zaman hoşlanmadığını da... Demek dayanamamış, içinden birini daha yine yazıyla uğurlamıştı.

Rüya ne zaman kendini bu kadar sıkışmış hissetse Bach dinler, dinginleşirdi. Türkülerdeki yangılı tınıyı konçertolar veremez diyen Hayriye'ye inat hem de. Müzikte olduğu kadar filmde, kitap seçiminde de ayrı düşerlerdi. Rüya kemanı, piyanoyu, çelloyu, saza, söze yeğlemişti hep. Bach çalınca kıyıdan bir yelkenliyle usul

usul açılıyormuş gibi olurdu. Bu gece de böyle bir yolculuğa ihtiyacı vardı. Beşinci Senfoni eşliğinde kitap okuyarak, evin içinde dolanarak, sardunyaları sulayıp balkonun püfürtüsüne kendini bırakarak uykusunun gelmesini bekledi. Canına yandığım da çağrılınca gelen bir şey değildi ki. Hem nedense bu kez yatağa girmekten ürküyordu. Mektubun etkisi diye düşündü. Sivri yerlerini çıkarsan geriye yine de Hayriye'ye özgü bir sevgi kalır. Hem insan yalnızca sevdiklerine küsmez mi? Aklını meşgul eden bu türden soruları unutmayı dileyerek, derin bir uykuya bırakabildi sonunda kendini.

Sabah anahtarın kilidin içinde dönüşü, kapının sessizce açılışı, ayakkabıların çıkışı, çantanın bir kenara koyuluşu, Hayriye Hanım'ın gelişini müjdeleyerek uyandırdı Rüya'yı. Yataktan fırlayacak yaşı çoktan geçtiği için, gülümseyerek doğruldu. İçerdeki sesleri dinledi kısa bir süre. Sonunda gelmişti işte Hayriye'si. Onu daha fazla meraklandırmaya gönlü elvermemiş, şehrine, mahallesine, evine dönmüştü işte sonunda. Sabahlığını sırtına geçirip onu karşılamaya, defterlerini karıştırdığı için karşısında suçlu bir çocuk gibi dikilmeye, arkadaşının boynuna sarılmaya gitti.

Evin emektar temizlikçisi Sakine ve Rüya, bir an birbirlerine bön bön bakıp durdular, aynı hayal kırıklığını tam ortasından kesip bölüştüler. Rüya Sakine'nin kim olduğunu anlamıştı da, heyecanının aniden sönüşüyle yüzünün aldığı ifade, aralarını daha ilk anda açmıştı. Sakine Rüya'nın henüz ayılmamışken anlattığı hiçbir ayrıntıya şaşırmadı. Ne onun geliş serüveniyle, ne de evde Hayriye'yi bekleme haliyle

ilgilendi. Hemen küçük odaya gidip üzerini değiştirdi. Rüya kapının önünde bir süre bekledi. Kadının ayağının altında dolanmadan, bir an önce kendini dışarı mı atsaydı? Yok yok, onun da anlatacağı neler vardı kim bilir. Dinlemek için sabırsızlandı, kendini yeni bir güne ve hiç tanımadığı başka birinin daha gözünden göreceği yeni bir Hayriye'ye hazırladı.

Ne ki Sakine konuşmak bir yana evin içinde çekirge gibi sekip sıçrıyor; kovaları, bezleri, deterjanları Rüya'nın geçeceği yolun üzerine koyup kendince bir hat çiziyordu. Bu hat Sakine'nin sadece Rüya'yla arasına değil, dünyayla arasına çektiği bir sınır boyuydu. Kara gözlerinin üzerine kepenk gibi inen kaşları, simsiyah kıvırcık saçlarının yüzüne vuran gölgesi suskunluğunu daha da koyultuyor, Rüya'nın merakını kışkırtıyordu.

Sakine ne birlikte kahvaltı yapma teklifini kabul etti Rüya'nın, ne balkonda kahve içmek için yanına oturdu. Fincanını alıp ütü masasının başına geçmiş, kapıyı da kapatmıştı. Rüya kadının Hayriye'siz evdeki varlığından rahatsız olduğunu ya da evde başka bir "hanım"a tahammül edemediğini düşünüp alındı. Bir süre yanına uğramadı. Sakine'nin hiç soru sormayan, sorulan soruları geçiştiren, işinden başka bir şeyle meşgul olmayan hali, arkasında bir hüznü mü yoksa yılların yorgunluğunu mu saklıyordu? Öyle ya kim bilir haftada kaç eve girip çıkıyor, milletin pisliğini temizliyordu. İyi de niye hiç Hayriye Hanım nerde diye sormamıştı, ne zaman gelecek, bana şöyle şöyle demişti falan... Rüya daha fazla kendini yiyip bitiremezdi. Odanın kapısını tıklatıp içeri girdi. Geçti karşısındaki yatağın üzerine oturdu. Sakine göz ucuyla yanında kıpırdayana baktı,

saçını alnına konmuş bir sineği savar gibi arkaya attı, elinde kalan nevresime ütünün buharını tuttu. Bir anda düşle gerçek birbirine dolandı. Sakine perdenin arkasından görünmez iplerle oynatılan bir kukla, Rüya da seyirci oldu. İlk o zaman fark etti Sakine'nin tikini. Ağzını kısa aralıklarla sola doğru büzüp yutkunduğunu. İlk o zaman fark etti parmağından yeni çıkmış bir yüzüğün boş bıraktığı boğumu, göğüs kafesinin tam ortasında balta inmiş gibi duran dikiş izini. Yok, Rüya daha fazla seyirci kalamazdı. Sakine'nin ağzından net bir cevap alana kadar orada öylece oturacaktı.

– Ne zamandır geliyorsun Hayriye'ye?

– Kendimi bildim bileli.

– Anlamadım?

– Öyle işte.

– Yani kaç yıldır?

– Daha önce annemle gelirdim.

...

– Çocukken.

– Sonra?

– Annem öldü.

Ocakta yemeğim var demenin vurgusuyla tonlamıştı bu cümleyi. Camlar silinir, tozlar alınır, çamaşırlar asılır, anneler ölür. Kederin insanın kalbine bir kere yerleşti mi, artık hep oralı oluşuydu bu. Rüya'ya fazladan anlam konduracağı, dönüp arkadan dolaşacağı hiç yer bırakmamıştı. Annesinin ne zaman öldüğü, Sakine'nin ne zamandır bu işi yaptığı gibi soruların cevapları artık yüzünden okunuyor, dudağının bir

kelebeği taklit eden yeknesak hareketlerinden belli oluyordu.

Sakine nevresimi katladı, bir kediyi okşar gibi elini üzerinde gezdirip iyice düzledi, ütü masasını kapatıp yerine koydu ve çıktı odadan. Rüya arkasından gitmek için acele etmedi, ona biraz olsun yaklaşmanın ya da yanına çağırmanın bir yolunu elbet bulacaktı. Bu Rüya'nın değişmez huyuydu. Her zaman sezgilerinden çok bilgisine güvenir, meraklarını kuşkularla değil verilerle beslerdi. Hayriye Hanım ne kadar beyanı esas alırsa Rüya da o kadar eylemde tutarlılık gözetirdi. Biri inanmaya diğeri bilmeye teşne iki arkadaşın birbirlerine bu kadar sevdalanmalarında, aralarındaki bağın denizci düğümü gibi atılmasında yalansız ve yalın bir yaşantı, birbirlerinin dilini kendilerine tercüme edişlerinde az tashih vardı.

Rüya yeni bir karar vermiş gibi kalktı. Gövdesini ilk kez bu kadar hafif hissediyordu. Hangi ağırlıktan kurtulmuştu da böyleydi, bilemedi. Her şeyi de bir kez olsun bilme be kadın diyerek kendini azarladı. Ne ki Sakine'nin suskunluğunda Hayriye'ye dair bir sır saklıysa bunun peşini bırakamazdı. Salona geçtiğinde ortadaki büyük sehpa yana çekilmiş, altındaki halı balkondan aşağı sarkıtılmış, Sakine yarı beline kadar kendini dışarı bırakmıştı. Ayakları pervazlardan güç alıyordu almasına ama oltaya yakalanan balık gibi çırpınıyordu da. Rüya bir süre yüreği ağzında ona baktı. Sakine'nin dışarıyla içeri arasında ikiye ayrılmış bedenine, camın en üstüne değil de göğe ulaşmak, orada bir melekle, bir yıldızla ya da kendisini buralardan bir

an önce alıp götürecek biriyle buluşmak ister gibi devinen hareketlerine...

Dışarda beti benzi atmış, çopur yüzlü bir şehir, içerde bir sürü anıyla tıka basa dolu, kendi haline bırakılmış bir ev vardı. İkisi de her iki yere ait değildi. Rüya da, Sakine'nin asılı kaldığı gibi kalmıştı havada. Unutulmaya yüz tutmuş bir geçmişten bilinmeyen bir geleceğe doğru elini uzatsa ne olurdu, uzatmasa ne fayda? Sakine ona Hayriye Hanım şuraya gitmiştir, gelir, hep öyle yapar dese bile yeterdi. Evet umut da umutsuzluk kadar yorucu ve yıpratıcıydı. Umudun içinde yaşamayı kolaylaştıran bir şey olduğu yanılgısı Rüya'ya taa gençliğinde, Hayriye'den sirayet etmiş bir hastalıktı. Sen kötümsersin ben karamsarım derdi Hayriye. Canım, ne farkı var diye çıkıştığında lafını keser, sen kötülüğü biliyorsun ben karanlığı, sen iyiyi ayırt etmek için kötüye ihtiyaç duyuyorsun, ben tünelin ucunda en ufak bir ışık görsem kıçın kıçın kendi karanlığıma kaçıyorum. Aynı yere mi çıkıyoruz sonunda bilmem, ikimizin de içini kemiren kurt aynı elmadan besleniyor orası kesin derdi.

Sakine bezini yıkamak için içeri girdi, kovaya elini daldırdı, bezi köpüklü suyun içinde iki dolandırdı, çıkarıp iyice sıktı. Tam yeniden pencereye tırmanmak için hamle etmişti ki, Rüya Hayriye'nin nerde olduğunu biliyor musun? diye yekten sordu. Sakine'nin tikine alay karışınca ne kadar da sevimsiz olabileceğini o zaman gördü. Azara yakın, lakaytlıktan uzak bir tonla, siz bilmiyorsanız ben nerden bileyim deyip arkasını döndü kadın. Rüya kendinden beklenmeyecek bir çeviklikle atıldı önüne; belki sana bir şey söylemiştir dedi. O bana

bir şey söylemez, dinler sadece cevabıyla ağzının payını alıp, oturdu gerisin geri.

Öğleden sonra Sakine, Hayriye Hanım'ın giysi dolabındaki çekmeceleri tek tek çıkardı. Çöktüğü yerde bağdaşını kurup iç çamaşırlarını, çoraplarını, şallarını, katlayıp ayrı ayrı dizmeye koyuldu. Rüya önce koridordan göz ucuyla, sonra yaramazlık edip yamacından onu izledi. Sakine Rüya'yı varla yok arasından, yoksun lan sen'e havale etmişti. İzlenmek işinin denetlenmesi, hatası varsa yüzüne vurulması, olur olmaz önerilerle canının sıkılması demekti çünkü. Uzun iç çekişler, sıklaşan tikler, göz göze gelmemeler de yıldırmadı Rüya'yı. Sakine'nin donların arasından çıkardığı kırmızı benekli iki zıbını, üzerine küçük kuşlar konmuş patikleri görünce irkildi. Bunlar kimin için duruyordu ki burada? Yerden birini alıp, Sakine'nin dikkatini çekmek için sallamaya başladı. Bu kimin sorusu Sakine'nin yüzünden aşıp duvara çarptı, geri geldi. Sakine, bakışlarını Rüya'nın yüzünde rastgele bir yere saplayıp omzunu silkti. İşte o zaman Rüya'nın içinden ergen erkeklere has bir çeviklik, Hayriye Hanım'a özgü bir gözü karalık fışkırdı ve sesi yükseldi. Sana bir soru sordum, insan var karşında, cevap versene! Ben Hayriye'nin kırk yıllık arkadaşıyım anladın mı? Benden bir şey saklamaz o, sen de saklayamazsın! İki gün ve altı saattir yaşadığı belirsizlik Rüya'nın canına tak etmiş, öfkesi kontrolden çıkmış, Sakine'nin ona su kovası muamelesi etmesi ağrına gitmişti. Hor görülmeye alışmış olmaktan, kadim bir ezilmişlik duygusunun iliğine kadar işlemesinden midir nedir Sakine istifini bozmadı. Rüya'nın yaşlılık lekesiyle harelenmiş ellerinin arasından zıbını yavaşça aldı, toz

bezi silkeler gibi boşluğa bıraktı ve yekinip kalktı. Ben de bir gün sordum, teee ne zaman... Arkadaşlarımın çocuklarına alıyorum dedi ama birini bile verdiğini görmedim. Ameliyatından sonra başladı almaya. Dertlendi de mi bunlara sardı bilmem artık. Siz kırk yıllık arkadaşıymışsınız ya, benden daha iyi bilirsiniz.

Kapıyı hırssız bir şekilde kapatıp çıktı. Sakine'nin bu tokadı yetti Rüya'yı yerine mıhlamaya. Birbirine ucuz formika bakışlar atan dolaplar üzerine devrildi, sabunlu bezle silinmiş halının ortasındaki minare kılıklı motifin çatısı uçtu, kenarındaki güller soldu, taranmaktan tel tel kalmış püsküller yüzünü utançla örten perçemler oldu. Banyodan sifonun homurtusu, mutfaktan çatal bıçak şakırtısı geldi. Bu çocuk lafı kırkından sonra Hayriye'nin ağzına çok dolanmıştı ama Yiğit'ten sonra annelik defterini çoktan kapattığını araya sıkıştırıyor, bunu bir kader gibi değil seçim gibi yaşadığını ima edip duruyordu. Rüya'nın Necla'dan ve Sakine'den duyduğuysa bambaşkaydı. Küçük bir operasyon, merak edilecek bir şey yok dediği rahim ameliyatı başlı başına bir hadise, istiflenen zıbınlar kendine durmadan bir yoksunluğu hatırlatma değil de neydi? Yoksa o kürtaj olayından sonra mı olmuştu tüm bunlar, yoksa kürtaj dediği bu geri dönüşsüz ameliyat mıydı?

Elleriyle dizlerine abanarak kalktı. Tekrar salona gitti. Sakine'nin çattığı kaşları yüzünü tam ortadan ikiye yarmıştı, aşağısı hâlâ Rüya'yı tınmıyor, yukarısı bana bir daha bulaşma diye uyarıyordu. Bulaşık eldivenlerini derisini soyar gibi söktü ellerinden, saçlarını ıslatıp parmaklarıyla arkaya doğru taradı, Rüya'yı teğet geçerken omzu omzuna azıcık dokundu ama ikisi de

umursamadı. Sakine'nin odaya girmesiyle çıkması bir oldu. Sittin senedir mantar gibi üreyen Çetinkaya mağazaları poşetinin içine terli bluzunu, çamaşır suyundan rengi dönmüş eşofmanlarını tıktı. Gitmeye hazırlanırken Rüya bu kez suçlu bir çocuk gibi çıktı karşısına. Kendini affetirmek için en saçma yola başvurdu; borcum ne diye sordu.

Sakine ilk o zaman tısladı, tiki o anda kanat çırpmaya başladı. Sizin bir borcunuz yok, nasılsa Hayriye Hanım'dan alırım diyerek ayakkabılarını önüne pat diye attı; başparmağını içine sokup topuğunu yerleştirdi. Rüya var dedi, hiç değilse özür borcum var. Sakine bir kez daha eğilmemek için yemin etmiş gibi doğruldu, öyle ki bedeni evin her yerine yerleşti, burası benim, senin değil dedi... Kapının koluna elini attı çıkmadan; sizin bizim gibilere borcunuz bi kuru özürle ödenmez, boşuna yormayın kendinizi diyerek Rüya'yı yerin dibine yolladı. Rüya, Hayriye için endişesini dile dökmeye çalışsa da girdiği kuyudan çıkamadı. Sakine onun bu çocuksu telaşına değil, kendine dönüktü.

Geldiğimden beri gözünüz üzerimde, sürekli bir şey soruyor, istiyorsunuz. Halbuse Hayriye Hanım, ev onun değilmiş gibi davranır, şu bibloya, şu tablaya bile benden izin almadan dokunmaz. Sakine der, bununla işin var mı, ona göre alacam, odaya gireyim mi, silmediysen şuraya basayım mı? Bu üstüme yakışmış mı, şunu giyeyim mi? Evin horantasıyımdır ben, hizmetçisi değil. Annenin emanetisin sen, başına bir şey gelse ilk bana söyleyeceksin der. Çocuklarıma okuma-yazmayı ilk o öğretti. Annemin cenazesinde kiliseye geldi, evimizde herkese kendi yaptığı vişne liköründen

dağıttı. Diyeceğim Hayriye Hanım'ın başımın üstünde yeri var, ondan başka kimsenin de yok!

Sakine'nin bıraktığı Rüya artık yerinde, kabında duramaz bir Rüya'ydı. Hem haksız yere suçlanmış, infaz edilmiş gibi hissediyor hem de yaptığı hatanın dolaylı da olsa eski bir suça ortaklık olduğunu biliyordu. Yıllardır uzakta olmak paylaşılacak acılara da yabancılaştırıyordu demek insanı. Sözün yetmediği, yetişemediği yerlerde boy veren şefkatli dokunmaları, yanaktan süzülen bir damla yaşı usulca silmenin, uzun sessizliklerin, birlikte yürüyüşlerle kafalarda dolanan bin türlü düşünceyi gezdirmenin tadını telefon konuşmaları verebilir miydi? Hayriye Rüya'ya bunca yıl içini açmış, ama arka odalarını hiç göstermemişti demek. Sakine'nin attığı ok tam on ikiye isabet etmiş, giderayak anlattıklarıyla Rüya'yı kalbinden vurmuştu.

Terliklerini çıkarmadan ve niye yaptığına hiç anlam veremeden Sevilay'ın kapısına dayandı. Zilin üzerinde parmağını unuttuğu için telaşla açtı kapıyı Sevilay. Rüya'nın suratını görünce, topuzuna tutuşturduğu kalemi alıp dişledi, içeri buyur etti. Rüya anasının gözünün içine baka baka altına sıçan çocuklar gibi gitti, bir köşeye sindi.

Sevilay'ın çay-kahve teklifini sert bir kafa hareketiyle öteledi. Sevilay bir süre etrafında dolanıp ortada duran defterlerini, kitaplarını kaldırırken Rüya öğretmenlik refleksiyle çalış, çalış sen, çok oturmayacağım zaten dediyse de onu dinlemedi. Bir şey bahane edip mutfağa gitti, bir süre görünmedi. Rüya hafızasındaki öğrenci evlerindekilere hiç benzemeyen eşyalara, Sevilay'dan beklenmeyecek tertipliliğe baktı. Çalışma masasının

üzerinde duran aile fotoğrafından, Sevilay'ın da tek çocuk olduğuna, annesinin beyaz Türk tabir edilen cinsten, babasının da cüppeli bir meslekten geldiğine hükmetti. Gırtlağına çöken ayının onu nefessiz bırakacağı belliydi. Buraya gelmekle hata yaptığı da... Tam kalkacağı sırada Sevilay elinde tepsi, yüzünde her zamanki gülümsemesiyle, çilingir soframız hazıır Rüya Hanım'cım, alkolün açamayacağı kapı yoktur, buyrun bakalım diyerek masaya küt diye koydu peyniri, rakıyı, kızarmış ekmekleri... Böylesi bir davete icabet edecek olan Rüya değil Hayriye Hanım olurdu. Hem bu yaşta her gece içmek de ne demekti, hiç yakışır mıydı Rüya'ya?

Akşam güneşinin çatılara attığı kızıl ışınlar sönüp ay yüzünü gösterene kadar içtiler. Sevilay, başta bu ne soğuk nevale dedim ama sen de matrak bir karıymışsın ha diyecek kadar haddini aştı, Rüya bu lafı da yutacak kadar kendinden geçti... Muhabbet lise düzeyine düşünce aşklar meşkler, eski sevgililer masaya yatırıldı. Rüya'nın dili ağzında şişmiş, zor çeviriyor, zor yutkunuyordu ya; ölen kocasını yattığı yerde bir-iki kere hoplatmayı becerdi. Sevilay içtiği suyu yutamayıp öndeki ayrık iki dişinin arasından püskürttü, sesinin tizine abandıkça abanarak kahkahalarını saldı. Nihayet konu Hayriye Hanım'ın aşk hayatına geldiğinde ikisi de önlerini ilikleyecek gibi bir hareket yapıp eteklerine düşen ekmek kırıntılarını süpürdüler. Sevilay, Rüya'nın neyi ne kadar bildiğini umursamadan, ağzındaki gedikli yoldan Türker adını tükürüverdi. Rüya'nın içtiği onca rakı nereye gittiyse bir anda gözleri de aklı da açıldı. Soru üstüne soruyla Sevilay'ı bunalttığını, artık kalkma vakti geldiğini anladı. Kolunuza gireyim mi önerisini

kibarca reddedip Hayriye'nin evine koşar adım gitti, hemen çalışma masasını karıştırmaya, çekmecelerin altını üstüne getirmeye başladı. Hayriye Hanım'ın, eski usül telefon defteri tuttuğunu biliyordu. Defteri bulsa Türker'e ulaşmak çok kolay olabilirdi. Tahminlerinde yanılmadı. Fihristte T harfinin yanına uzun bir çizgi çizmişti; hatta T'yi ayırmış, kendince sözcük oyunu yapıp "ürker"olarak bırakmıştı. Rüya ertesi gün pek de hazzetmediği gençlik arkadaşıyla buluşmak, Hayriye'yi bir de ona sormak istiyordu.

Uykuyla arasına hiçbir şey girmeden, yattığı gibi kaskatı kalktı. Sert sabah kahvesi, boktan sabah haberleri, hafif bir kahvaltı derken zamanı ileri sarmayı başardı. T'yi defterde yazılı numaradan aradı. Beklerken normalden daha hızlı atan kalbinin sesine aldırmadı, karşıdan gelecek sese ne diyeceğine odaklandı. Hayriye, hayırdır dedi ses. Rüya, hayır, Hayriye değil diye cevap verdi. Neyse ki lafın lastiğini fazla sündürmeden yakalamıştı. Bilmem hatırlar mısın, Rüya desem, hani Hayriye'nin arkadaşı olan Rüya dedi. Türker ağzında altın dişi olsa göstermek için, o lavabo delikli çenesini sonuna kadar sarkıtmayı marifet saydığı için büyük, çok büyük bir kahkaha attı. Rüya'nın midesi ağzına geldi. Geçmişi bir çırpıda ve de telefonda özetlemektense buluşmak için randevulaştılar. Evet Türker çok müsaitti, nereye isterse gelirdi, bu fırsat kaçar mıydı, hem de yıllar sonra hah haaa...

Rüya telefonu kapatır kapatmaz duşa girdi, hiç acele etmeden suyun altında öyle durdu. Hayriye klozetin kapağına oturmuş, perdenin arkasından onu dikizliyor, eskiden olduğu gibi tırnaklarını yiyordu. Halt ettin

Rüya, beni faka bastırdın, evime girdiğin yetmedi, en mahremime de girdin, helal olsun diyordu. Suyu kapattı, Hayriye'ye omuz silkti, havluyla yüzünü örttü.

Öğleden sonra kafam kadar tabakların içine cücük kadar lapaların konduğu bir bistroda buluştular. Daha doğrusu Rüya, Türker'den önce gidip kapıdan girenlerden hangisinin Türker olacağına dair kendi kendine bahis oynadı. Hiçbir tahmini tutmadı. Türker üzerine kendine zengin süsü veren ne varsa geçirmiş, eski solculuk günlerinin hatırına boğazına kırmızı bir atkı dolamayı da ihmal etmemişti. Mavi çerçeveli gözlükle atkının tezatına Rüya koca gözlerini dikmeden, adamı da geldiğine bin pişman etmeden konuşmanın bir yolunu mutlaka bulacaktı. Öyle de oldu. Bugünden düne, dünden daha da geriye gidip nihayet Hayriye Hanım'da, onun aşkında, onun gölgesinde durdular. Türker kendine bir viski söyledi, Rüya da bir acı kahve daha. Siparişleri gelene kadar sustular, Türker bu sessizlikte Cohiba yazılı bir kutudan purosunu çıkardı, yalayarak ağzında iki defa döndürdü. Garson bardakları masaya koyunca Türker arkasına yaslandı; viskisi, purosu ve kırmızı atkısıyla karikatür bir karakter olarak başının üzerindeki konuşma balonuna küçük, en küçük harflerle cümleler dizdi.

Hiç bilmiyordum Hayriye'nin bana olan aşkını. Zaten bizim zamanımızda öyle aşka ayıracak pek vakit de yoktu bilirsin. Meğer Hayriye için için yanıkmış bana. Valla hiç anlamadım. Şimdi hayal meyal hatırladığım, ilk sevişmemiz pek iyi değildi. Sen yabancı değilsin diye anlatıyorum, kusura bakma. Yani ben erkek olarak çok aktif değildim, hatta yarısında uyumuş bile olabilirim.

Sonradan Hayriye hatırlattıydı da ondan böyle söylüyorum. Yoksa uyunur mu canım, sen uyusan küçük Türker uyumaz. Şaka bir yana – ki Hayriye bu lafı hiç sevmez, bir yana atacaksan niye şaka yapıyorsun diye kızar- gençlik, delikanlılık halleri işte... Mazide kalmış günler. Aradan yıllar geçti, haberin vardır herhalde Ayşe'yle evlendiğimden... Hani Hayriye'nin ev arkadaşı olan Ayşe. Hah o. Hayriye de gelmişti düğünümüze... Neyse, sonra uzunca bir süre hiç görüşmedik. Ne geldi ne gitti ne aradı ne sordu. Çoluk çocuk, iş güç derken yine geçti zaman. Sonra bir gün baktım kitapçıda Hayriye'nin kitapları; merak edip aldım, aa bi okudum; içinde ben de varım. Hem de bayağı bayağı kahraman gibiyim. E sevindim haliyle. İnsan kendini bir edebi eserde görünce, okuyunca yani bir garip oluyor, ne yalan söyleyeyim; havaya girdim, gençleştim desem yeridir. Ayşe tabii kıl oldu bu duruma. Kimi ilgilendirir ki onun hayat hikâyesi; hem ne kadar kıskançmış, yuh olsun falan diye bok attı. Hiç cevap vermedim. Dur şu kadını bir arayayım sorayım dedim. Ne yaptı, nerde yaşıyor, o da evlendi mi, kocası bizim eski teşkilattan mı? Gerçi öyle olsa duyardık da, işte bahane olsun. Merak ettim açıkçası –Bak Hayriye bu lafa da takar, açıkçası diye açıklama mı olurmuş der– aradım, buluştuk. Gelmez sandım aslında, bunca yıl sonra ne konuşacağız, ne anlatacağız birbirimize? Ama geldi, hem de nasıl geldi! Görsen bu Hayriye demezsin; öyle güzel bir kadın olmuş. Hem olgun, hem de maşaallah pek dolgun. Bir başladık lafa, saati unuttuk. Ayşe'ye bir yalan attım, o gece Hayriye'nin koynunda buldum kendimi. Zaten Ayşe'yle aynı yatakta yatmayalı bi hayli olmuş, özlemişim de sarılıp sarmalanmayı. Sağ olsun

Hayriye de sarılırken adamı boğar ha! Bi sıkardı, nerden nefes alacağımı şaşırırdım. Haa başka kaçamaklarım olmadı mı, oldu. E evlilikler de başka türlü yürümez değil mi ama?

Rüya şu puroyu Türker'in burnuna sokup kalksa mı, yoksa at şeyine kelebek konmuş gibi boynuna sardığı atkısıyla onu boğsa da rahatlasa mı bilemedi. Bir dönemin en keskin devrimcisi Türker'in elinde kala kala Küba'nın purosu kalmıştı. Doktorların ne yerse yesin dediği türden onulmaz bir hastalığa yakalanmış da, her şeye boşvermiş gibi konuşuyor, pişkin erkek böbürlenmeleriyle âşık olunan adam havalarında atıp tutuyordu. Rüya sinirlerine hâkim olmaya çalışarak dinlemeye devam etti.

Ben tabii bu kadar ciddiye alacağını tahmin etmemiştim. Hayriye oldu sana o ilk tanıdığım üniversiteli genç kız. Bir görsen evin içinde pır pır dolanıyor. Ben de etkilendim tabii, fırsatını buldukça ona kaçıyorum. Yazdıklarını okuyorum, üzerine konuşuyoruz, memleket meselelerine küfrediyoruz derken aldık yürüdük biz. Benim Ayşe ilgilenmez öyle siyasetle falan. Zaten çocuklar da olunca iyice eve kapandı, benim de ipimi saldı. Rahattım yani. İkimiz de özgür takılıyoruz ama ben biraz daha özgürüm hah ha. Ama bak yalan yok, bir kere bile söz vermedim Hayriye'ye. Her şeye sırtımı döneceğim, sana geleceğim falan demedim hiç. Bırakamam çünkü Ayşe'yi. Çocuklar var, kaç yıllık alışkanlıklar var. Hayriye'ye böyle söyleyince anlayışla karşıladı, bir şey istemedi sağ olsun. Yemekler yapıyor, kapıda karşılıyor, bayağı bir eğleniyoruz da. Deli sevgilim diyordum ona. Tam bir

kedi gibi, biraz okşa hemen guruldar, sonra aklına bir şey eser, tırmalayıverir.

O zamanlar işlerim bayağı kötüydü, kayınpederle de papaz olunca çok sıkıntı çektim, Hayriye olmasa bunalıma girerdim. Beni çok sağlam tuttu, bir yandan ya hiç bırakmazsa diye korkuyorum ama çaktırmıyorum, bir yandan da o bıraksa da ayrılık konuşması yapmasak, herkes kendi yoluna gitse diye geçiyor aklımdan. Sevmiyor değildim Hayriye'yi ama onun aşkı çok büyüktü, yutuluyordum. Bende öyle coşku, heves, heyecan yok. Bir yaştan sonra zaten ne kadar olur ki. Hayriye ise hiç yaşlanmamış gibiydi. Şaşırıyordum o hallerine. Bunlar söylenmez ama ben alışkın değilim,ellerimin öpülmesine, yaralarımın okşanmasına. Çok havaya girdim bir süre ama bir yandan da Ayşe anlar diye ödüm kopuyor. Her zaman da işi gücü bahane edemiyorsun tabii. Sonunda biraz çektim kendimi. Çocuklar da merak eder olmuştu; evle, bizimkilerle ilgileneyim dedim. Aramadım, sormadım. Ondan da hiç ses çıkmadı. Bir gün bir mail atmış, aman aman... Yoo kızmamış, öfkeli değil. Belli ki o da yılmış artık. Zaten son zamanlarda yanından kalkıp giderken ağlamaya başlamıştı, beraber ne kadar mutluysak ayrılık faslı da o kadar acı oluyordu. Haklıydı Hayriye. Bana diyecek bir şey bırakmamıştı. O mektuptan sonra bir daha hiç görüşmedik. Birkaç kere elim telefona gitti ama söyleyecek, verecek bir sözüm yok ki. Aşkın da raf ömrü tükeniyor sonuçta. Hayriye yine iyi muhafaza etmiş, delikanlı kadındır bilirsin. Haa Ayşe'yle değil de Hayriye'yle evlenseydim şimdi nasıl bir hayatım olurdu, orasını bilemem. Daha mutlu bir adam olur muydum?

Belki. Ama eminim o zaman da gözüm Ayşe'de olurdu. İnsan kendini bilmez mi, bilir.

Rüya, bu sefil herife âşık olan Hayriye'ye de onu böyle konuşturan aşka da beddua edecekti ya, arkadaşına kıyamıyordu işte. Karşısında kıçının kılı ağarmış adam değil de forumlarda nutuk atan, zaman herkesin hayatından onca şeyi eksiltmemiş, yok etmemiş gibi konuşan zavallı Türker vardı. Rüya onun teslim bayrağını yırtıp atmak istedi, yapamadı. İradesinin son barutunu Hayriye nasıl, iyi mi sorusunu sormayı yeni akıl etmiş Türker'in elinde patlatmadan yine bir yalanla, çok iyi, çok mutlu diyerek harcadı. Ben seni görmek istemiştim, nasıl bir adam haline geldiğini merak ettiğim için aradım, cevabımı da aldım diyebildi sadece. Bu cevap Türker'in bir viski daha istemesine, Rüya'nın öpüşmek yerine kuru bir tokalaşmayla oradan toz olmasına yetti.

Önüne çıkan ilk taksiye atlayan Rüya, yol boyunca Türker'in varlığında simgeleşen arkasında bıraktığı gençlik günlerini düşündü. Yaşlanmanın belki de en can alıcı, en can yakıcı yanı buydu; her şey ve herkes değişebilirdi de bir densiz çıkar, içinde özenle sakladığın değerleri, inançları böyle yerle yeksan ederdi. Taksinin camından görünen yalan dünyanın içinde birer fani olduğundan bihaber Türker ve niceleri vardı. Sonbaharın iyice soldurduğu mutsuz ve telaşlı insan yüzlerine daha fazla bakmaya dayanamadı, telefonunu çıkarıp bir kez daha Hayriye'yi aramak, ben bir bok yedim, Türker'le buluştum demek için sabırsızlandı. Ne ki aynı pekmezli kadın sesi aradığı numaraya şu an ulaşılamadığını söylüyordu. Kadına da

bu trafiğe, bu şehre, bu belirsizliğe de lanet okurken dikiz aynasından şoförle göz göze geldi. Teyze dedi şoför, biz her gün bu derdin içindeyiz, sen birazdan inip evine gidecen, biz napalım, sabaha kadar direksiyon salla dur! Rüya'nın ne şoförün derdine ortak olacak hali ne de bu konuşmanın biraz daha uzamasına tahammülü vardı. Gözlerini kapattı, derin bir nefes aldı.

Eve vardığında merdivenleri çıkacak gücü hepten tükenmişti. Dura dura, soluklana soluklana tırmanırken Lütfu çıktı karşısına. Bir gün içinde bu kadar da musibet fazlaydı. Baş selamıyla geçiştirecekken Lütfu, yok mu sizinki hâlâ ortada diye sordu. Rüya bu soruyu bekliyormuş gibi bir atiklikle hızlandı, yok manasında kafa sallayıp kendini eve dar attı.

Geceyi balkona bile çıkmadan, televizyon açmadan, abajurun loş ışığı altında dinlenerek, içini dinleyerek geçirdi. Yatmadan çalışma odasının altına üstüne getirdiğini fark edip toparlamaya girişti. Hayriye'nin Türker'le ilişkisini Rüya'dan saklamasının nedeni neydi? Çok mu utanmış, ilişkisine hiç mi inanmamıştı? Bu ilişkiyi Türker'in anlattığından çok başka türlü yaşadığına kalıbını basardı ya, nasıl olmuştu da Hayriye bunu yıllarca dile getirmeden, bak ben bu haldeyim Rüya, yardım et bana demeden durabilmişti. Yine aşkın büyüsüne kapılmış, acısıyla mı kavrulmuştu? Kendine yazıyla ayna tutmadan durabilir miydi hiç arkadaşı?

Yarim

En çok aşk söz konusu olduğunda bazı sözcükler yazıldığı gibi okunmuyor. Ben sana yarim dedim ama sen onu

yarım diye oku Türker. Belki gençlikten kalma ateşi söndürme azmi, belki orada öylece öksüz duran bir çocuğu sevindirme dürtüsü, belki hiçbiri değil, sadece birini bir kez sevmenin bütün bir ömre bedel olduğunu sanma romantizmi, neyse ne. Seni everdiğim o günden sonra, koyduğum noktanın yanına iki tane daha konduracağımı bilemezdim. Sen çıkıp gelmeseydin, sen içimdeki hiç döşenmemiş o evin boş odalarına paldır küldür girmeseydin, bana bir ihtimal daha var demeseydin, şimdi bu kadar yarım, bu kadar yaralı olmazdım.

Sevmeyi bilmiyor değildim, sevmeyi yanlış anlıyordum. Bunca yıl boşuna mı okudun, yazdın, yaşadın denecek kadar hem de! Hep çırak çıktığım, acemilikte bir saflık – hadi buna da salaklıkta sebat etmek diyelim– bulup sımsıkı sarıldığım, müzmin bir sevdiğine, sevildiğine şaşırma hali. Henüz Bitirgen'ken nasıl mayalandıysa bu hamur, hâlâ kabarmadı, pişse de hiçbir sofranın baş köşesine konulmadı. Eh nihayet anlamıştım, tekrar ede ede, kafamı vura vura... Hikmeti olmayacak olanda, o tehlikeli alanda arıyordum. Yok, hırpalandıkça hırslanma hali değildi bu, onu çoktan geride bırakmıştım. Başka bir şeydi; evet her defa olana bir başkalık yüklemezsek anlamı eksik kalır diye düşünüp yaşadığım çok olmuştu. Ama bu gerçekten başkaydı. Yani hem tanıdık hem yabancı, benler içinden yeni bir ben gibi. Hiçbir şey için geç değilmiş de, ben yeni oraya varmışım gibi... Sen buna riske düşkünlük mü dersin, terk edilme korkusu yüzünden kavuşamamayı göze alma, ondan bir aşk çıkarma hevesi mi, sana hiç sormadım, beni nasıl gördüğüne hiç bakmadım. Kırkımı aşınca, yeterince yanılınca değişirim sandım .

Meğer insan bu dünyaya nasıl geldiyse öyle sever, neresi eksikse oradan aşka tutunurmuş. Öğrenilmeyen tek şey mi bu bela? Meyvelerin bile mevsimleri değişti, benim aşka kanma huyum değişmedi. Akılla yaşayanlar bir ilişki için gerekli uyumu, anlayışı, sabrı, tahammülü anasının karnından bilerek mi çıkıyor? Ben nerden uçtum, bu dünyanın en sapa yerine kondum da bi tek sevdiğim kimsenin yanına kendimi bir türlü konduramadım. Belki zamanında flört etmeyi bilseydim, çapkınlığa doysaydım, küçük oyunlardan, cilveli oynaşmalardan haz alsaydım, gözümün önünde eskiyen şu bedenimin hakkını daha önce verir, hormonların nefsi tükenmeden vakitlice helalleşirdim aşkla. Kimseye sahip olamayacağıma, kimsenin sahibim olamayacağına gönülden inandığım bir yer vardı. Öksüzlük dediğim, eşitlik aradığım, sakinlik istediğim o yer... Dönüp dolaşıp ıssızlığına vardığım, mızırdanıp durduğum ana yurdumdu orası. Ne toy, ne hammışım!

Kendimi sevmek için bile bir şey başarmam gerektiğine inanıyordum. Önce bir eşikten atlayacak, sonra bir daha, bu kez daha yüksekten, daha yüksekten atlayacak, sonra takdir edecektim kendimi, mümkünse alkış da alacaktım. Ancak o zaman sevebilirdim bu beni, nihayet o zaman sevilebilirdim. Öyle ya, içinde hiçbir olayın geçmediği bir hikâye olamazdı. Ta içeriden kimseyi sevmeyen bir Hayriye de olamazdı. O boşlukla yaşamak diri diri kabre girmek gibiydi. Yaşlanmak tam da bu demekti işte. O boşluğa baka baka karanlığı büyütmekti. İyi kötü kitaplar yazıyor, karnımı doyuruyor, hayatı seyrediyordum. Katılmam şart değildi. Hikâyemi yeniden kurgulayacak zamanı geçmiş, nasıl başladıysa ona uygun bir finali beklemekten yorulmuştum. Görüntü fludan siyaha

dönecek ve üzerinde "son" yazacak, bu film de diğerleri gibi bitecekti. I-ıh. Bunu kabul edemezdim.

Kendimi sözcüklerle yeşertmek yetmiyordu artık, yaşantıyla yenilemeliydim. Hem artık ortada başarılacak bir şey de kalmamıştı. Madem böylesin, belki hayat da böyledir diyordum. Bakma artık etrafına, karşılaştırma kimseyle kendini. Çift olmak birbirine tutunmak değil, birbirini dışarı sunmaktı. Görüyordun o pozlarını, aynı kadraja bile sığışamıyor, biri illa bir adım öne çıkıyordu. Hem evlilik denen aile şirketine başvurup da ne yapacaktın? Referanslarını gören, kaydını almadan kapının önüne koyardı seni. İyi ki gözün korkmuş, iyi ki daha aklından bile geçerken midene sancılar girmiş de hiç dalmamışsın o suya. Boğulurdun be Hayriye'm ya da birinin gırtlağına yapışıp sen boğardın onu. Ama sus yine de, hiç ait olmadığın bir âleme çok hâkimmişsin gibi konuşma. Devran böyle dönüyor, düzen böyle işliyor. Reddettin, kıçını döndün, burun kıvırdın. Devrana atıp tutacağına, derdini sev.

Zorlamadım da pek zaten, çekildim inime. Orası biraz basık, çokça karanlık bir yerdi. Olsun, arada bir havalandırıyor, dostlarımla avunuyordum. En güvenli kucak dost kucağıydı; terk etmez, kusur aramaz, anlamazsa sorar, anlarsa susar... Yine de içine düştüğüm bu hali Rüya'ya bir türlü anlatamadım. Seninle yeniden bir hayal kurduğumu söylesem hemencecik aklıselime davet eder, beni hem sana hem kendime aldanmaktan alıkoyar diye ödüm koptu. Doya doya hata yapmama mani olacaklara adını bile söylemedim. Sevildiğini hisseden insanlara has dik yürüyüşümden işkillenenlere bile ser verip sır vermedim. Sahi kendi fasit dairemde

döne dolaşa yaşayıp giderken niye geldin Türker? Ne istedin benden, neyimi merak ettin? İki çocuğun, bir karın vardı. Sen istediğin kadar bitmiş bir evlilik bizimki diyedur, bit(e)memiş bir evliliği sürdürüyor, dümen suyunda gitmekten yoruldukça gelip benim koynumda dinleniyordun.

Yıllar sonra beni aradığında, o ilk buluşmamızda tıpkı düğününe hazırlanır gibi hazırlandım randevumuza. Özel bir önem atfetmeyen bir sadeliğe kurdum bedenimin saatini. Tik tak'larını sessize aldım, on dakika gecikme payını aslında bu anı nasıl da beklediğimi belli etmemek için boşuna bıraktım. İnsan kendini bilmez mi, bilir. Ama böyle anlarda unutmak gibisi var mı? Ya da en güzel anlarını ayıklayarak hatırlamak gibisi. Öyle koştum yanına. Çok eski bir tarihi hortlatmak, yerinden oynatmak arzusuyla... Yaşlanmayı kabul etmeyişin belki de ilk emaresi. Çocukluk çağımın dut ağacı gibiydin sen Türker. Yalnızlıktan korktukça gövdesine sarıldığım, her bir dalını herkesten sakındığım, kökü bende, meyvesi yerlerde dut ağacımdın. Senin de az tepene tırmanmadım, dalında bana kalan ne varsa yemek için az iştahlanmadım. Evime nasıl girdiğini, yatağıma nasıl yuvarlandığımızı, kokunu her tonda ohh'larla nasıl da içime çektiğimi dün gibi hatırlıyorum. Bana geçmişten bir umut getirir gibi gelmiştin, bana yeniden çocuk olmayı öğretmiştin. Beni çok sevmediğini biliyordum ama çok istemiştin. Arzulandığını hisseden kadının yaşı olmazmış, o zaman anladım, kendimi o zaman sana doğru saldım.

Ama Ayşe vardı, Ayşe evde bekliyordu. Çocuklar babam ne zaman gelecek diyordu. Ayşe onları geç gelecek, işi var diye oyalıyordu. Senin bu tür "işlerinin" hep olduğunu

biliyordu yani... Susuyor, bekliyordu. Sen kapıdan girince terinde kalmış kaçamak kokusundan rahatsız oluyor, kirliye at gömleğini diyordu. Ben sende kalmış kokumla kirli sepetini boyluyordum, sen sere serpe karının yanına uzanıp uykuya dalıyordun.

Biz ikimiz bir olup Ayşe'yi mi aldatıyorduk? Yoksa ben hayattan alacağım rövanşın acısını bilmeden Ayşe'den mi çıkarıyordum? Sana hiç onu bırak, bana gel demedim. Sahi niye diyemedim? Bir kez olsun birini istemenin, istediğini söylemenin tadını çıkarmak için niye izin vermedim kendime? Demedim çünkü ben seni değil, sende kalan parçamı sevmiş, o günlerin Hayriye'si olmayı özlemiştim. Yoksa senin bu hayatta, bu yaşta geldiğin nokta beş para etmezdi. Yılgın, bitkin, mızmızdın. Sana en ufak bir hayranlığım kalmamıştı ama sevgim orada öylece el değmemiş gibi duruyordu. Birine âşık olmak için bir neden aramayı bırakalı beri böyleydi bu. Ah kalıbına tükürdüğüm Türker, sen beni kırkımdan sonra azdım da, yalnızlıktan kudurup kucağına atladım sandın ya, meğer ne salakmışsın. Benim aşkım ikimize de yeter zannedip yayılıyordun. Evimde istediğin gibi don paça dolanıyor, yemekler yapıyordun. Oysa kovana koyduğun iki kürek kum, kale yapmana bile yetmiyordu. Akşam olunca dalga seni alıp götürüyordu. Sen gidince ben yine kıyıda bekliyordum. Beni olgunluğa, durmuş oturmuşluğa, o ne idüğü belirsiz hanım hanımcıklığa davet edenlere inat kanatlarımı parlatıyordum. Çünkü bu aşk benimdi, senle ilgisi yoktu . Eski bir tutkuya tutunmuştum, onu bırakmak istemiyordum. Her şeye rağmen gel lan demek istedim, gel bana. Seni seve seve, döve döve adam ederim ben. Gel birlikte tamamlayalım bu tarihi, ömrümüzün geri

kalanını didişerek, sevişerek, eğlenerek geçirelim... Ah ki ah! Diyemedim!

Gelmeyeceğini, aile olmanın sunduğu konforu bırakamayacağını biliyordum. Diyemedim, çünkü hayır demenden korktum, olmaz demenden. Olursa ele güne ne diyeceğimden... Yargılardan, yalan yanlış yorumlardan, ahlak bekçilerinden. Kendi donunun lastiğini büzemeyip başkalarının uçkurunun başını bekleyenlerden. Kafama sıçayım! Şimdikine değil, o zamanki kafama. Kendimi senden kalan o boşluğa yamayacağıma, kimsenin önünde tahtaya kalkacak yaşta değiliz, yürü gidiyoruz diyebilseydim ya. Ha, nereye diye sorsan gösterebileceğim bir adres yoktu. Burada olmayı, yan yana durmayı, elimizde kalan tarihi yeniden yazma arzusunu güzellerdim en fazla. Varlığınla dolup taşan içimi tül tül açardım sana... Ama bu ilk pişman oluşum değildi. O zaman sormayı bile unutmuştum, yaşadığına mı yaşayamadıklarına mı pişmansın diye. Yalnız kalınca dank ederdi kafama böyle bir sürü şey.

Ah benim pek kıymetli çelişkilerim; şimdi sizi bile mumla arıyorum ya, o zamanlar bu sorulara cevap aramaktan öyle bitap düşmüş, o kadar kederle kavrulmuştum ki artık dönüp geriye bakmaya bile mecalim kalmadı. Türker beni aramış, beni hatırlamış, beni öpmüştü. Karşıma çıktığında yorgundu, en az benim kadar. Karşıma çıktığında açtı, en az benim kadar. Ama karşımdaydı, bana elini uzatmıştı. Yanlış yaptım demişti. En az benim kadar. Umutla beklenti arasındaki o sıratta ilk defa o kadar uzun kalmıştım. Onu çok uzun zamandır beklediğimi fark etmiş, bunu önceleri kendime bile itiraf edememiştim. Yeni birini sevmeyeli çok olmuştu. Zaten

uzun zamandır insan sevmiyordum. Onlarla uğraşarak oyalanıyordum. Bakkal Hamdi'ye kitaplar taşırsam, yönetici Lütfü'ye haddini bildirirsem en azından bana bulaşmaz, etraflarına kötülük saçmazlar diye düşünüyordum. Eşşek kadar olmuş ama hâlâ olgunlaşamamıştım demek ki. Türker elini uzatınca, bi sözüne değil, o eski kokusuna çekiliverdim. Varlığını yok olan, kaybedilen her şeyin yanına koydum, geçtim karşısına kuruldum. Yazmaktan, okumaktan, içinden geçtiğimiz vahşet ortamına baka baka kahrolmaktan yorulduğumda Türker'in ansızın geliyorum haberiyle hopluyor, gidince yine kıçüstü oturuyordum.

O gelince evde yemekler pişiyor, dekolteli bol elbiseler giyiliyor, rujlar sürülüyor, vazolar doluyordu. O gidince perdeler çekiliyor, pijamaya dönülüyor, ekmek peynire tav olunuyordu. Türker hayatıma eski hatıralarımızı taşısın, yanına yenilerini koysun, bana beni hatırlatsın istiyordum. Demek ki diyordum fotoğraflarına baka baka bitirmemişim, demek ki evermiş ama içimden hiç göndermemişim. Yoksa bunca zaman sonra bu kadar huzurla susar, bu kadar güzel güler, artık hantallaşmış bedenlerimizin pasıyla, harıyla öyle güzel yanar mıydık? Şimdiki aklımla geriye dönüp bakınca görüyorum bu yangını benim çıkardığımı, söndürmek için kılımı kıpırdatmadığımı, toprağın altından girip üstünden çıkarak, yılan gibi kıvrılıp kendimi soktuğumu, sonunda da bu köhne derimden, bu eski derdimdensoyunduğumu... İşte o zaman bi ohh daha çekiyorum, yokluğunu üfürüyorum havaya. Türker artık dağılsın, gitsin kendi tozlu rafında küflensin diye sözcükleri büyülüyorum.

Rüya'nın uykusu kaçtı. Hayriye'nin yazdıklarını bir kere daha okudu, defterin sağında solunda bir tarih arandı ama nafile... Ne kadar sürmüştü bu ilişki, ne kadar çilesini çekmişti bu aşkın? Türker'e niye sormamıştı. Aptal kafam dedi, kalktı kendine bir bitki çayı yapmak için mutfağa gitti. Hayriye Hanım'ın her türlü otu kaynatmak gibi bir alışkanlığı vardı. Akşamları mutlaka içkisini içer, sigaraları ardı ardına yakar, biraz da sağlıklı olayım diye yatmadan mutlaka rezene, papatya ya da melisa kaynatır içerdi. Her bir kavanozun ağzına ayrı keten kumaşlar kaplamıştı. Kırmızı puantiyeli olanın kapağını açtı, kuru papatya kokusunu içine çekti, suyu kaynattı, başında beklemeye başladı. Mutfakta vakit geçirmek her ikisini de dinlendirir, düşüncelerini demlerdi. Onun köpük zihin açar diyen sesine kulak verip ortada duran birkaç temiz bardağı yıkadı.

Suyun altında, bardağın içinde dolanan ellerine baktı. Önce elleri mi eskiyordu insanın, yaşlanmaya ordan mı başlıyorduk? Kaşına, gözüne, kıçına, başına her türlü estetik müdahale yapılıyordu da, ellerine ne yapsan gizleyemiyordun yaşlandığını? Lekeleri silsen ne olacak, yol yol damarlar orada maviş maviş sana baktıkça? Hayriye'nin aşkı da o ellerden hiç silinmeyen belirtiler gibi duruyor muydu orada? Hem ne demekti canım riske düşkünlük? Gençken tamam da, sonra durup durulmaz mıydı insan? Ah benim delibozuk arkadaşım ah! Ne beyhude şeylerin peşinde heba ettin kendini! Bunu yüzüne söylese kırılır mıydı acaba? Gerçi bir gece, bir güzel kapışmışlardı. İkisi de hem kendilerine, hem birbirlerine bakmaktan, gördükleri yamuklukları eli yüzü düzgün cümleler halinde birbirlerine sunmaktan

bir türlü yorulmazlardı. Gençken birbirlerinin hayatlarına dair ileri geri yorum yapma huyları ikisinde de geçmek bilmeyen müzmin bir hastalık gibiydi. Rüya belki de ilk defa o zaman canını yakmıştı Hayriye'nin. Sen demişti, aslında kimseye aldanmıyorsun, kendini de aldatmıyorsun. Ama gerçeklerle yalan söylüyorsun kendine; karşına kim çıkarsa ona değil, onun hikâyesine bakıyor, kendi anlatına ekliyorsun. Yaraları sevme huyundan vazgeç Hayriye. İnsan yaralı bir hayvan, sen ne yapsan iyileşmez, sevsen de geçmez sövsen de. Bak bana, bunca yıl ne kadar da akıllı, istikrarlı, dengeli olduğumu söyleyip durdun, bana hayranlığın, benim gibi olma hevesinden değil, benim gibi olmayı reddetme kibrindendi. Kendinde eksikliğini gördüğün her şeyi erdem hanesine yazdın; kendine hiçbir pazarda alıcısı olmayan ahlaklar uydurdun. Ona göre hizalandın, sözcüklerini o sepetten seçtin. Belki de sen kimseyi sevmedin, o kimselerin yalnızca hikâyesini, yarasını sevdin. Zaaflarıyla değil zarflarıyla kabul ettin, mazrufla karşılaşınca da kaçtın. Artık kaçma Hayriye, kendinden de benden de... Hoş benden kaçsan ne olacak, Fizan'a da gitsen bulurum seni...

Çıt diye bir ses geldi. Rüya elindeki bardağı ovalarken kırmıştı, parmağına cam saplandı. Çıkarmak için hiç acele etmedi, musluğu kapatmadı. Kan aksın, aksın istedi. Yıllar önce Hayriye'nin kalbini de böyle kırmış, ikisi de bir süre kaskatı durmuş, uzun süre susmuşlardı. Bir meyhanede miydiler yoksa bir evde mi? Gece miydi yoksa akşamüstü mü? Hatırlamamak mı iyiydi unutmak mı?

Hani Fizan'a gitse bulurdun Hayriye'ni, ne oldu? Böyle apışıp kaldın işte! Yeniyetmelerden, eski âşıklardan topladığın bilgileri uç uca ekleyip nereye varacağını sanıyorsun ki... Beklemek belirsizlik sürdükçe kederlendirmiyor mu seni? Karıştırdığın o defterlerin içinde nereye sürükleniyorsun? Dön gurbetine, torun sev, kızının yapıp ettiğine karış, dalaş, oyalan. Ne diye çat kapı geldin?

Bu kendi kendine konuşmalar hayra alamet olmadığı gibi, bir tür vaka-i Hayriye haliydi. Musluğu kapattı, parmağını kâğıt havluyla sardı. Çıkamıyordu bir türlü mutfaktan, o tartışma anına geri dönmek istiyordu. Gerçi tartışma demek de pek doğru değildi ya. Hayriye Hanım, en yakınından can alıcı, can acıtıcı sözler işittiğinde savunmazdı kendini hiç. Şunu şunun için yaptım, bunu bu yüzden yaşadım demezdi. Susar, düşünür, gözleri dolar, yalnızlığına kapanır, ancak üzerinden birkaç gün (bazen daha uzun bir zaman) geçtikten sonra, dersine iyi çalışmış öğrenci tavırlarıyla cevap verir, bu kez dinleyen Rüya olurdu. Geçmiş bulanık, o anın cümleleri berraktı. Hayriye'nin dudağını büzerek bir taksiye binip uzaklaşmasını, her zaman olduğu gibi dönüp ona bakmayışını, arka pencereden el sallamayışını görüyor ama bu sahne o konuşmanın devamında mı geçmişti, bilemiyordu.

Hafızasını zorlamaktan yorgun düştüğünü anlayınca yatağa yollandı. Tam o sırada çalan kapı ziliyle sıçradı. Bu saatte gelen kim olabilirdi ki? Yoksa Hayriye miydi, pencereden ışığı görünce endişelenmiş ve zili çalmış olabilirdi. Göz deliğinden bakmadan açtı kapıyı. Yüzündeki ifade aniden ekşidi, kaşları kalktı, gözleri

belerdi. Karşısında sırım gibi iki oğlan, üzerlerinde yaldızlı kaftan, kafalarında kalpak, ellerinde 99'luk tespihler, ona bakıyordu. Ne olduğunu anlamaya çalışırken arkadan Mert çıkıp cıvıldadı: Ayy rahatsız mı ettik, ettik de yani, çok mu ettik? Kusura bakmayın, benim yeniçeriler işe çıkıyor da, taksi için biraz bozukluk alabilir miyiz? Uyuz Sevilay'dan almaya geldik ama yettiniz canıma diye def etti bizi, zırnık vermedi şıllık!

Yeniçeriler mi diye kekeledi Rüya. Mert tam gaz, öyle dediğime bakma teyzecim, bunlar böyle giyiniyor ya, kod adı onların, İstiklal'e çıkıp para yapsınlar, ben sonra sana öderim dedi. Bu kıyafetlerle ne işi olabilirdi ince kaşlı, sürmeli gencecik oğlanların? E sen de pek Fransız kalmışsın teyzem benim diye yanaştı yanına Mert. Bilmiyor musun turistler bayılıyor bu yerel kıyafetlere, yerel dediğime bakma, uyduruk Osmanlı işte! Ama elin salakları ne bilsin bir bok sanıyor, hemen fotoğraf çekmek için üşüşüyorlar etraflarına, ee yok öyle bedavaya, kelle başına alıyorlar bi şeyler, bira paraları çıkıyor hiç olmazsa, diyerek keh keh güldü. Sonra biraz geri çekilip bal rengi gözlerine çektiği sürmeleri gösterdi. Ben nasılım ama, yakıyorum ortalığı di mi; benim gözlerim yeter be, güzel şeylerin altını iyice çizecen ki unutulmasın tatlişkom diye kıkırdadı.

Rüya gülümseyerek cüzdanını çıkardı. Mert'in çenesi bir türlü kapanmadığı için hızlı hareket ediyordu. Oğlanlar saray kapısında bekler gibi durmuş, alık bakışlarını duvara sabitlemişlerdi. Üç-beş lira bir şey bulup çıkardı. Mert'e uzatırken, niye diye sormasa çatlardı. Niye yapıyorlar bunu? Kim diye kükredi Mert.

Turistler mi, bizimkiler mi? Rüya yine kekeledi. Bu görüntüyü hangi gerçekliğin içine yerleştireceğini bilemiyordu. Nasıl bir ülkeye dönüşmüş, o yokken buralarda neler dönmüştü? İnternetten izlediği haberlerin sokaktaki karşılığı bu muydu yani? Mert'in bu bölük pörçük sorulara yanıtı netti; geyler eskisi gibi rahatça dolaşamıyordu, yeraltına çekilmeye de hiç niyetleri yoktu. Madem düzen böyleydi, o zaman onlar da iktidarın anladığı dilden konuşur, aralarına karışır, yerlisinden-yabancısından tırtıkladıklarıyla yollarını bulurlardı. Bakma sen bunların böyle put gibi durduğuna, gıdıklayınca kuduruverirler deyip yanındaki oğlanın böğrüne el attı, yeniçeri kıhlayıp kıkırdayarak dalgalandı. Mert Rüya'nın yanağına bir öpücük kondurdu, kaftanların eteklerini toplayıp gülüşe oynaya gittiler.

Rüya'nın yaşı da kafası da bu kadarını kaldıramadı. Kendini koltuğa atıp gözlerini kapadı. Rüyasında gördüğü o yıkılmış şehirler aslında gerçekti. Amerikalarda felsefe profesörü olup oradan memleket meselelerini yorumlamak, bunları bir mantık silsilesi içinde değerlendirmek hiçbir zaman kolay olmamıştı ya, içine girince gerçeklik de iyice etlenmiş, başka başka boyutlarda karşısına çıkmıştı işte. Olmaz sandığı ne varsa olmuş, olanların, olayların arkasındaki nedenler hiçbir zaman bilinememişti. Felsefenin bilgiyle platonik aşkını alaşağı eden, kaskatı bir gerçeklikti bu. Mert ve onun gibi kendi kimliklerinde ve bildikleri gibi yaşamak isteyenlerin yolunu tıkayan daha nice barikatlar kurulmuştu sokaklarda. Rüya gençliğinde değilse de sonradan çok düşünmüştü, buralardan vakitlice gitmesi iyi mi olmuştu yoksa kötü mü? Ne ki iyilik ve kötülük de

som anlamlarını yitirmişti. Hayriye'nin Skype sohbetlerinde neden yaşamaktan, yaşananlara şahit olmaktan yoruldum dediğini şimdi daha iyi anlıyordu. Ülkem ceset kokuyor Rüya; bir seri katil önüne geleni tarıyor. Koca bir mezarlık gibi memleket. Buralarda kimse artık ecelini beklemiyor, katilini bekliyor. Ona nerede, ne zaman yakalanacağını düşünerek nasıl yaşanır, ne yazılır?

Böylesi can yakan konuşmaların nefes aralıklarında boyuna gel derdi Rüya Hayriye'ye. Neyi bırakamıyorsun? Arkanda bekleyenin mi var, vazgeçemediğin nedir? Cevabı olmayan sorulardan biriydi bu da. Coğrafyanın kader olduğuna falan inanmazdı Hayriye Hanım. Nereye gitsem oralı olur, nerede yaşarsam orayı da azıcık kendime benzetmeyi bilirim ya; belli bir yaştan sonra gurbet demek ölüm demek Rüya. Ben artık buralarda yaşamak değil, burada bir yerlerde gömülmek istiyorum. Törensiz, mümkünse birkaç kadının omzunda uğurlanmak... Definden sonra birkaç kadeh rakı içilsin, sevdiğim şarkılar çalınsın, dans edilsin. Kederden gebermemişim gibi yapılsın işte. Vasiyetse al sana vasiyet!

Gözlerini açtığında evin şekli değişmişti sanki. Başka bir yerde olduğu hissi yeniden çöreklenmişti üstüne. Hatıra fotoğraflarının ardı ardına önüne düşmesi, binbir çeşit düşüncenin aklına üşüşmesi, geçmişi yeniden kurgulamaya, ona başka bir gelecek biçmeye zorluyordu Rüya'yı. Hayriye ölse mutlaka duyulurdu. Hayriye ölse sözündeki kılçığı bir türlü çıkaramadı boğazından. Nefesi daraldı, pencereyi açtı, derin bir soluk aldı. Hayriye'nin sözlerini anımsadı:

Arkadaşlarımın çoğunu ya öldürdüler ya tutukladılar, kalanlardan bazıları, hani şu senin de bildiğin bir dönemin sıkı muhalifleri insanı utandıracak kadar muhafazakâr oldu; upuzun bir puştlar sofrasında yer kapmak için birbirlerini eziyorlar şimdi. Yamacımdakilerin de bir kısmı tasını tarağını, çoluğunu çocuğunu toplayıp ya köyüne kaçtı ya da kendini evine kapattı. Çok ama çok kesif bir yalnızlık bu! Tahammül bu kadar azap olmuşken, ben niye yaşıyorum Rüya, neyin kaydını tutuyorum bunca yıldır? İnadım sağlam olsa neye yarar, vücudumun her yerinden çatırtılar geliyor artık.

Sabah ezanı okunana kadar uyku tutmadı. Balkonda oturdu. Sonbahar sabahının kuru esintisine ezanın hiç de müşfik olmayan, her yerden ayrı makamda çığırmaya dönen, hoparlörün cazırtısıyla mistik havayı iyice dağıtan sesi eşlik ediyordu. Rüya emekli olduğundan beri kendini ilk defa bu kadar çaresiz, bu kadar yararsız hissediyor, Hayriye başta olmak üzere arkasında bıraktığı hiçbir şeyi yerli yerinde bulamamanın, dağılmış parçaları bir türlü toparlayamamanın verdiği yetersizlik duygusu kamburunu büyütüyordu. Ezan bitti. Ayaklarını sandalyeye uzattı. Neredeyse bir ırk özelliği haline gelen, iki başparmağının yanından fırtlamış kemikler sızım sızım sızlıyordu. Göğsünün içindeki ağrıyla atbaşı giden o eski sızı. Birilerine ballandırarak hastalık hikâyeleri anlatan yaşlılardan asla olmamıştı. Ama Hayriye vesveseyle kefir gibi üretirdi hastalığını. Bir yerinde bir şey çıksa, baaak diye fotoğrafını çekip gönderirdi, her marazının mutlaka adı olurdu. Bak boynumda elime elime gelen benler var ya, Belgin

diyorum onlara diye gösterirdi. Benim Belgin gene azdı, geçen gün kaşıdım, kanadı. Şımarık şey diye Belgin'in arkasından konuşur, başından belaları bu yolla daha kolay savuşturacağını düşünürdü. Gözlerindeki sorunun ne olduğunu ise tam olarak bilmiyordu Rüya. Birkaç kez gördüğüm bütün şeyler yamulmaya başladı deyip konuyu hemen kapatmıştı. Hava kızıldan beyaza dönüp bulutlar tam tekmil çöreklenmeye başlayınca, zihninin ölümle, hastalıkla olan mesaisini bitirmek zorunda kaldı. Lavanta bahçesine dalar gibi uzandı yatağa ve uykuda huzur bulmayı umarak gözlerini yumdu.

Uyandığında öğlen olmuştu. Sandığından daha dinç kalktı. Yüzüne su serpti, kırçıllı saçlarını taradı. Aynanın gösterdiği Rüya'ya değil, bu evde yaşayan, gençliğine gidip gidip gelen, hatta gidince şöyle uzun oturmalı, yatıya kalmalı giden Rüya'ya baktı. Ona daha yakın olursa Hayriye'sine de kısa zamanda kavuşacağını umut etti. Çay-kahvaltı hazırlığıyla hiç uğraşmadan, işe geç kalmış gibi bir an önce atmak istiyordu kendini dışarı. Her adımda karşısına çıkan kafelerden birine oturur, karnını doyururdu nasıl olsa. Tam evden çıkacakken telefon çaldı, koşturarak gitti. Arayan Necla'ydı. Geldi mi bizimki sorusuyla başladı, nefes almadan devam etti. Telefonu kesin arızalı, bu kadar zamandır kapalı olur mu ayol? Aynı soruyu bin defa kendine de sormuş, hep aynı cevabı vermişti: Olmaz! Ben daha fazla dayanamayacam, karakollara, hastanelere soracam dedi Necla. Rüya sor dese Hayriye'ye ayıp, sorma dese abes olacaktı. Yine de Necla'nın sitemle karışık dertlenmelerinin önünü kesmeyi başarmıştı. Evhamının altını biraz kısması için birkaç gün daha bekleyelim, illa ki arayacak diyerek yatıştırdı onu... Gel gör ki Necla'ya

verdiği aklın bir dirhemini bile kendine ayırmamıştı. Bu belirsiz bekleyiş ne zaman son bulacaktı? Necla'ya bir haber alırsa kendisine de bildirmesini tembihledi, bu konuda sözleşip telefonu kapattılar. Dışarı çıktığı anda Rüya'nın ayakları ağrımaya, bedeni gönülsüz adımlar atmaya başladı. Hayriye hastaneye ya da karakola düşse mutlaka ailesine haber verirlerdi. Hem iyi kötü bir tanınırlığı vardı. Necla'yı teşvik etseydi ablamın ortalığı ayağa kaldırmasına izin verdin ya, alacağın olsun sana diye fırça çekebilirdi ona Hayriye. Gerçi Necla'nın Rüya'nın gaz vermesine ihtiyacı yoktu, o her durumda freni kullanmadan, direksiyon başındaydı. Hayriye şimdi turisti az, yerlisi de kendi gibi yabani bir yer bulmuş, kuytuda dinleniyordur kesin diye düşünmek biraz olsun hızlandırdı Rüya'yı.

Bir zamanlar yollarında fink attıkları Beyoğlu bunamış, o cânım Pera'nın yüzündeki peçeyi kaldıracak kimse kalmamıştı. Ne sokak çalgıcıları, ne fasıllı meyhaneler, ne vitrinlerinden gel gel yapan kitapçılar, ne vatmanlı tramvaylar, ne Hazzopulo Pasajı, ne Narmanlı Han, ne Asmalı Mescit ne Nevizade... Hepsinin yerinde yeller esiyordu. İstanbul'a felç inmiş, elden ayaktan kesilmişti. Bir an durdu, neredeydi şu anda, ne işi vardı burada? Zamanın ve mekânın hükmü yoktu, mazi yoktu, bir adım sonrası yoktu. Gençliğimin izini sürmek için Hayriye'nin yazdıklarına, kokusuna muhtaç hale geldim. Beni bana hatırlatacak, başka hiçbir şey yok, yok, yok!

Ayakları dermansız, daha fazla dolaşmak için fena halde hevessizdi. Bir an önce eve dönmek, Hayriye'nin hayaline sığınmak, orada saklanmak istiyordu. Köşeyi

dönünce, kuytu bir yerde kadınların vızır vızır çalıştığı, baharat kokularının genzi yakmadığı, renkli örtüleri, uçuk mavi duvarlarıyla sıcacık bir kafe içeri çağırdı onu, hemen girip küfesinden kurtulmuş bir hamal gibi bıraktı kendini koltuğa. Memleket deyince aklına ilk gelen şey her zaman simit olmuştu; şöyle taze taze, çıtır çıtır olanından, hani saraylarda satılmayan da, babadan kalma odun fırınlarında pişeninden... Neyse ki simitleri henüz kimse tedavülden kaldırmamıştı. Önüne dilediği gibi bir sofra kurulup susamlar kursağında erimeye başlayınca yüzü güldü. Gazetelerin, dergilerin durduğu raftan bir tomar çekti aldı. Günün geri kalanını burada geçirebilirdi. Hem hangi akla hizmet olduğunu bir türlü anlayamadığı bangır bangır çalan müzik de yoktu burada. Biraz uzağındaki üç masada gençler kulaklarında kulaklık, ellerindeki, dizlerindeki bilgisayara kapanmış, başkalarının varlığına bigâne Gif'ler âlemine dalmışlardı.

Gazetelerin manşetlerini yan yana getirdiğinde, tek elden çıkmış oldukları hemen anlaşılıyordu. İçinde bolca Allah ve din lafı geçen haberler, kudurmuş milliyetçilerin çaldığı makamı hiç değişmeyen borazanlar, tek bir kişinin ağzından çıkan her lafa tutulan alkışlar, yeşil gördükleri her yere salyalarını akıtarak binalar diken inşaat firmalarının boy boy ilanları, köşeyi döneceğim diye kime övgüler düzeceğini hesaplamakla ömür tüketen köşe yazarları, hak hukuk arayanların çektikleri cefalar, boyun eğmeyenlerin alnına kader gibi yazılan cezalar derken içi iyice karardı Rüya'nın. Attı gazeteleri bir kenara, bir çay daha söyledi. Çıngıraklı kapıdan içeri birileri daha girdi, yanındaki masaya oturdular. Hararetle bir şeyler tartışıyorlardı

ama dikkatleri dağınıktı, biri mönüye bakıyor, diğeri benimle ilgilenmiyorsun diye çıkışıyor; anlaşamadıkları konu her ne ise ne yiyeceklerini, ne içeceklerini, buradan sonra nereye gideceklerini araya sokuşturarak her bir cümleyi gürültüye çeviriyorlardı. Rüya bunları dinleyeceğime kalksam mı diye düşünürken, birden, zar zor hayatta kalmayı başaran üç aylık edebiyat dergilerinden birinin kapağından ona gülümseyen Hayriye'yi gördü. Gözlüğünü ketlez burnunun ucundan ittirerek bir daha baktı. Evet oydu, günlerdir Rüya'nın oturduğu koltukta, kütüphanesinin önünde, her parmağında koca koca gümüş yüzükleri ve her zamanki keskin bakışlarıyla poz vermişti. Fotoğrafın altında italik harflerle: "*Ben de meramdan anlamayan nesle aşina değilim*" yazıyordu. Rüya sesine soluğuna hasret kaldığı arkadaşıyla muhabbete duracaklarmış gibi heyecanla karıştırdı derginin sayfalarını. Üç aylık bir yayım olduğuna göre tam ne zaman konuştuğunu kestirmesi imkânsızdı; hem artık röportaj dediğin yüz yüze değil, mail aracılığıyla yapılıyordu. Fotoğraf da belli ki arşivden alınmaydı; en az beş yıl önceki haliyle gülümsüyordu Hayriye. Hemen 23. sayfayı buldu. Yandaki masaya sırtını döndü, çayına tatlandırıcısını attı, hüzünlü bir sevinçle okumaya koyuldu.

• *Edebiyat dünyasının bugün içinde bulunduğu durumu nasıl görüyor ve bu tabloda kendinizi nereye koyuyorsunuz?*

– *Sondan başlayayım: Yazar kendini burdan alıp da şuraya koyabilen bir canlı türü değildir. Yerini yurdunu onulmaz biçimde yadırgayan, sorgulayan, kendine*

dünyayı dar edendir. En azından ben böyle bildim, böyle yaşadım, böyle yazdım. Doğrusunu isterseniz hiçbir kanaat önderinin, beni sözünü ettiğiniz tabloda şöyle baş köşeye falan koymasını da beklemedim. Hoş o kanaatler neye göre oluşuyor, nerde süzülüp demleniyor, onlara önderlik payesini kimler veriyor, o da ayrı mesele. Kitaplarım yeni yeni yayımlanmaya başladığında benim de onaylanmak, beğenilmek gibi isteklerim oldu elbette ama ne bunun için yazdım ne de buna göre düşündüm. Kendi kurduğum dünyayla arama kimseyi sokmamayı yaş aldıkça öğrendim. Baştaki sorunuza gelince; hiçbir şeyi beğenmeyen, gençlere "aman yeterince yazar var, siz de yazmayıverin" diyen, önüme konan, benden görüş beklenen öykülere burun kıvıran, öğüt veren, kendi görüşünü işleyen biri olmaktansa öleyim daha iyi. Kimin canı ne istiyorsa yazsın; edebiyat dünyasına girişte vizeler çoktan kalktı nasılsa.

• *Siz büyüme hikâyesi diye adlandırdığınız otobiyografik romanlar yazdınız. Bu üçlemeden sonra yolunuz biraz öyküye biraz da kahramanların erkek olduğu hikâyelere döndü. Bu bilinçli bir tercih mi?*

– Yok Ece Hanım, bilinç bende ne gezer? O işlere yaratıcılığın terazisini elinde tutan, kibrinden burnunun ucunu göremeyenler bakıyor. Benim her yazdığım metinde iğdiş edilmiş benliğimin parçalarını bulabilirsiniz, evet tıpkı romanlarım gibi benliğim de paramparçadır ve her birinde birden çok parça satır aralarına saçılmıştır. Kaldı ki benim kahramanlarım hep devriktir, yamuktur, her şeye çabuk inanır ve de fena aldatılır, hatta anti-kahraman olduğunu bile bilmez, diskurunu bilgiyle değil, dürtüleriyle kurar. Çok soru

sorar, hiçbir cevabı da beğenmez. Bu neden böyle vallahi de bilmiyorum.

• Her kitabınızda mutlaka toplumsal olaylara yer veriyorsunuz, bunun özel bir nedeni var mı?

– Yazar da herkes gibi yaşadığı çağın tanığıdır. Yaşadığı toplumun gerçeklerine arkasını dönen, kusura bakmayın ama kuru boka su serper gibi hep aynı şeyin başını tutar, aynı toprağı eşeler durur. Duygulanımlarımızı oluşturan durumlardan, dışarda gördüğü, içinden geçtiği olaylardan bağımsız birer özne midir insan? Bizi ağlatan, sevindiren, güldüren, ürküten şeylerin hepsinin toplumsal bir karşılığı yok mudur? Ömrüm yettikçe "bilirkişilik" taslamadan gördüklerimi, duyduklarımı, hissettiklerimi, rüyalarımı, düşüncelerimi, düşlerimi yazmaya devam edeceğim. Gerçek olan ne zaman boğazıma yapışsa düşlerime kaçacağım, beni bu yaşa kadar getiren düşlere düşkünlüğümdür çünkü. Başka türlü nasıl yaşanır bilmediğimden, bildiğimi okudum ben hep!

• Yazarken ilhama inanır mısınız? En çok ne zamanlar ilham geliyor size?

– İlhamı bilmem ama yazarken çok çişim gelir, kırk kere kalkarım masanın başından. Herhalde daha çok o zamanlar karşılaşıyoruz kendisiyle. Bazen de evin içinde dört dönerim; bir oturur, iki gezinirim. Belki de boyuna arkamda dolanan şeyin adı ilhamdır, nereye gitsem peşimi bırakmadığına göre.

• Edebiyat dünyasında 20. yılınızı doldurdunuz. Genç yazarlara önerileriniz, öğütleriniz var mı?

– Aman efendim estağfurullah! Bir kere bendeniz herhangi bir dünyanın üyesi olduğumun farkında değilim ki, sene-i devriye kutlayayım. Ayrıca öğüt tutulan bir şey değildir, öneri de çok yukardan, çok dikte edici boktan bir şeydir; bir yazarın ağzının içine bakıp ne yazacağına karar verenler ya da karar vericilerin gösterdiği yoldan gidenler özgürleşemez, hata yapmak için bağımsız olmak gerekir. Siz hâlâ bir edebiyat dergisinde çalışabildiğiniz, ben de böyle atıp tutabildiğim için şükredelim ve susalım; yazmak isteyen gençlerin de ellerinden öpelim. Ahmet Haşim, melali anlamayan nesle aşina değiliz demişti, ben de melalden geçtim, meramdan anlamayan nesle aşina değilim, bu nedenle de hiçbir söyleşiye, imza gününe falan gitmiyorum artık. Gençlerin istediği reçeteleri ben veremem, benim bildiğim bana yetmiyor ki, kime ne anlatayım, anlamayanlara ne diyeyim, kimi nasıl iyileştireyim?

Böyle uzayıp gidiyordu. Rüya Hayriye'nin yüzüne yıllardır duyduğu hasreti bu sözlerle gideremeyişti. Dergiyi kapatmadan son bir kez fotoğrafının üzerinde elini dolaştırdı, gözlerinin üzerinde durdu. Bana öyle bakma, sıkkın sıkkın bakma, ben mi çektim o fotoğrafı, ben mi sordum o saçma soruları diye söylendi. Elinin orada biraz daha kalası vardı ya, kaldırdı, hesabı istedi. Sessizce süzüldü dışarı ve Aya Triada Kilisesi'ne varana kadar ahesteliğini bozmadı. Dışarda akan zamanın hızına ayak uydurmaya gönül indirmeme çabası bile yoruyordu Rüya'yı. Omzuna vurup geçen gençler, sırf el alışkanlığıyla korna çalan arabalar, sokaklara yaşlılar ve kadınlar giremez yemini etmişçesine her an üstüne atlamaya hazır kıtalar kaskatı bir umutsuzluk, geleceksizlik, kabında duramayan bir nefret ve

mutsuzlukla pastel lekeler serpiyordu akşama. Bu çerçeveden bir an önce çıkmak, günü kendi yordamınca Hayriye'nin evinde damıtmak isteğiyle ha gayret yürüdü.

Yolun karşısına geçmek için bin türlü endişeyle beklerken bir sesle irkildi. Rüya, yoksa sen misin? Alımlı, bakımlı, akça pakça bir kadındı soran. Birkaç botoks atışıyla kaşlar alnı ortalamış, gözler yukardan müdahaleyle onlara uyum sağlamak için feleğini şaşırmıştı. Rüya sesin sahibiyle bu yüzü eşlemeye, geçmişle bugünü buluşturmaya çalışarak durdu, baktı, evet dedi. Sesi kese- kâğıdını buruşturur gibi çıktı, beğenmedi ama geri de alamadı. Ne ki Meral onun bu hışırtısını tınmadı. Ne işin var buralarda diyerek koluna girdi ve bilmem kaç dakikadır adım atmaktan korktuğu yola doğru sündürdü onu. Rüya hem koluna girilmesinden hem girenin Meral olmasından hiç hazzetmediğini belli etmedi. Gel, gel şöyle komutuyla eczanenin önüne doğru savruldu. Baak benim ev de burda diye, kirli mavi bir apartmanı işaret etti Meral, Rüya bakmadı. İlaç kokularının çağrıştırdığı her şeye arkasını, sasılaşmış suratını Meral'e döndü.

Hayriye'nin öğrencilik yıllarında Meral'le çok yakın olduklarını biliyordu. Hatta Rüya, ne zaman Hayriye'ye uğrasa Meral evin hâkimi gibi kapıyı açar, ortalarda fıttır fıttır dolanır, Hayriye'ye ne yapacağını, nasıl giyineceğini, nasıl konuşacağını, neler okuması gerektiğini söyleyerek ona ablalık taslardı. Rüya o zaman da Meral'e gıcıktı, bir türlü içi ısınamamış, arkadaşlık kurmak için kendini hiç zorlamamıştı. Demek ki Meral'in bu insanı ele alma halleri hiç

değişmemişti. Rüya, çekiştirildiği yerden, rahat konuşamayız bahanesiyle bir lokantaya tıkıldı. İstediği kadar aç değilim desin dinletemedi. Sırf bardakla oyalanmak için bir çay ısmarladı, Meral'in kendine söylediği kuzu kapamaya iğrenerek baktı. Meral protez dişlerinin arasına kaçan etleri kürdanla kurcalarken, lalettayin edasını kuşanıp, Hayriye'ye mi geldin yoksa diyerek, cümlenin geri kalanını Rüya'nın tamamlaması için yarım bıraktı. Yaratmaya çalıştığı sohbet havasına hiç girmemek için Rüya başıyla onaylayıp geçiştirdi. Bir de onun Hayriye'yle olan anılarının üzerine yığılmasını zinhar istemiyordu ama nafile. Meral lafı dereden tepeden dolaştırdı, gitti en sivri yerde durdu. Hayriye'yi bir zamanlar çok sevdiğini ama artık tırnağının ucu kadar değer vermediğini söyledi. Meral'in rujuyla aynı renk ve ziyadesiyle uzun olan tırnakları burnunun ucuna kadar gelince Rüya geriye yaslandı; aranızda olup bitenler sizi ilgilendirir diyerek herhangi bir şey duymak ya da dinlemek için gönülsüz olduğunu bildirdi. Ama Meral'in elinden ve dilinden kurtulmak öyle kolay değildi. Hani bir kürsüye çıksa, kitlelere seslense bu ton ve bu ifade ancak bu kadar uygun düşebilirdi. Rüya'nın savunma amaçlı araya girişlerinin önünü kesecek gizli bilgileri olduğunu ima ediyor, hakkı yenmiş kadim arkadaş olarak neler çektiğini anlatırken soluk almadan kin kusuyordu.

Dediğim gibi Hayriye'yi çok severdim ama hiç beğenmezdim. Hep bir memnuniyetsizlik, hep bir mutsuzluk, huzurluk hali. Bir şeye taktı mı takar, insanı bayıltır yani... Yazar hastalığı dedikleri şey mi neyse artık ama insan tahammül edemiyor bir yaştan sonra. Eskiden hiç olmazsa sakarlıklarıyla dalga geçebilirdi,

yaş aldıkça iyice çekilmez oldu. Beceriksizliğini de seveceksin yeri geldiğinde, hatalarını telafi edeceksin, özür dilemeyi bileceksin. Her şeyden hemen vazgeçmeyecek, hele ki kaçak güreşmeyeceksin. Tabii arkadaşlıkta alışıyor insanlar birbirine, ben de alışmıştım, kabul etmiştim ama burama geldi artık. Gerçi gençliğinde de böyleydi, boyuna kendiyle uğraşır, bozuk neresi varsa kurcalar, tamir edeyim derken eline yüzüne bulaştırırdı. Sonra da ben beceremedim de, ben yapamadım da, vah vah. Kendine acıması yetmez, hepimiz toplanıp törenle ona acıyalım ister. Biraz kendine güvenli ol be kadın, ne bu haller dediğimde de, ben senin gibi büyümedim, öyle öğrenmedim, bir sürü bahane... Haa akıllı bir kadın mıydı evet, ama aklını kötüye kullanırdı, çar çur ederdi manasında. Zaten hanfendi ona da bir süslü laf uydurmuştu, ben senin gibi akılla yaşamam mı ne, onun gibi bir şey. Ayol sen aptal mısın, deli misin ki, neyle yaşıyorsun ya! Hepimizde ne kadar akıl varsa onla idare ediyoruz işte. Hem bugüne kadar kalbini dinledin de ne geçti eline, hani bak kaç yaşına geldi, yanında bir Allahın kulu durabildi mi? Beni bilirsin, ne kadar sabırlıyımdır, ben bile tamam dedim. Hoop! Buraya kadar.

Orasının neresi olduğunu sorması için durdu, bekledi. Bir çay da ben alayım diye, garsonu da bekleme odasına çağırdı. Rüya yorum yapmamaya, soru sormamaya ant içmiş gibi bakıyordu gözünün içine. Meral'deki akıl satranççı çalımına benziyordu ya, Rüya da yabana atılmazdı hani. Hanımın çayı geldi, bardağın içinde kaşığın başı döndü. Rüya'dan çıt çıkmadı. Meral kendi sesini duysun, Hayriye'ye dair ettiği her lafın koca bir tarihi yerle yeksan etmeye, inkârdan ihanete gitmeye

teşne olduğunu kendisi anlasın istiyordu. Nihayetinde dedikodu çift kale oynanan bir oyundu ama Rüya kılını kıpırdatmıyordu. Ne ki Meral'in topu kaleye götürmek için pas almaya falan ihtiyacı yoktu. Kaptırmış giderken konu sonunda Yiğit'e geldi. Kaşlar yeterince havada olduğu için, mimikler kelimelerin anlamlarına ayak uyduramıyor, haber spikerlerine özgü donuklukla anlattığı şeye sözüm ona mesafe koymaya çalışıyordu.

Aramıza bir herif girdi diye bitecek bir arkadaşlık mıydı bizimkisi? Hangimizin aşkı gerçek yarışması yapacak değiliz ya, meğer ikimiz de o Yiğit denilen şerefsize tutulmuşuz. Birimiz ötse, diğeri belki vazgeçecek. Yani ne gerek var bunca yılı bir kalemde harcamaya... Bak, üstünden ne kadar zaman geçti, hâlâ anlatırken sinirleniyorum. Onun için yaptıklarımın hepsini unuttu, verdiklerimi değil alacaklarını diline doladı. Hakkımı helal etmiyorum, git söyle.

Rüya Meral'i bile şaşırtacak bir çeviklikle ayağa fırladı. Oturduğu sandalye, arkasına takılı çantanın ağırlığına dayanamayıp geriye devrildi. Ağzı dolu, dudakları yağlı birkaç kişi onlara baktı, sonra fazla ilgilenmeden tabaklarına yumuldular. Rüya kendinden beklenen son sözü aranmadı, cebindeydi; çıkarıp masaya koydu. Arkadaşlıklarda dedi, alacak-verecek derdine düştüysen herkesi kendine borçlu bırakmak istediğindendir. Helal etmediğin o hakların neyse Hayriye'den değilse de hayattan almış görünüyorsun. Bence bu hesap defterini kapat artık Meral. Bir daha da onun en yakın arkadaşını esir edip açmaya kalkma.

Rüya'nın lokantanın kapısından çıkışını Yeni Dalgacı Fransız yönetmenler son kare niyetine kullanabilir,

artık çoktan göçmüş Yeşilçamcılar o halini görseler Meral'in önüne bir kadeh rakı koyabilirlerdi. Daha demin adım atmaya korkan, ezilmekten, itilmekten endişelenen Rüya değildi sanki sokakta yürüyen. Hergele Meydanı'nda bir kuş gibi kucağına düşen Hayriye'yi elinden tutup kaldırandı, hastalandığında banyoya sokup yıkayan, dizinde uyutandı. Yeni çıkmış can- erikleri gibiyim Rüya, çekirdek miyim eriğin kendisi mi bilmiyorum, canım suyum kadar bir diş atıp hüüp diye içine çeksen bitecek dediğinde, önüne kirazlar, kayısılar koyan, bak bunlar da var diyendi.

Eve girdiğinde ayakkabılarını köteledi, ceketini bir tarafa fırlattı. Doğru Hayriye'nin giyinme odasına daldı. Don-sutyen hariç üzerinde ne varsa çıkardı, dolaptan Hayriye'nin en güzel elbisesini seçti, güzel dediysek Rüya'ya göre değil, Hayriye'ye göre güzel olanını. Bir yerlerden kalın bir kemer buldu, belini iyice sıktı. Sedef kakmalı takı kutusunda bulduğu birkaç gümüş yüzüğü taktı, yanaklarına biraz allık, dudaklarına da ruj sürdü. Aynanın karşısında o elbisenin içine Hayriye'yi sığdırmak için aceleyle hareket ediyor, saçları kısacık olduğu için kafayı gövdeye oturtamıyordu. Olsun, buna da uyumlanabilirdi. Bu geceyi böyle geçirmeye kararlıydı. Kendine bir rakı koydu, yanına bir parça peynir, domates falan... Tepsiyle balkona çıktı. Buzun çıtırtıyla eridiği bardağını göğe kaldırdı. Sana içiyorum Hayriye dedi. Duyuyor musun beni, hadi sen de kaldır kadehini. Her nerdeysen birlikte içelim bu gece. Yine olur olmaz şeylere gülelim, sen bana o köpek hikâyeni anlat, bin defa dinlesem bıkmam. Hani yalnızlıktan kavrulduğun bir yaz, kumsalda yanına gelen köpek vardı ya, hani bütün çiftler mucuk mucuk birbirlerine

dalmışken, köpeğin uzun kulağını ananın yemenisi gibi ağzına kapatıp ben de çok güzelim di mi lan köpek, çok güzel, çok sevilesiyim di mi canım diye fısıldadığını, köpeğin hipnoz etkisiyle çükünün kalktığını, üzerine çullandığını, kendini hayvanın elinden zor kurtarıp denize atladığını anlatsana Hayriye. Hadi anlat be kadın! Bak burdayım; seni seyreden, dinleyen, oldum olası sevenim. Ben burdayım da ya sen nerdesin Allah'ın cezası, başımın belası! Sen nerdesin?

Rakıyı fondipledi. Ki bu da bir Hayriye Hanım klasiğiydi. Boğazına bir yumru oturdu mu ona ancak tazyikli bir rakıyla yol verirdi. Rüya yaşına, alışkanlıklarına, huyuna ters ne varsa yapıyordu ya artık takatı kalmamıştı. Kapının girişine attığı her şeyi toplayarak bir an önce yatağa girmek için sabırsızlandı. Küçük odanın kapısının arkasında duvara çakılmış çengellerde bir sürü manto, ceket, pardesü asılıydı. Kendi ceketini de Hayriye'ninkilerin yanına asacakken birden dengesini kaybetti. Baş dönmesiyle yürek burkulması arası bir boşluk duygusu... Zamanın ve zeminin karanlığa karıştığı kısa bir an. Rüya düşmemek için Hayriye Hanım'ın ceketlerinden birine tutundu ve çengellerdeki birkaç parça giysiyle birlikte yere yığıldı. Kendine geldiğinde orada ne kadar kaldığını, o kayıp zamanın içinde nereye yuvarlandığını hatırlamıyordu. Halının üzerinde uyanmış, Hayriye'nin ceketiyle örtünmüş halde uyanmıştı. Duvarlara tutuna tutuna yatağa gitmeyi başardı. Neyse ki kafasını bir yere vurmamış, tansiyonu da normale dönmüştü. Uykuya dalmadan önce kendine tembihledi: Bir daha böyle yeniyetmeliklere kalkışma Rüya. Bak Hayriye'nin

kılığına bürünmek bile yetti sana. Böyle iki seksen yeri boylarsın işte.

Sabah ensesinde bir ağrıyla uyandı. Hemen kalkmak için acele etmedi. Ağrıyı ova ova defetmeye, halsizliğini üzerinden atmaya çalıştı. Gücüne kavuştuğunda duşa girdi, iyi geldi. Gece giydiklerini eski yerlerine koymak için küçük odaya gitti. Yerde ceketler, mantolar duruyordu hâlâ. Her birini yerden alıp çırparken birden gözü yeşil parkaya takıldı. Ah bu parkayı nasıl unuturdu? Bir dönemin gazetecilerinin, solcularının üniforması, Pala Hayriye yıllarının alamet-i farikasıydı. Parkaya sarıldı, kokladı. Kalakaldı. Enseye emin adımlarla geri dönen ağrının ayak seslerini duyunca bıraktı. Parkanın cebinde beyaz bir şey Rüya'ya göz kırpıyordu. Bir zarf; eski, yanları kavlamış. Üstünde Meral'e yazıyordu. Yahu, bu Hayriye çatlağı ne yapmak istemişti? Katilin olay yerinden kaçarken bıraktığı deliller miydi tüm bunlar? Hem mektup yazma âdeti tedavülden kalkalı bin yıl olmuştu. Biri bunu bulsun ve yokluğunda sahibine ulaştırsın mı istiyordu?

Eğer öyleyse geri dönmemeyi planladığı bir yolculuğa çıkmıştı. Rüya ağrıyı daha fazla kudurtmadan, bir cevap bulma umuduyla zarfın aralık kalmış yerine parmağını soktu, yırtmadan yavaş yavaş, özenle açtı.

Meral,

Böyle bir zarfı, böyle bir kâğıdı sen dalga geç diye seçtim. Ay tipik Hayriye işte, hiç şaşırmadım de diye... Gördüğün gibi bende beğenmediğin ne varsa inatla yapmaya devam ediyorum. Oysa aklı başında bir kadın olmam için az mı uğraştın benimle, demek ki emeklerin boşa gitmiş, anca bu kadar olmuşum. Keşke böyle de sevmeyi deneseydin beni. Uzağına atmadan, yanına kendini onaylatacak taraftarlar toplamadan... Yine de telefon kulübelerinin önünde soğuktan titrediğimiz zamanların hatırasına hürmetle yazıyorum bütün bunları. Biz neydik Meral? Kimdik? Neye inanıyor, ne için mücadele ediyorduk? Önüme dizi dizi kitaplar yığdığın, beni sokaktan toplayıp sofranıza oturttuğun, kadın gibi giyinmeyi, kadın gibi yürümeyi öğrettiğin, önce şu bıyıklarından başlayalım deyip, yeni kaynattığın ağdayı dudağımın üstüne yapıştırıp bağırttığın günler daha dün gibi... Birlikte büyümeyi becerdik de neden yaşlanınca yol ayrımına geldik? Nerede çatallandı bu yol, sen nasıl bu hale geldin, ben nasıl böyle oldum? Beğenilerin, değerlerin ne zaman değişti, ne zaman yabancısı olduk bu arkadaşlığın? Avaz avaz "biz kimseyi aldatmamış, kimse bize ihanet etmemişken" diye şarkılar söylediğimiz zamanlara ne oldu? Ne zaman ben artık Hayriye'yi hayatımda istemiyorum kararını verdin de, benim bundan hiç haberim olmadı!

Sakın bana ama Yiğit'le ilişkim, ilişkin falan deme... Ben aşka düşerim, sen seversin. Çünkü sen kimi seveceğine karar verirsin. Hayat benim başıma gelir, sen hayatı

yönetirsin, kararların tartımlı, hataların ihmal edilebilir, eleştiri yolu kapalıdır. Amenna! Biz iki benzemezdik. Bu hep böyleydi, o zaman niye bu kadar sevdik birbirimizi, şimdi niye ayrıldı yollarımız biliyor musun? Bir erkek değildi aramıza giren, aynı adama âşık olmamız değildi... Bunu birbirimizden saklamamızdı. Artık içimizi açmamamız, derdimizi paylaşmamamızdı. Sen Yiğit'in seni o sıkıcı evliliğinden kurtaracağını sandın, ona tutundun. Aslında tırnağını geçirdiğin şey öte yakaydı. Bunca yıl dönüp bakmadığımız, gördüğümüzde aşağıladığımız o yere yavaş yavaş sızdın, orada gözünü sana dikmiş bir Hayriye'nin işi yoktu! Ne yapıyorsun sen diyen birini oldum olası yanında istemezdin. Ben sana yüktüm, attın, kurtuldun; bunu da bir adam yüzünden diye uluorta herkese anlatıp yutturdun! Ortak arkadaşlarımız sana inandı, çünkü senin belagatin sağlam, benim sabıkam kabarıktı. Nee, Hayriye senin sevgiline de mi dadandı dediler, yüzüne alaycı bir gülümseme kondurdun, maalesef deyip kendine güzel ahlaklı(!) başka arkadaşlar buldun.

Zalimdin sen Meral. Mazlumluğu iyi bilen, şefkatli bir zalimdin. Öperken ısıran, severim de söverim de diyendin. Ahretliğim, ah'ım, en iyi arkadaşımdın... Ben senden vazgeçene kadar çok bekledim, çok baktım, pek gururluyum diye hindi gibi gubardığın, başın dik, kıçın kalkık hallerin kibrindenmiş, çok sonra anladım. Kadınlar ömrünü bir sevgiliyle geçirebilir ama hayatını arkadaşlarıyla yaşar. Biz seninle dalları ayrı yerlere sarkan aynı köke tutunan iki güzel ağaçtık. Sen beni değil, toprağını beğenmedin asıl. Şimdi bitmiş bir aşkı anlatır gibi sondan başlayıp özetlemek değil niyetim. Aşklar kısa,

arkadaşlıklar uzun sürdüğü için derdi içimize yerleşir. Benimki de öyle belki.

Gözümün içine baka baka ben sevilmeden, sevişmeden duramam dediğin günü hatırlıyor musun? Akşamüstü iki tek attığımız, yan masalarla tatlı tatlı atıştığımız, güle ağlaya saati unuttuğumuz o günü... Evlerimize dönmeden önce, çok önemli bir sırrını açar gibi, sigaranın dumanıyla birlikte her zamanki kendinden eminliğinle sözcükleri tek tek seçip, yalnız yiyen yalnız ölür lafını yüzüme tükürdüğün o gün, ben sana yalnızlıktan bahsetmiştim, hani dikey ve yatay olanından... Gözünün karanlığa alışmasını, sessizliğin iki boyutlu, üç boyutlu, giderek çok boyutlu hallerini, eşyaların nöbetleşe gürüldemelerini, tahtakurtlarının gece oldu mu nasıl kırıttıklarını, bedenimin yabani bir meyve gibi kendini oldurup dibine düştüğünü, artık hiçbir şeye karşı arzu duymayan varlığımı bir tabut gibi omzumda taşımaktan nasıl da yorulduğumu anlattıktan hemen sonra hesabı istemiş, rakının fazlası sendeki melankoliyi azdırıyor şekerim demiştin... Kıskançlığı, gizli-açık rekabeti, birbirini sırtlanmayı, hırslarımızı törpülemeyi, omuz omuza durmayı, kol kola salınmayı öğrenmişiz de, bi tek kederde denk gelememişiz meğer. Yollarımız ayrıldığında senin niye etrafına saça saça öfke kustuğunu, benim niye bunca yıl sustuğumu bir gün anlar mısın acaba?

Bilirsin hiçbir zaman planlarım, projelerim, birine vaadim, biriyle ortak hayalim, gelecek umudum olmadı. Yine de Yiğit'e gittim. Hamile olduğumu söylemek için. Belki Yiğit hadi deseydi, o "hadi" gerçek anlamda harekete çağıran ve bu nidanın bütün sorumluluğunu almaya hazır bir ses olsaydı... Belki'lerden yaptığım köprü

asmaydı, fazla yüklenince cumburlop suya düştüm. Neyse ki yüzmeyi iyi biliyordum da boğulmadım. Yiğit'in evinden sen çıktığında da allak bullak olmadım. Beni asıl yıkan senin kayıtsızlığındı. Niye orada olduğumu sormadın, ona olan aşkını itiraf ederek önümü kestin. Seni ilk defa böyle pır pır, ilk defa böyle coşkulu görmüştüm, bir şey diyemedim. Zaten senin istediğin de buydu. Ayağına dolanacağımı anlamıştın. O günden sonra kürtaj oldum ben, o günden sonra bir daha doğuramayacağımı öğrendim, o günden sonra aslında hep aynı kuyuya doğru çekildiğimi, belki de yerimin orası olduğunu düşündüm. Annelik mevzuuna gelince, bu konuyla ilgili her zaman gel-git'liydim. Babasız bir çocuk doğurmak değildi mesele, senin Hayriye'n tamamına ermemiş aşkların tarihini yazmış, çocuk doğurmaktan mı korkacaktı? Eksiğime gediğime onu da ekleyip biraz daha eksilmek, neyi neyle çarpacağımı, daha kaça bölüneceğimi bilememekti benimkisi. Eğer Yiğit beni güzel güzel yanıltsaydı, ben bu dünyaya Yiğit'i de seni de karşıma alacak kadar şu kadar olsun inansaydım, şimdi senin oğlunla benimki yan yana çuf çuf oynuyor olurdu. Artık o tren kalktı; hem ben saatini kaçırdım, hem o gar otel oldu. Pişman mıyım? Evet, çünkü arzuyla seçtiğim, doğama uygun, sonuçlarına seve seve katlandığım başka bir hayat mümkün olabilirdi. Hayır, çünkü bok olurdu! Neyse geçmişe hayıflanmak için bile vaktimiz yok artık. Şimdiki zamanın başını bekliyor, anıları naftalinliyor, küslükleri hurçlara doldurup bağışlayamadıklarımın yanına koyuyorum.

Duyduğuma göre Yiğit'ten ayrılmış, Nihat'tan'dan boşanmış, benim mahalleye taşınmışsın. Umarım karşılaşmayız. Beni kimse alıp götürmeden gidebilirsem eğer, bu mektubu, bana yıllar önce verdiğin, kim bilir kaç

eylemde giydiğim bu parkayla birlikte (değerli her şeyi saklarım malum) apartmanının kapıcısına bırakacağım. Arkamdan, bak gördünüz mü, ay bu çok müzmin bir romantik, yazık ona de diye.

Hoşça kal.

Rüya başındaki havluyu çıkardı, mektubu katlayıp tekrar zarfın içine koydu. Duygularını kör bir noktadan vurmuştu bu mektup. Kızgınlığı Meral'den çok Hayriye'ye yönelmişti bu kez. Bu küslüğün zamanını taradı aklının radarı. O sıralarda kırklı yaşlarını sürüyor olmalıydı Hayriye. Çünkü tam o zaman Rüya da profesörlük haberini vermek için aramış, ne var ki Hayriye'den beklediği sevinç çığlığını duyamamıştı. Uzun bir aradan sonraki o ilk konuşmalarında tebrik eden, gururlandığını bildiren sesi küllenmiş, her zaman ballandırarak anlattığı hikâyelerin suyu çekilmiş, gündelik birkaç laf edip bir an önce telefonu kapatmaya yeltenmişti. O günlerde mi yaşanmıştı bütün bunlar? Peki bu mektubu, bu parkayı vermek için niye bu kadar zaman beklemiş ve niye vermemişti? Hem ne demekti, "kimse beni alıp götürmezse eğer"? Hayriye, gitmeyi kafasına koymuştu belli ki ama bir yandan da tehdit mi alıyordu yani? Tutuklu yazarlar eyleminde söylediklerinden sonra iyice mimlenmişti. Birileri kaçırmış olabilir miydi onu? Ne de olsa bu kaçırmalar bir devlet geleneğiydi. Sorular zihninde yol yol açılıyor, gittikçe çatallanıp çetrefilleşiyordu.

Rüya bir an bütün hırsını Meral'den çıkarmak, parkayla birlikte mektubu o gerim gerim gerilmiş

suratına çalmak istedi kadının. Kendini bir yokladı; onu bir daha görmeye içi de dışı da hazır değildi. Sakinleşmek için sade bir kahve yaptı, sehpanın üzerinde duran kutunun içindeki paketlerden bir tane kurumuş sigara alıp yaktı. Bırakalı çok olmuştu, öksürdü yine de söndürmedi. Berrak bir zihinle her şeyi yeniden düşünmeye çalışıyor, yine de işin içinden çıkamıyordu. Gittikçe yutulduğu girdaptan güm güm vurulan kapının sesiyle çıktı. Açar açmaz Sevilay ağlayarak boynuna atladı. Sözcükler hıçkırıklarının arasında köpürüp sönüyor, ne dediği bir türlü anlaşılmıyordu. Rüya bedenini Sevilay'ın sımsıkı saran kollarından kurtardı. Onu koltuğa oturtup hem ağlaması dursun hem de ne olup bittiğini anlatacak hale gelsin diye bir bardak su verdi. Sevilay yudum yudum içti, şişmiş ve kızarmış çipil gözleriyle Rüya'ya baktı; Mert dedi, durdu. Gerisi kabul etmek istemediği bir gerçeğin etinden sıyrılmış kemikleriydi; Mert'i dün gece bıçaklamışlar diyerek, kemikleri Rüya'nın önüne attı.

Sevilay'ın isyanla körüklenen acısı bağırtıyla, hırıltıyla çıkıyor, evin her yerine dalga dalga yayılıyordu. Mert seks partneri bulma programı sayesinde bir mantiyle tanışmış. Rüya'nın kaşlar kalkınca, Sevilay biraz daha açtı konuyu. Akıllı telefonlar hizmette sınır tanımıyormuş. Bir tıkla renk renk, çeşit çeşit adaylara bakılıyor, profillerinden boyu boyuna, huyu huyuna uygun olanlar anlaşılıyor, sonra buluşulup sevişiliyormuş. Bu herkesin bildiği bir şeymiş. Rüya bu kez gözlerini devirince, Sevilay yani bizim yaştakilerin diye düzeltti. Hep yapardı Mert, hatta ben de denedim bir keresinde. Oğlan meğer sahte fotoğraf koymuş, buluşunca üzerine kusacaktım nerdeyse. Hemen

sepetledim. Neyse onlardan biri gelmiş işte dün gece. Meğer Mert'in oturduğu mahalledekiler takip edermiş gireni çıkanı. Pusuya yatmış adiler! Manti gidince kapıyı çalmışlar, Mert açar açmaz da bıçağı saplamışlar kalbine. Benim arkadaşımın o güzel kalbine bıçak saplamışlar ya, diyerek tekrar başladı ağlamaya. Burnunu çekerken, polis Mert'in telefonundaki en son yazışmalara bakıp arkadaşlarının ifadesini alacakmış, bana da gelirler kesin dedi. Ama mahalledekileri ellemezler, ne de olsa bu dünyadan bir geyin eksilmesi onları mutlu eder. Öfkelenince acıyı hık diye yutuvermişti Sevilay. Suyun kalanını da kafasına dikti. Yutkunurken, ailesi oğullarının "ibne" olduğu duyulmasın diye yarın sessiz sedasız gömmek istiyor dedi.

Rüya evin içinde biraz dolandı, banyoda saçlarını taradı. Bu ağlamamak için bulduğu saçma bir yoldu. Saçlarını tarağın dişlerini etine batıra batıra yolduğunu fark edince durdu. Buğulanmış aynada bir gölge gibi görünen aksiyle göz göze gelmekten kaçındı. İçerdeki hıçkırıklı, iç geçirmeli sesin durumu daha acildi. Sevilay'ı elinden tutup evine götürdü. Ona yemek yaptı, zorla yedirdi. Daha bu yaşta düzenli olarak kullandığı anti-depresanını verdi; ilacın etkisiyle uyuyana kadar başından ayrılmadı.

Ertesi gün Ataköy Camii'nde kılınan öğle namazında saf tutanlar Mert'in dernekten arkadaşları, ailesinin yüzlerine bakmaya utandığı, hiçbirinin elini dahi sıkmadığı gencecik travesti ve gey grubuydu... Göğsüne "Eşcinsel cinayetleri politiktir" yazılı bir pankart bastırmış olan Sevilay'ın hemen yanında Rüya da vardı.

Hoca gençlere tiksintiyle göz gezdirip duasını okuduktan sonra, cenaze arabası Yenibosna Mezarlığı'na doğru yola çıktı. Arabaya aileden kimse binmedi. Mert'in kız kardeşi Sevilay'ın elinden tutup ben bineceğim, abimin yanında ben gideceğim diye ağlamaya başladı. İki kız birbirlerinin üzerine bir süre kapandı, Rüya kaskatı bir halde onları seyretti.

Mezarlığa camideki kalabalığın anca yarısı geldi. Rüya, insanlar yavaş yavaş dağılırken ve kimseler görmeden, Mert'in toprağına bir göz kalemi koyup üzerini örttü. Şu kadarcık zamanda ışıyıp kaybolan, birine anlatacak olsa nerden başlayacağını bilemeyeceği yüklemsiz bir cümle olmuştu Mert. Buruk ve durgun uğurladı onu; vedasız, anısız, zamansız...

Eve vardığında bütün bu olup bitenlerin yorgunluğu ve ağırlığıyla uzandı. Herkesin bile isteye göçtüğü bir adaya kondu. Girişlerin çıkışların kontrol altında olduğu, dışarıdan kimseyi almadıkları garip bir adaydı burası. Rüya adanın yerlisi gibi davranıyor, tuhaf giyimli halkın arasında dolaşırken hiç yabancılık çekmediği gibi, kimse de onunla ilgilenmiyordu. Gençlerin yanına yaklaştı. Ama aralarında ne konuştuklarını anlayamadı. Dünya üzerinde konuşulan dillerin hiçbirine benzemeyen, tırtıklı bir lisan kullanıyorlardı. Onlar gibi çömelmek, onlar gibi yerlere birtakım şekiller çizmek istedi, başaramadı. Yanlarından kalkıp biraz uzaklaştığında ayağını bastığı asfaltın altında berrak bir su ve suda yaşayan bir sürü insan olduğunu gördü. Asfalt cama dönmüş, insanlar ayağının altında türlü türlü şekillere girmişti. Eğilip onlara biraz daha yakından baktı. Bir akvaryumu

seyreder gibi gözünü hiç kırpmadı. Kendi aralarında dansa benzeyen birtakım figürler yapıyor, ağızlarını açıp kapattıkça kabarcıksız anlaşıyor, gülüşüp sevişiyorlardı. Hiçbirinin ağzında diş yoktu. Yüzleri buruş buruştu ama yaşlı değillerdi. Hallerinden memnun görünüyor, Rüya'ya bakıp gülümsüyor, sonra tekrar müthiş bir ritim ve uyumla dans etmeye koyuluyorlardı. Rüya yanılıp bir adım atsa birinin üstüne basacak, aralarındaki o incecik camı kıracak diye paniğe kapıldı. Demek yeraltı dedikleri buydu, fantastik bir filmin renkleriyle bezeli bir suda onun bilmediği bambaşka bir hayatı yaşayan bir halk vardı. Adadakilerin içlerine yabancı almama nedenini şimdi anlamıştı. Bu insanlar onların sırrıydı. Biri bilmeden bu camı kırar, onları kendi soluduklarından başka bir havayla tanıştırırsa öleceklerinden korkuyorlardı. En ufak bir çizik bile suyun çekilmesine, bu buruşuk yüzlü insanların sönüp birer zerreye dönüşmesine yol açabilirdi. Parmaklarını ipeksi dokunuşlarla onu yanlarına çağırır gibi hareketler yapanların gülüşlerinde gezdirdi. Heyecanla, endişeyle yapıştı cama. Aralarına katılmak için can atıyor, bu adadan başka bir yerde onlar kadar mutlu olmak istiyordu. Ama camı kıramaz, hevesi yüzünden onların ölümüne neden olamazdı. Kararsız ve telaşlı, umutsuz ve meraklı bir daha, bir daha baktı yüzlerine. Gittikçe kalabalıklaştılar. Sayıları arttıkça Rüya'nın kalbi daha hızlı çarpmaya başladı. İçlerinden biri denizkızlarına has bir kıvraklıkla öne çıktı, sürmeli gözlerini süzdü, ağzında kalan son dişini de söktü ve Rüya'ya büzgülü ağzıyla gülümseyerek el salladı. Bu Mert'ti, yeni hayatında o da mutluydu...

Rüya gözlerini açtığında yattığı yerden o kadar emin olamadı ki, kendini çimdiklese yeriydi. Başka bir zamana, zamanın başka bir boyutuna gitmiş, ne bu dünyayı ne de bu dünyadaki yerini hemencecik idrak edebilmişti. Gözleri tavana dikili, bir süre öyle kalakaldı.

Mert'in ani ölümünün ve Hayriye'den bir türlü haber alamayışının yarattığı kaygı rüyası değildi sadece gördükleri. Buna başka bir dünyanın ancak rüyalarda görüleceğinin ispatı mı dese yoksa bilinçdışının oynadığı oyunlar deyip üzerinde fazla durmadan geçse mi bilemedi. Artık yüzünü görmek bir yana bir kez olsun sesini duymaya razı olduğu Hayriye böyle bir sabah mı karar vermişti gitmeye, yoksa bir gece vakti evden alınmış mıydı? Öyle olsa komşular duyar, mutlaka bir gören olurdu. Peki ya evden alınmadıysa, faili meçhul diye yutturulan hadiselerden birine kurban gittiyse? Ama o zaman da ablasını neden arasındı ki? Katiller ne zaman bu kadar müsamahakâr olmuştu? Bu böyle olmayacak, gazetelere, internet sitelerine falan bildirip yazar Hayriye Haktanır aranıyor haberini duyuracağım kararıyla kalktı ve kalkar kalkmaz bu fikrinden vazgeçti. Ben olsam böyle bir şey istemezdim dedi kendine, bunu banyoda, mutfakta, salonda birkaç kez tekrarladı. İnsan kaybolmayı seçer, Hayriye haydi haydi seçer. Hem iyiyim, merak etme demek, Hayriye dilinde endişelenme, içimi şişirip rahatımı kaçırma demekti.

Rüya çalışma masasına çöktü, telefon defterini eline aldı. İsimlere tek tek bir daha baktı, hepsini aramaya niyeti yoktu ya, en azından tanıdığı başka birilerine daha sorabilirdi. Hayriye Rüya'dan bunca şeyi

gizlediğine göre başkalarına açılmış olabilirdi. Off saçmalıyorsun iyice Rüya deyip attı bir kenara defteri. Sen yoksa gizli gizli arkadaşına gönül koymaya mı başladın diye sordu kendine. Bir omuz darbesiyle silkti soruyu yakasından. Bütün o eski arkadaşlarına ne olmuştu gerçekten, asıl soru buydu ve niye hiçbiri ortada yoktu? Bir zamanlar selam vermekten, muhabbete durmaktan yolda yürüyemez hale gelen Hayriye'nin etrafı bu kadar mı tenhalaşmıştı? Bizlik ve beraberlik duygusu diyerek övündüğü, her birine ayrı düğüm attığı ipler pamuktansa, geride bırakacağı, aklının kalacağı kimse yoksa gitmeyip de ne halt edecekti ki? İyi yapmıştı aslında. Evet, evet. Kesinlikle doğru bir karardı. Şimdi yerini yurdunu belli etse, şurdayım hadi atlayın gelin dese ne olacaktı? Necla çocukları mı toplayıp gidecekti, Sevilay yanına mı koşturacaktı (hem istemezdi Hayriye onu), eh Rüya'yı da uzaklarda bildiğine göre sessizce gitmek, kendine çekilecek bir kıyı bulmak istemiş olabilirdi. Hem Rüya da öyle bir hevesle burada değil miydi şimdi? Yetim bir çocuk gibi mahzun kalmış bu gariban memleketi, artık içkiyi bile belli noktalardan gizli saklı aldığın, neşesi, sevinci hatta efkârı kaçmış bu şehri görmeye değil, uzun konuşmalara durmadan kendi dilinden en çok anlayan, can arkadaşı Hayriye'yi görme umuduyla gelmemiş miydi? Hayriye yanında olsa şimdi gevrek gevrek güler, hiç mi kitap okumadın a canım, umudun fazlası her daim ayrılık getirir derdi.

İnsanın kendine göz diktiği, uğultulu ve sivri bir tepeden aşağı bıraktı kendisini Rüya. Onun hayatında bu yaşına kadar belirsiz bir şey olmamıştı. Ne zaman ne yapacağı, nereye gideceği, kiminle görüşeceği her

zaman netti. Kızına giderken bile on gün önceden randevu alır, o gün de geliyorum diye haber verirdi. İlk kez sürpriz yapmaya kalkmış, ilk kez Hayriye'nin şaşkınlıkla açılan gözlerini görmek, o kulağını çınlatan şapırtılı öpücüğünü duymak için programsız bir yolculuğa kalkışmış ve sonunda kendini tanıyamaz hale gelmişti.

Alışkanlıkları, düşünüş ve duyuş şekli değişmişti sanki geleli beri. Diken üstünde olmaktan daha fazlasıydı artık İstanbul'da yaşamak. Nerede olduğunu bilmediğin bir arkadaşının izini sürmekten geçtim, seni sana hatırlatacak mekânların, ortaklıkların, bir başkasının gözünden ya da sesinden eski fotoğraflar gibi önüne düşen hatıraların kalmadığını kabul etmek demekti.

Cama vuran tıpırtılar sonbaharı Rüya'nın başına kakıyordu. Kalktı, pencereyi açtı. İçeri vuran çöp, egzoz ve bok kokusunun içinde elbette toprak kendine bir yer bulamamıştı. İnceden başlayıp aniden hızlanan yağmuru seyretti. İnsanların başlarına taş yağıyormuş telaşıyla koşuşturmalarını, bir saçak altı arayışlarını ve bu anın geçmiş günlerin satır aralarında gizlenen neşesini özledi.

Yine böyle, eylül başları olmalıydı. Yoksa ekim mi? Rüzgârın ürperttiği, akşamların üşüttüğü bir gün olduğunu hatırlıyordu. Hayriye ilk maaşıyla eli kolu dolu Rüya'ya gelmişti. O zamanlar Boğaz'a bacak arasından bakan, rutubetli bir öğrenci evinde yaşıyordu. Haftanın en az üç günü Hayriye gelir, o zamana kadar ne kadar hikâye biriktirdiyse masaya mezelerle birlikte serperdi. Küçük plastik kaplarda gramla aldığı yiyeceklerin tadına özel öykülerdi bunlar.

Turşudan bir ısırık mı alacak, bak şu gördüğün kornişon gibi bir adamla tanıştım geçen gün; hani rakının yanında iyi gidiyor da, bir diş attın mı bitiyor kardeşim diyerek güler, çok bayıldığı taramayı ekmeğine sürer; gazetedeki dedikodulardan, okuldaki eylemlerden, yaptığı haberlerden, yazacağı romanın taslağından bahsederdi. Yemeğin ve muhabbetin sonunda sıra en sevdiği burma kadayıfa gelirdi. Ağzını şapırdatarak yeni tanıştığı yaşama şevkinden, tam tanımlayamadığı arzularından, kırık dökük aşklarından bahseder, döner dolaşır yine Rüya'nın omzunda dururdu. Hele çakır oldu mu hiç susmazdı; önce dünyaya söver, sonra güzeller, saçmaladığını fark edince bet sesiyle bir türküyü geviş getirir, yutamadan yarıda bırakırdı. Sızmaya yakın da sızlanma-sorgulama faslına geçerdi: Ben bu kadar zikzak çiziyorum, sen niye bir kez olsun yolunu şaşırmıyorsun lan Rüya, fanusta mı büyüdün be mübarek?

Anca şimdi verebilirdi bunun cevabını. Hayır, o da kavgalı bir aileden çıkmış, o da kendini oldurana kadar epey yıpranmıştı. Ama etrafına ördüğü duvar kalındı; kolay yıkılmaz, çökmez, aşınmazdı. Mesafe ve sınır bilir, bilmeyenlere kibarca haddini bildirirdi. Belki de Hayriye'yle aralarındaki fark buydu. Hayriye kendini bu dünyadan, insanlardan, uzak yakın tehlikelerden koruyamamış, korumak için ne yapacağını hiçbir zaman bilememişti. Sevdiği birine inanmamayı ayıp sayan, beyana koşulsuz güvenen, her türlü riske bodoslama dalan delimsirek hali Rüya'da çoğu zaman şaşkınlıkla karışık bir hayranlık uyandırır, hüsrana bulandı mı da bıkkınlık verirdi. Rüya'nın kızı bile yetişkin olmuş, çoluk

çocuğa karışmış ama Hayriye bir türlü büyümemiş, Rüya'nın şefkatinden hep anne sütü tadı almıştı.

Telefonun sesiyle yerinden sıçradı. Arayan Necla'ydı. Sesi endişeden arınmış, rahatlamıştı. Birkaç hastaneye sordum, öyle bir hastamız yok dediler, demek ki sağlığı iyi, hem kötü bir şey olsa mutlaka duyardık Rüya'cım. Aman iyi olsun da uzak olsun yeter, hem burda olsa görüşebilecek miydik, desturla yanaşılır hanfendinin yanına, hah ha... Rüya, Necla'nın evhamdan huzura nasıl bu kadar çabuk erdiğini anlamadı, hiç de kurcalamadı. Yine de karakollara sorsam mı acaba teklifinin önünü sakın ha diyerek kesti. Hayriye çok kızar böyle bir şeye; biraz daha bekleyelim, mutlaka gelecektir dedi. Necla hemen ikna oldu, çarşıya çıkacağım bahanesiyle telefonu alelacele kapattı. Rüya'ya da iyi geldi bu kısa konuşma; Necla'yı caydırayım derken kendi dediğine ondan önce inanmış, bu eminlik ona güç vermişti.

Öyle ki, hiç niyeti yokken öğleden sonrayı kuzenlerini görmeye ayırdı. Onların o çok meşgul ve gelecek garantili şehir hayatlarının sıkıcı planlarını, çocuklarının başarılarını, aldıkları yeni evlerin aman da ne kadar "akıllı" olduğunu, ağrısız atlatılmış fıtık ameliyatlarını, kurtulamadıkları kolesterol sorunlarını, biraz da aklını dağıtmak için dinledi. Bizde kal bu gece davetlerini Hayriye bekler, gitmem lazım yalanıyla geri çevirdi; seni şoför eve bıraksın ısrarlarının önünü ne münasebet diyerek kesti. Maksat şaşâ gösterisi, refah düzeylerinin burnunun ucuna kadar sokulmasıydı. Rüya bundan oldum olası hazzetmemiş, onları hiç özlememişti. Akrabalarıyla arasındaki şeyin adı sevgi

değil, uzaktan ilgiydi. Ayda yılda bir, yaşıyorum, iyiyim diye bilgilendirmek dışında kimseyle yakın ilişki kurmaz, kendi özel tarihinden bir satır bile paylaşmazdı. Bu sası ve soğuk sohbeti daha fazla uzatmamak için kalktı.

Taksiden Aşiyan Mezarlığı'nın önünde indi. Mezarlık ziyaretlerine kutsi bir anlam yükleyen, ölülerle konuşan biri değildi ya yine de zürriyetinin bu topraklardaki kaydını taş üzerinde de yazsa teyit etmek istiyordu. El öpmeye gider gibi telaşsız adımlarla anne ve babasının yan yana duran mezarlarını aramaya koyuldu. Onları iki sene arayla kaybetmiş, bir daha yurda cenaze için dönmeyeceğim sözünü fena halde yemişti. Yasını neredeyse hiç yaşamamış, taziyeye gelen akrabalarını ağırlamamış, çok uzun bir sessizlikle uğurlamıştı ikisini de. Onun bu halini Hayriye'nin anlaması hiç de kolay olmamıştı. Gözünü günler boyu üzerine dikmiş, acısı her an çatlak bulduğu bir yerden fışkıracak diye beklemiş, öyle olmamıştı. Rüya sessizce gelmiş, kimseyle vedalaşmadan gitmişti. Havaalanı yolunda Hayriye onun elini hiç bırakmamış, kendi yasını da aradan çıkarmak için onunkine eklememişti. Yalnızca sulu gözlerini göstermeden silmiş, sümüklü burnunu çekip durmuştu. Onca yıldan sonra aynı mezara bir daha gelmek fikri belki de doğru değildi. Rüya bir an durdu, geri dönmeye yeltendi. Yapamadı. Yol boyunca Edip Cansever'i başıyla selamladı, Turgut Uyar'ın önünde saygıyla eğildi.

Uzun bir hattı kat etti, yorgunluktan dizlerine ağrı girdi ama bir türlü ana babasının mezarını bulamadı. Sanki onlara değil, ölüm düşüncesine yakın olmaya

gelmişti buraya. Soluklanmak için Tanpınar'ın başucuna çöktü. Toprağını okşadı, elleri huzur aradı durdu. Gökyüzü kızarmış gözleriyle onu dikizliyor, kuşlar yerlerdeki çöpleri kaptıkları gibi havalanıyordu. Annesini toprağa verirken içinde hissettiği sızının aynısı gelip kalbine oturmuştu. Babasını uğurlarken iki acıyı ucu ucuna eklemiş, henüz tamamlanmamış bir yası kaldığı yerden tutmaya devam etmişti. Onlardan kalan hatıralar çocukluğun kapılarını zorluyor, ne ki mutlu olduğu zamanların izine bir türlü rastlayamıyordu. Babasını sever, annesini sayardı. İkisinin huyundan kanına karışanlar olsa da defolarını kurcalamakla uğraşmazdı. Pişman oldu Rüya mezarlığa geldiğine. Fazla çaresiz, çok yalnız olduğunu fısıldıyordu ağaçlar ona. Keşke şimdi yanında Hayriye olsaydı, o mutlaka birilerine sorar, ailesinin mezarını bulur, bildiği duaları uydur kaydır okuyup kalkardı toprağın başından. Hah işte geldi Hayriye bak, yanına oturdu Rüya.

Regl günlerimiz aynı zamana denk geliyordu belki ölüm tarihimiz de öyle olur, hı dedi. Olur da sen benden önce ölürsen ben taa oralara kadar gelemem, şuralarda bir yerden kendimize mezar bakalım. Yan yana olsun, şimdiden rezervasyonumuzu yapalım, isterlerse peşin öderiz, isterlerse depozito veririz. Yerimiz belli olsun yeter ki. Hangimiz önce gidersek toprağına nar eksin, nar çiçeğini pek severim bilirsin. Sen nar istemem dersen, kaktüs bulurum ben sana. Hem çok su da istemez, öyle dikenli, asil, baş tarafında durur. Kimse koparamaz da. Nasıl fikir? Malul bir fikir demişti Rüya. Kahkahalarla gülmüşlerdi.

Rüya'nın eteğinin üzerinde kenetlediği parmaklarına yaşlar düştü. İçinde çok durmuş bir kederin dolu dizgin yağmasıydı bu. Kontrol edemediği bir güç ele geçirmişti sanki onu. Ben böyle biri değilim, böyle Hayriye ağlar ben ağlamam, ben kendimi hiçbir zaman bırakmam. Kapıp koyvermem. Ne oluyor sana Rüya; mezarlıkta ağlayacak kadar aklını mı kaçırdın, kalk kalk hadi hemen. Anan baban seni böyle görse ne der hem? Görse mi dedim ben şimdi. Deliriyor muyum yoksa hepten?

Rüya delirmiyor, kendi kökünü kazdıkça bir şeyler bulurum diye umuyor, aynı kuyuda daha çok kayboluyordu. Hayriye kayıp değildi, gitmişti. Kayıp olan Rüya'ydı, bu şehirdi, hayaller, hayatlardı. Geldiğinden beri olanlar, endişeli bekleyiş, sayfalar arasında gezindiği notlar, yazılar, mektuplar... Hepsi onu geçmişe götürüp bırakıyor, o ise oradan bir adım ileri gidemiyordu. Gücü tükenmeden, akşam daha fazla bastırmadan kalktı, Rumeli Hisarı'na kadar yürüdü. Gençliklerinin en ateşli zamanlarında konserlere paraları yetmediğinde ellerinde bira şişeleriyle önüne çöktükleri, sırtlarını dayayıp yıldızları seyre dalarken hayaller kurdukları dağ gibi hisarın içinden şimdi avaz avaz ezan sesleri yükseliyordu. Komşu mahallenin müminlerinden başka ziyaretçisi kalmamış hisarın ağzını bıçak açmıyor, kendini susuyor, unutulduğuna yanıyordu.

Dalgaların hiddetle betona vurduğu kıyıya yakın banklardan birine oturdu. Arabalara, hisara arkasını döndü. Önünden sağlıklı yaşam yürüyüşüne çıkmışlar, tankerler, haşlanmış mısır satıcıları geldi geçti. Bir an gözlerini kapattı, sadece martıların sesini dinleyebilse

İstanbul'un bu halini affedebilir, buralı olduğuna inanabilirdi. Görev icabı atılmış bir iki cılız çığlık, bir balıkçı motorunun peşine takılıp uçtu. Rüya kös kös evin yolunu tuttu.

Kapıdan içeri girdiğinde ışıkları hemen yakmadı. Kısa bir süre karanlıkta bıraktı kendini. Evin sesini dinledi; buzdolabının homurtusunu, topuklu ayakkabılarını çekiç gibi kullanarak merdivenlerden inenleri, kanepenin gerinişini... Yakıcı bir hasretle dürtüldü; hemen Hayriye'yi aradı; telefon kapalı, mesaj bırakın diyen kadının çıngıraklı sesini duymaktan artık gına gelmişti. Bu ruh halinin altından onu bir tek kızı, torunu çıkarabilirdi. Sekiz saat farkı gözeterek aradı. Kızı iyiydi, torunu da ona el sallıyordu. Her şey yolundaydı. Hayriye Teyze nasıl sorusuyla az kalsın çözülecekti, yutkundu. Kızını da meraklandırmamak için lafı geçiştirdi, konuşma tadında bırakıldı.

Günün yorgunluğu yeni çıkıyordu. Kütüphaneden bir kitap seçti, alıp yatağa girdi. Balthus'ün Anıları'nı dinlerse en azından kendininkileri bir süreliğine unutabilirdi. Sayfalar arasında gezindikçe uykusu kaçtı; "kendi geçmişine dönmek gerek, ama usulca, ilkbaharda ölü sandığımız dalları bir tür yeşil tülle sarmalayan ilk yapraklar gibi. Bu uzun ömürden geriye belleğimde, birkaç dostumun önünde ya da beni etkilemiş şu ya da bu gösteri karşısında duyumsadığım dostluk, iyilik, sevinç imleri kaldı sadece" cümlesinde durdu. Yaşlılığın tadını Hayriye'nin de kendisinin de böyle anlatamayacak olmalarına çok içerledi. Evin içinde bir tur gezindi, sonunda sallanan koltuğa çöktü. Kitabı elinden düşürmüyor ama devam da edemiyordu.

Sarsmıştı Balthus onu, imrendirmiş, eksikliğini yüzüne vurmuştu. Kitabı yanındaki sehpaya bırakırken üzerinde mor menekşeler olan bir kartpostal ilişti gözüne. Arkasını çevirdi, Sevgili Hayriye diye başlıyordu. Buca Cezaevi'nden gelmişti. Hayriye'nin arkadaşlarından biri mi diye baktı, ismi hiç tanıdık gelmedi. Mayıs ayının hemen yanına düşen koca bir leke mürekkebi dağıtmıştı. El yazısı muntazam, kısacık anlatı umut vericiydi. Merakla sonuna kadar okudu.

"Firarlardan sonra çatılardaki kiremitleri kaldırıp sac çektiler. Çatıda biri yürüdü mü her adım dehşet veren patlama seslerini andırıyor. Bu yüzden kiremite basarak çatıda sessizce dolaşan o kedi de artık uğramaz oldu. Bir kedimiz bile yok artık. Ama bir kelebek, sonra rengârenk bir yusufçuk kondu geçenlerde elime. Bir de iki eşekarısından biri parmaklıklara, biri de duvara petek ördü. Macunla cam arasında da bir ot filizlendi. Sayısız karınca geziniyor, kanatlarını bırakıp ters dönüyorlar. Küçücük kanatlar sanat eseri gibi işlemeli. Yeşil elmanın tohumunu ektik bir çatlağa, domates ve reyhan bir de, küçük küçük büyüyorlar. Bahar inanılmaz geliyor bu sene. Muktedir bu manzarayı görse 'Ey doğa kışı uzat, haddini bil, bahar-yaz gelmesin' diye buyurur"

Kartpostalın sınırlı alanındaki yazı, birkaç kitap dergi siparişi ve iyi dileklerle bitiyordu. Kimdi bu içerdeki? Hayriye'yle nasıl bir ilişkisi olmuştu, internetten biraz araştırdı; müebbet hapse mahkûm bir tutuklu olduğunu öğrendi. Yüzü karardı, kafası yine karıştı. Bu yazışmalar ne zamandan beri sürüyor, Hayriye bu yazının sahibini nereden tanıyordu? Kütüphanenin hemen yanındaki

küçük bir kutunun içinde daha bir sürü mektup, kart buldu. Hepsi aynı isimden gelmiş, yazışmaları neredeyse iki sene sürmüştü. Bütün bunların "beni alıp götürmezlerse eğer" sözleriyle bir ilgisi olabilir miydi? Kutuyu boşalttı, "görüldü"lü zarfların her birine baktı. Cezaevi adresi bir kez değişmiş, tarihler epey atlamış ama belli ki birbirlerinden hiç kopmamışlardı. Kutuyu yerine koyarken bu kez kocaman bir dosya gördü. İçinde fotoğraflar, A4 kâğıtlara yazılmış uzun uzun yazılar, renkli kalemlerle yapılmış düzeltmeler vardı. Yoksa Hayriye'nin yeni kitabının çıktıları mıydı bunlar? Sayfalar dolusu olduğuna ve her satırdan çıkan oklara bakılırsa öyleydi. Rüya'nın gecesini sabaha bağlayan yeni ve uzun bir yol daha açılmıştı önünde. Bir adım, bir adım, bir adım daha... Hayriye'nin soluduğu havanın içindeydi artık.

Payiz

Taşı tuttum, taşı tuttum, taşı tuttum. Taşı yuttum, taşı yuttum, taşı yuttum... Sen göğe baba diye bağırırken, senin canından can giderken, senin çığlığın kulağımda gecelerce, gecelerce, gecelerce çınlarken... Seni ananın kolunda, seni toprağın başında seyrederken kafamı taşlara vurdum. Dört ayağında dört ayrı inanç taşıyan o *taşa, o taşa, o taşa... Taşa taşa içimden öfke, taşa taşa içimden içim, utana utana, ağlaya ağlaya, utandığıma, seyrettiğime, elimi uzatamadığıma yana yana. Seni dağlayan o ateşe yaklaşamamaktan, kendi yaşantıma dalmaktan... Her gün, her gün hiçbir şey olmamış gibi yapmaktan... Gibi yapmaktan... Hiçbir şey yapamamaktan, babanı taşın üstünden kaldıramamaktan*

kahroldum, kahroldum. Biliyordum kahır bile sizin oralarındı, biz buralarda hüzünle oyalanıyor, kendimize gündelik dertler uyduruyorduk. Senin nazenin yüzün çıt diye kırılmıştı, çizgilerin birdenbire derinleşmiş, kalbin ortadan ikiye ayrılmıştı. Sonbahardı. Gürül gürül bir kalabalığın omzunda baban, ötesinde sen... Babadan ötede olmak ne demek, sonbahar ne demek? Bir yaprak düşünce dalından ormanın karnı ağrır ya, herkesin iki büklüm olması ondandı. Ama sen diktin, başın dikti, alnın dağ, gözlerin kuyu. Babanı uğurluyordun. Gitme diyerek uğurlamak... Gitme, gitme, gitme, gitme babaaaaa... diye uğurluyordun. Vedanın bir mezarı varmış gibi, vedanın bir anı, vedanın bir zamanı...

Ben babalar gider sanırdım eskiden biliyor musun, önce bir kapı sesi... Ardından ceketinin düğmesi ansızın ipinden kopup düşer gibi gider, eşikte yuvarlanır, yetişemezsin, ona uygun bir yenisini daha dikemezsin... Yastığımın altına bir taş koydum, yastığım taş, altına bir sen koydum, yastığım yaş... Bir sen, bir o, bir sizin oralardan çoluk çocuk koydum; annemi sokak köpekleri yemesin diyeni, buz tutmuş bir bedeni koydum sonra, yastığım hepten yasss! Bağır Payiz! Daha çok bağır! Hep bağır! Yeter ki susma! Çünkü susmak bizim gibi çaresizlerin mesleği. Un ufak ederek sözü, gittikçe özünü çürüterek ömür tüketme mesaisi... Sen gel yakamıza yapış, hesap sor! Babamı geri verin bana de, hanginiz aldınız de! Yeter ki hemen büyüme, büyüme, ne olur büyüme!

Çantasındaki tarağı koy önümüze saçlarımızı yol yol yolalım, kalemini koy sonra onun gördüklerini yazalım, not defterini bırak, tarihe leke düşelim. Ve sonra hep kekeleyelim, kekeleyelim.. Kekre bir kelime gibi, def

edilemeyen bir ufunet gibi kokalım. Çünkü bizim buralar böyle. Licedir, Cizredir, nicedir böyle...

Rüya kucağındaki dosyayı bırakmadan yerinden kalktı. Bir sigara yaktı. Gecenin içinde parlayan çakmağın kıvılcımı içindeki yangının ateşini harlamıştı. Bu yaşına kadar duygularını kolay ele vermeyen, sevincini, üzüntüsünü malayla sıva kazır gibi ağzından söke söke alan Hayriye, yokluğunda da yapacağını yapmıştı. Gözündeki yaşlar, dosyaya iliştirilmiş gencecik bir kızın yüzüne düştü. Kızın yanağından yaşları aldı, okşadı. Her türlü sorunu çözüm olasılıklarıyla birlikte düşünen, etraflıca ölçüp tartan Rüya da çaresizdi. Bir ülkeye uzaktan bakmanın ne demek olduğunu ancak içindeyken anlamıştı. Burada esen rüzgârın, burada sönen ocağın haberleriyle hakikati bir değildi. Hayriye her türlü melanetin tanığıymış gibi hissediyordu belli ki kendini. Rüya içinse vakaydı bunlar, evet korkunç, evet kabul edilemez ama sittin senedir hep olan vaka-i adiyelerdi... Hayriye gibi her birinde ayrı ayrı yerleri değil, hep aynı yeri sızlıyordu onun.

O günü hatırlıyordu. Televizyondan biraz gecikmeyle de olsa haberi almış, Türk kanallarını zaplayarak daha fazla detay öğrenmek istemişti. Birkaç kısa turdan sonra magazinleşivermişti gündem. Televizyonlar en iyi şarkıcı ödülleri veriyor, insanlar şıkırtılı geçit törenleri izliyordu. Haber programlarında birtakım bıyıklı adamlar meymenetsiz suratlarıyla sözümona üzülüyor, bir kısmı da su testisi su yolunda kırılır mealinden yorumlarla olaya alkış tutuyordu. Bir ülkede hukuktan bahsetmek mümkün olmadığında baro başkanının

öldürülmesi de kimseyi ilgilendirmez ya da belli bir kesimin ağıdı kendi duvarına vurur vurur geri dönerdi. Bunları söylese Hayriye yine esip gürler diye aramamıştı onu. Her ne olursa ilk defa olmuş gibi yaşama hali Rüya'yı sinirlendiriyordu çünkü. Alışsın istemiyordu hayır, şaşırmasın istiyordu artık. Kelimelerin mevsimleri içinden Hayriye Payiz'i boşuna seçmemişti. Menfur olan ne varsa miladı olmuş, dosyasına ilişmişti. Neyin kaydını tutuyordu ki böyle? Niye gerçeğin dışına çıkamıyor, insanı biraz olsun rahatlatacak düşlerden bahsetmek yerine kanlı bir toprağı eşeleyip duruyordu.

Bu kadın iflah olmadı, ömrünü boşuna yiyip bitirdi diyerek dosyayı elinden bıraktı Rüya. Artık o da Hayriye gibi kendi kendine konuşmaya alışmıştı. Ne ki evin bu durumu yadırgayan bir hali yoktu. Her sesin her köşede ayrı bir rafı vardı sanki. Her cümle tavana bir an çarpıp yerine konuyordu. Geçmiş giyinme odasında, yaşana yaşana eskitilmiş anlar yatak odasındaydı. Üzerinde geceler boyu düşünülen her söz yerli yerine oturana kadar o koltukta sallanıyor, yamuğu, eksiği varsa gözünü sahibine dikiveriyordu.

Yumurtadan limona hiçbir şeyi yıkamadan yemeyen Rüya barda durup duran tozlu bardağa bir viski koydu, ilk yudumda küflü ve dumanlı tatla yüzü iyice buruştu... Ortaya bıraktığı dosyayı yeniden eline almak için güç toplama hamlesi olduğunu bilmiyordu bunun. Kendini izlemeyi de artık evin sahibi yazara bırakmıştı.

Ayda yılda bir, bir kadeh şarapla sosyal ortamlarda boy gösterene bak; geldiğimden beri içtiğim yetmiyormuş gibi bir de sigara tüttürmeye başladım.

Bunu bu eve mi memleketin haline mi bağlayacağını bilemedi Rüya. İplik iplik çözülüyor, sıkı sıkıya tutturduğu dikiş yerleri atıyordu. Artık Hayriye'yi aramaktan da vazgeçmişti aslında. Gelirse gelir, gelmezse de evine bir not bırakıp bildiği yere geri dönerdi. İçinde bulunduğu kabın şeklini aldığını fark ettikçe huzursuzluğu da iyiden iyiye artmıştı.

Merdivenlerde topuk seslerini duyunca yerinden kalktı, gözetleme deliğinden baktı. Sevilay kafası bi dünya evine çıkıyordu. Elinden tuttuğu oğlan da peşinden... Geriden bir oğlan, arkasından biri daha... Her bir basamağa bütün ağırlıklarını bırakırcasına basıyor, bedenlerini ayaklarıyla ezmek istiyorlardı sanki. Sevilay tam onun kapısının önünde durdu. Gözlerini büyük göstermek için çektiği siyah kalem akmış, ruju kurumuş, yanakları solmuştu. Ağlamış mıydı yoksa, kapıyı açsa, sorsa mıydı? Bu saatte olmazdı. Oğlanların ittirmesiyle kız zar zor bir adım daha attı, bir iki derken görüş alanından kayboldular. Biraz sonra avizeleri zangırdatan müzik sesinin patlamasıyla birlikte Rüya'nın kaygıları öfkeyle yer değiştirdi. Gecenin bu saati olmaz ki canım diye şarlamak için yukarı çıkmaya hazıranıyordu ki, durdu. Bu kadar Hayriyelik yeter Rüya! Sen böyle biri değilsin, doğru zamanı bekler, münasip bir dille uyarırsın. Yaşlandıkça hoyratlaşan, ağzına geleni söyleyen, içini döktükten sonra ohh hak etti, canıma değsin diye geh geh gülen Hayriye'nin yerini kıçını da yırtsan alamazsın. Ağırbaşlılığına ne oldu senin? Bu gidişle otobüste gülüşen gençlere falan da hınçla bakarsın sen! Kendine gel Rüya, kendine gel. Ya da bir an önce kendi evine git!

Tuhaf, tarifsiz bir hal... Kanepeye uzandı, dosyayı yeniden eline aldı. Git demesi kolaydı da, bu evde, bu şehirde bırakamadığı biri, bir şey varmış gibi mıhlanıp kalmıştı işte. İnsan birinin yokluğuna da bağlanıyordu demek ya da varlığını ta içinde hissettiği birinin yokluğuna inanmayı reddediyor, niyeti gitme fikrinin çaktığı hızla sönüveriyordu. Hem elbet bir gün gidecekti, acelesi neydi ki? Önce şu dosyayı bitereyim, sonra dedi. Önce defterler, sonra da bu dosya. Bunca yıllık arkadaşının dedektif gibi izini sürüyorsun be kadın! Hayriye burada yazılanlar kadar mıydı sende? Yoksa sendekilerle buradakiler yer değiştiriyor da haberin mi yok? Bu soru da cevapsızlar bölümüne kaydedildi, üzerinde daha sonra düşünülmek için aklının ardiyesine kaldırıldı. Kucağındaki dosyanın sayfalarını çevirmeye başlamasıyla göz kapaklarının kapanması bir oldu. Sevilay da oğlanlarla birlikte sızmış olmalı ki, gece kendisine en çok yakışan sükunetine nihayet kavuştu.

Mavili yeşilli bir denizde yol alan bir gemi... Denizlerin bir kapısı varmış da açıkmış gibi oradan süzüldü içeri. Yolcu sayısı bir hayli fazla, tıklım tıklıma ramak var. Geminin kıç tarafını göremiyor. Gerek de yok. Uzun bir yolculuğa çıkmış, kıçını görse ne olur, görmese kaç yazar! Güneş bulutları yara yara batıyor. Zaman rüya saatine ayarlı. Bir yerden bir yere gitmek hem ışık hızında hem değil. Tanımadığı yüzlerle ve seslerle çevrili etrafı. Uzun sürecekmiş yolculuk, konuşmalardan anladığı bu. Bu dalgada limana ulaşmak zor diyor pipolu bir adam. Yanındakiler kafa sallayarak onaylıyor. Adamın pipolu bilmişliğine sinirlenen Rüya kalkıyor yerinden, o dolaştıkça genleşiyor geminin içi.

Enine boyuna uzuyor da uzuyor. Nereye gittiğini bilmeden attığı her adımla yerdeki karolar üçgene, dörtgene, gittikçe çelme takacak kadar çetrefilleşen şekillere bürünüyor. Rüya bu, temkini elden bırakmıyor, dura dura, adımlarını, üçgenlerin içindeki kareleri saya saya arşınlıyor yolu. Altı üstü biraz deniz havası almak istiyor. Ama denizin üstünde hava yok, insan nefesi üfleniyor ağzına. İşten yeni çıkmışların çiğneye çiğneye çürüttüğü günün o ekşi tadı, mutsuzların üzerine püskürttüğü safra kokusu... Havanın tadı nasıldı, çoktan unutmuş. İyot, yosun, balık nasıl kokardı deniz bile bilmiyor. Gide gide, omzuna düşen saçlarından Hayriye'ye benzettiği birinin yanına yanaşıyor. Bu gemide rastlaşmak bir tesadüf mü diyecek, ne işin var burada diyecek. Ya da sessizce, hasretle sarılacak. Kadın yüzünü döndüğünde Meral'le karşılaşıyor. Kaçamıyor. Meral anlatıyor da anlatıyor, dinlemiyor. Pazartesiye kadar bu gemideyiz diyor. Hani canım, şu bildiğin Pazartesi. Kırmızı olan. Oraya gidiyoruz, o meydana. Yolcuların hepsi meraktan çatlıyor. Ben de öyle. Gel yanıma, pazartesiye kadar birlikte yol alalım, iki lafın belini kırarız diyor. Kendi dediğine bok varmış gibi gülüyor. Rüya gemiden de rüyadan da kendini atmak istiyor, beceremiyor. Çok uzuyor, çok sünüyor. Artık söz yok, eğri büğrü insan yüzleri, tokat gibi çarpan dev dalgalar filan... Çok bunalıyor, midesi çok bulanıyor. Birinin, mümkünse Meral'in üstüne kussa da, çıkarsa içindekileri... Ya da çıksa bu gemiden, atsa kendini aşağı! Hadi Rüya, hadi!..

Neyse ki can simidi gibi yetişti Sevilay. Sabahın körü olduğunun ikisi de farkında değildi. Birinin ensesinde buz torbası, diğerinin kucağından düşmüş dosyası,

dağınık saçlar, şiş gözlerle bir süre bakıştılar. Kahvem bitmiş, mal gibiyim diyerek daldı içeri kız. Kahvesiz Sevilay kremasız pastadan beterdir, hadi yap da içelim noluuurla yayıldı kanepeye. Ama Hayriş kafi olsun ha, o her zaman içine kakule atar, sen de at azıcık, belki sakinleşirim dedi. Rüya bu komuta itirazsız uydu, ne de olsa onu gemiden kurtaran kişi oydu. O çapaklı gözlerle cezveyi, Sevilay yere düşen dosyayı şöyle bir karıştırdı, bir şey anlamayınca bıraktı. Uzun bir off çekip arkasından bağırdı: Ben Hayrişimi özledim yaaaa... Rüya kahveyi bırakıp Sevilay'ın suratına bir tane patlatmamak için kendini zor tuttu. Bu evde Hayriye'nin olmadığını hatırlatacak herhangi bir sese, söze tahammülsüzlüğünün sınırına gelmişti demek. Kahveleri salona götürdü, dosyayı yerine kaldırdı. Mümkün olduğu kadar az konuşursa kız da kahvesini zıkkımlanır gider diye umuyordu. Umduğunu bulamadı. Sevilay bu kez ağlamaklı ve çatallı sesiyle ben Mert'imi de özledim. Hayriş eninde sonunda gelecek, ya Mert! Onu bir daha hiç görememek çok koyuyor bana diye sızlandı. Makyajını silmeden yattığı için pandadan hallice suratı hüzünlü ifadesini iyice komikleştiriyordu. Rüya'nın bu ağıda ortak olacak takati yoktu, kanepede yatmaktan ruhu da katır kutur olmuştu. Sırf konu değişsin de şu kız mızırdanmasın diye münasebetsiz bir soru attı ortaya: Dün gece sevgilin sana iyi gelmedi mi?

Sevilay birden kollarını bacaklarının arasından sarkıttı. Ne sevgilisi ya! Ben artık sanal takılıyorum. Osuruğu, öksürüğü, ağız kokusu yok. Karşılıklı şeylerimizi okşayıp nefsimizi körelttik mi tamam... Bir tıkla hallediyorum o işi, kafam da rahat, kukum da...

Onun yerine de utanan Rüya kızı evden postalayana kadar akla karayı seçti.

Sevilay gittikten sonra eli bir an dosyaya uzandı. Yanmış gibi geri çekti, alelacele üzerine bir şey geçirip kendini sokağa attı. Gideceği bir yer, sohbetine doyum olmaz birileri yoktu. Kalın çizgilerle çizilmiş şu çemberin içinden çıkmak istemişti, hepsi bu. Köşedeki manava kadar yürüdü, o hıyar seçerken tezgâhın arkasındaki kara gözlü, kalın kaşlı çocuklar bir yandan televizyona bakıyor bir yandan hızlı hızlı telefonlarına bir şeyler yazıyorlardı. Rüya, Çengelköy hıyarı olduğuna bin şahit isteyen şeyleri torbalara doldururken gençlere kulak kabarttı. Şışşt lan çıktı, valla çıktı bak, bak alttaki şeride bak oğlum dedi teki. Sonra aha seninkine kapak oldu, görmüş müdür kanka, görmüş müdür diyerek televizyona yapıştılar. Müşteri gelmiş, sebze meyve satacaklarmış, ikisinin de umurunda değildi. Rüya merakına daha fazla hâkim olamadan teyze gibi değil, arkadaşça, yatay bir tondan sordu. Kaşları ortada birleşen; gözünü televizyondan ayırmadan kısa kesti. Bizimki manitaya aşkını ilan etti, cevap bekliyoruz dedi. Rüya şaşkınlıkla duvarda asılı olan televizyondaki müzik programını seyre koyuldu. Saçı jöleden diken diken olmuş, kız mı erkek mi olduğunu hemencecik ayırt edemediği biri klip sunuyor, alttan da durmadan mesajlar geçiyordu hakikaten.

Seçilseniseviyorumlütfenaraberkecangelbenialkaçsaat tirbekliyorumbebeksikişilikkızgülerammanazlandınevet debitsinişhayriabiseninkızatalibimbakburayayazıyorum lanbüşratelefonununedenaçmıyorsunaçbaksonrapişma nederimüzülürsün

Rüya gördüklerine bir anlam vermek için zorlamayacaktı artık kendini. Nasıl bir program bu diye sordu. İkisi aynı anda sırıttı, biri cevap verdi: Millet hem manitaya mesaj gönderiyor, hem sıradaki şarkıyı seçiyor. Rüya'nın ağzından gayriihtiyari döküldü, neden telefondan değil de televizyondan gönderiyorsunuz mesajları çocuğum lafı. Gür saçlı olanı atıldı; e telefondan gönderince bi o görüyor, burdan milyonlar izliyor teyzecim dedi. Elindeki hıyarlarla aynı familyadan geliyormuş gibi kalakalan Rüya parasını ödeyip çıktı hemen. Gençler arkasından gülüştüler, bir araba az kalsın kolunu götürecek bir hızla önünden geçti, adımını attığı anda önündeki çukura düşmemek için son anda bir direğe tutundu. Velhasıl yeniden yürümek için cesaretini toplaması biraz zaman aldı. Gönülsüz de olsa Hamdi'ye uğramak gelmişti içinden. Evde olmaktansa şu bakkalın önünde olmayı yeğledi. Hamdi onu görünce hemen tanıdı, nerde bizimki dedi. Evde diye cevap verdi Rüya. Hamdi gülerek çay taze, vereyim mi dedi. Rüya teklifini kabul ederken, ben de sana kitaplar getireyim mi diye sordu. Hamdi, aman aman o çatlaktan zor kurtuldum, bir de sen çıkma başıma deyip diliyle dişindeki maydanozu yerinden oynattı. Çayın zifte yakın demi Rüya'nın ağzının tadını iyice kaçırdı. Ne kadar gereksiz şey varsa alıp bu kez kasaba daldı. Kemik, artık yırtık yağ ve bir kilo ciğeri bir torbaya doldurttu, eve gelene kadar kedi köpekleri peşine taktı. İnsandan umudunu kesmiş akranlarına has bir çeviklikle hepsiyle ayrı ayrı ilgilendi. Kedileri bir yana topladı. Ciğerleri öbek öbek kaldırıma bıraktı. Köpekleri az ötede hırlayanından kuyruk sallayanına kadar hizaya çekip kemikleri verdi. Görevini ifa

etmenin hazzıyla eve yollanacakken, karşı pencereden biri kükredi: Çekin lan itlerinizi burdan, sonunda vuracam alayını, serecem yere o olacak ha!

Rüya elindeki torbaları yere attı, pencereye doğru bir panter gibi koştu ve bugüne kadar kimsenin duymadığı bir sesle haykırdı: Onların kılına zarar verirsen senin ağzına sıçarım laaaaaan! Duydun mu beni, duydun muuu? Apartman kapısından yuvarlanarak inen adam Rüya'nın üstüne yürüdü, ne diyon lan sen moruk diye höykürdü. Rüya'nın koca gözleri dünyanın etrafında bir tur atsa da bir türlü yerine dönemedi. Sen kime moruk diyorsun bakiim diye haykırarak adamı itti. Boğazına kadar düğmelenmiş hâkim yaka gömleğine, fırfırlı eteğine bakanlar bu kadından bu sesin, bu lafların nasıl çıktığına hayretler ederek araya girip ikisini ayırdılar. Yoldan geçen gençlerden biri Rüya'nın torbalarını taşımaya yeltendi. Rüya eline vurup oğlanı da harcadı. Eve kadar burnundan soluyarak, sinirden titreyerek yürüdü.

Bunca yıl en köpürdüğü anlarda bile küfredeceğine teessüf etmiş olan Rüya, demin aşağıda ciyaklayan o kadınla ilk defa tanışıyordu. Ya onunla anlaşma yolunu bulmalı ya da daha fazla zıvanadan ve insanlıktan çıkmadan ilk uçakla kendi "huzur evine" dönmeliydi. Aldıklarıyla yemek hazırlığına girişti. Bir dakika bile boş kalmak istemiyordu. Kuru soğanları ince ince, domatesleri küp küp doğrarken hırsının vitesi düşmüş, kalbi eski ritmine dönmüştü. Yemek kokusu eve yayılırken rahatlamıştı bile. Bol tereyağlı domatesli pilav, nar ekşili çoban salata ve yoğurdu masaya koydu, peçetesini zarifçe önüne serdi ve dönüştüğü kadınla baş

başa akşam yemeği yedi. Bu karşısında oturan her kimse, pek de fena sayılmazdı. Biraz daha tanısa sevebilirdi belki de onu.

Yatağa yollanmadan sevgili koynuna girer gibi, kırk yıllık kocasının kokusunu içine çeker gibi aldı dosyayı yine kucağına. Zımba deliğinden çıkmış bir kâğıdın üzerinde düzeltme yoktu, Hayriye belki de bunu bütünün içinde görmek istemiyordu ya da başka bir sebeple, tomarın arasında ama ayrı duruyordu kâğıt. Başında *Yavaşlık* yazıyordu ama sanki aceleyle yazılmıştı ya da endişeyle yazmanın yaka iğnesiydi de bir türlü kopçasına geçmemişti. Bu da muammalı metinler bölümünün bir parçasıydı işte. Rüya'ya kendini, yaşını ve geride bıraktığı yılları hatırlatarak, günün pasını attıracak, sonlara doğru sakin bir uykuya yolculayacaktı.

Yavaşlık

Karıncalar çok hızlı, çekirgeler atik, yusufçuklar pır pır, göğün rengi alengirli. Bacaklarımda yol yol damarlar, karnımda hiç durmayan gurultular var. İki adım atsam maraton koşmuşum sanıyor bedenim. İkide bir duruyor. Durunca bu halime bakıyorum. Kendimi "değiliyle" kıyaslayacak bir yarın umudum yok. Şimdi şuradan kalkmak, dizlerime abanmak, yatağıma kadar gitmek, orada nefesimi dinlemek, orada geçmişi demlemek, orada dinmek var yalnızca. Uyku artık rüyaya yatmak değil; durulmak, dinlenmek demek.

Kaslarım yorgun, yağlarım yoğun. Göbeğim hep benden bir adım önde. Uzun yürüyüşler tavsiye ediyor doktorlar,

ciddiyetle konuşuyor, kıyamet senaryoları yazıyorlar. Spor yapmalı, içkiyi, sigarayı, uykusuz geceleri, ondan bundan şikayet etmeyi bırakmalıymışım. Hastir çekiyorum hepsine. Nerede durmam gerektiğini söyleyecek kimseye tahammülüm yok artık. Fazla ileri gittiğimi, çok geride kaldığımı, fazla oturup durduğumu, insan içine çıkmadığımı, eskisi gibi gülüp ağlamadığımı, yaşamak için boyuna bocaladığımı, artık bundan bile konuşmadığımı, taa içerimde bir yaprak bile kımıldamadığı için yerdeki karolara saatlerce baktığımı, oradaki şekillerden yalnızlık oyuncakları yaptığımı, bir kedinin patisini yalarken aniden bambaşka bir şeyle meşgul oluşundaki şevkin ve çevikliğin zerresinin bile bende bulunmadığını, üremek ne menem bir şey ki asırlardır birbirinizin üstüne kustunuz, çoğaldınız, çoğaldınız, soyunuzu özsuyunuzdan terinizden, teninizden damıttınız da başımıza bu zalimleri siz musallat ettiniz dememek için kendimi zor tuttuğumu, arkadaşlarım bir bir giderken, yiterken, içeride dışarıda çürürken yaşamanın ne demek, ne demek olduğunu... kimseye anlatamadım.

Yazı bir yazgı değildi benim için, hayır. Sokaklardan evlere çekildiğinde, üzerine örtülü bir göğü yavaş yavaş kaldırıp altından bakmaktı olsa olsa. Ben ne demekti, bu insanlar, bu kurumlu olmaklar, bu ezik büzük olduramamaklar, bu çok çalıştım ama değdi diye pazarlanan işler, bu ohh canıma değsin diye diye üstünden geçilen yıkımlar, bu insanın gözünün içine baka baka, sırıta sırıta söylenen yalanlar ne, ne, ne? Durmadan sormanın, durunca hiçbir şeyin cevabını bulamamanın, artık aramamanın, kimseyi kimseden sormamanın, merak etmemenin, "hayırlı olsunlar"a teşne olmanın

yavşak adıydı yavaşlık. Adını yavaşlık koyunca suçun hafifliyordu, kimse artık senden bir şey beklemiyor, sen herkesten umudunu kesmiş oluyordun. Duruyordun çünkü. Sana yer veriyorlardı, bozuluyordun, sana durmadan yaşını hatırlatıyordu gençler, utanmadan alttan alıyorlardı. Gıdığına, aksayan ayağına, artık bir yük gibi taşıdığın gövdene iğrenerek bakıyorlardı.

Bunca yıl biriktirdiğin bilgilerden hiçbiri umurlarında değildi ve fena halde haklıydılar. Zaten senin de bir işine yaramamıştı bunlar. Kafan okuduğun kitaplar dolusu bir boşlukta iskeletini tavaf ediyordu. Beyin kaç gram, vücudumuzda su ne kadar, ekmeği kesmeli, tuzu bırakmalı, şekeri eve sokmamalıyız yollu magazini dürüp yüklüğüne kaldıralı çok olmuştu. Ah be Hayriye bütün dünya toplanmış da sana yaşlılıktan değil, yavaşlıktan bahsediyordu. Dur diyordu, dur! Hormonların iflas, aklın istop etti, geriye sarıyorsun. Sevişerek, severek, dans ederek, gülerek ölmeyeceksin, bunu unut. Bir meyhane masasında, bir üniversite kürsüsünde ahkâm keserken ölürüm diye hayal ediyorsan kendini, çabuk terk et orayı. Bak sana yeni yerler buldum; misal Beşiktaş'taki balık pazarı; içine sıçtılar gerçi ama olsun... İstavrit seçerken gitsen ne güzel olur, ya da yeni toplanmış bir rokayı koklarken... Beyoğlu da diyebilirdim ama orası mezarlık oldu çoktandır, biliyorsun... Ya da Kandilli'de bir kaldırım, biraz nefesin yeterse Suna'nın iskeleye bakan, hâlâ yaşıyorsa o eski ve gizli restoranına kadar gider, ortadaki ağacın dibine kıvrılırsın. İstersen Sarayburnu da olur, yok, yok olmaz. Orası intiharlarla anılıyor. Sen o deftere yazılma. E Konya'nın Sığla'sına sığınacak da değilsin. Belki bir deniz kenarı olur, yakışır sana, çakıllara çarpa

çarpa yumuşar sert yerlerin, kıyıdan toplarlar seni, kolye yaparlar boyunlarına... Hı, ne dersin?

Yatağından güzel mezar olur diyeceğim ama o zaman da yaşlılığı kabul etmiş olursun. Aman be Hayriye, hazır durmuşken, biraz daha dayan. Belki bu duruşta, bu susuşta bir hikmet vardır. Hayat yaşarken değil, seyrederken güzeldir belki, ne biliyorsun?

Bilmiyorum. Şehirlilere has şifrelerle kripto bir hayat yaşarken nereden bileyim a be densiz! Zamanın sabah ayrı akşam ayrı olan akışkanlığını, buna alışmayı, sabahları kuş sesleriyle uyanmayı, hangi kuşun hangi dala konunca nasıl çığırdığını mı biliyorum? Ben göğü görerek mi yaşıyorum ki yavaşlıyorum? Dışardan durmadan duyulmaz bir ses hadi Hayriye diyor (bunu daha önce de duymuştun, evet!) katıl aramıza diyor (katılmıştın, ne güzeldi), kendini göster (profilin fena değildi hani) kendini hatırlat, kendini tanıt, kendini heba et diyor! Kendini bırak demiyor, kendini seyret, dışarıyı seyret demiyor. Sen çekil de demiyor işin kötüsü, baak ne güzel, ne başarılı, ne diri, ne sevilen, ne sayılan insanlar var diyor. Bunların arasında mısın değil misin, onu söyle. Boyuna yoklama yapıyor dışarıda akan gün. Yok mu yazalım? Peki. Sıradaki...

Sıradan çoktan çıktım ben... Ya da sırayı bozdum, arkalara çekildim... Orada kimse görmez diye pek mesudum. Arada bir kalbimi dinliyorum, tık tık atıyor. Teklediğinde velveleye vermiyorum ortalığı, sessizce daha arkaya çekiliyorum, geçiyor. Sonra sıra yamuluyor. Öndekiler itişiyor, berikiler tepişiyor. Arkadan bakmak pek hoş geliyor. Daha arkası olsa görüntü kararacak, meydan gölgelere kalacak, burası iyi... Bu kımıl kımıl

dolaşan, dalaşan insanlara bakmaktansa ota boka dadanmayı seçiyorum. Kekikleri koklamayı, civanperçeminden çaya azıcık karıştırmayı, saksıya gülibrişimler dikmeyi, hüsnüyusuflara su verip onlarla konuşmayı seviyorum. Yüzümü kara çıkarmayacak, beni yarı yolda bırakmayacak ne çok canlı var yeryüzünde. İnsana mı kaldım ulan! Bazen kekikleri soğanla birlikte kavurmayınız, yıpratmayınız diye bağırmak geliyor içimden. Hepten cozuttu derler diye susuyorum. Yoksa kendi üzerime bir pankart asıp sokağa mı çıksam: İnce ince kıymayınız, dalında ve tadında bırakınız! Hah hay Hayriye, bu yaşta söylenecek laf mı bu? Hayır, değil. Ama içimden geldi, suç mu? Doya doya hatalı yazma, konuşma hakkım artık yok mu? Yavaşladım, yaşlandım diye kelimelerimi de kilerden mi seçeyim?

Galiba bütün sorun şu, senin içinle dışın aynı anda durmamış Hayriye. Yavaşlık dediğin şey, hareketlerinin kısıtlanması değil, içinin altının kısılması. Daha yekten söyleyeyim, için duymadığı için dışın sağır, için görmediği için her yer karanlık. İstediğin kadar kontrolsüzlüğe gönül eğ, davranışlarının hesabını vermemekle öğün, adının arkasına saklandığın saygınlığınla avun, seni kesmez bunlar biliyorsun. Durdun işte, herkesi budala, çoğunluğu aptal görüyorsun. Bir tek sen mi doğrusun, hayır. Ama durmadan, bunu neden bilemiyorlar diye söylenip duruyorsun, nasıl oluyor da şunu anlamıyorlar? Suskunluğun çekilmez oluyor o zaman, çemkirmen insanları yanından kaçırıyor. Sana hürmet edenle beddua eden o köşede arkadaşlık kuruyor, ruhun duymuyor. Yaşlılığı üzerinden atmak için kibre sarılıyorsun. Yaşamı yakalamak için koşturan herkese ne aceleniz var diye soruyorsun. Gençliğini, geçmişini unuttun sen Hayriye,

şimdi'den çocukluğuna zıpladın, artık boşuna konuşuyorsun!

Meğer unutmak ne güzel şeymiş. Hiçbir şeyden sorumlu olmuyormuş insan; köşeye mi sıkıştırıldı, aa unuttum deyip çıkıverebilirmiş işin içinden. Geçmiş gün hatırlamıyorum diye diye yeni yeni hatıralar yazar, ona buna övüneceği hikâyeler anlatabilirmiş. Nasılsa senin yanlışını düzeltecek, o öyle değildi, böyleydi uydurma diye uyaracak tanışın, yoldaşın da yok yanında, hadi sen de üfür üfür ipe diz Hayriye. Unut, unut her şeyi, daha çok unut. Günlerin nasıl bu kadar çabuk geçtiğini, daha dün gibi hissettiğin hiçbir şeyin aslında hiç olmadığını, her şey sonsuz ve vahşi bir hızda yaşanır, tüketilir, ertesi gün sil baştan ve hiç hatırlamadan tekrarlanırken yavaşlığın aslında bir hikmet olduğunu anlatma gözünün içine bön bön bakanlara. Ben yetişemem sizin hızınıza, siz önden buyurun de. Arkalarından kimdi bu gelen diye düşün, sonra hemen unut. Bir başkası koştururken aman yavaş, düşersin diye bağırma, bırak düşsün. Kalkar yine koşar onlar. Sen düşersen eklemlerinden su çekilir, bir daha nah ayaklanırsın, onu düşün.

Geceleri attığın iki tekin vicdan azabıyla maydonoz kaynatıp durma, ocağın altını kapatmayı unutuyorsun! Unut dediysek o kadar da abartma, bir gün evi yakacaksın be! Ha unutmadan söyleyeyim, bir de önüne çıkan her kitabı alıp durma, çifter çifter yığdın hepsini odana. İnsan her şeyi unutur da okuduklarını da unutur mu? Okur olarak bu kadar unutuyorsan niye durmadan yazıyorsun be kadın. Senin yazdıklarını da unutsunlar diye mi? Unutulacak, unutulacak zaten hiç merak etme!. Ama bu dediğimi de şimdilik unut! Sonra yazmayı bırakıp

incik boncuk dizmeye, bu yaştan sonra resim yapmaya falan başlarsın aman ha! İyisi mi sen gene yaz, unutmamak için yaz, niye yazdığını unutarak yaz. Yavaş yavaş, yavaşlığın hikmetlerini, unutmanın o çok konforlu yatağını da yaz e mi?

İyi bildiği bir boşluğun koynundan ve kolundan çekiştirilerek uyandırıldı Rüya. Kapıdaki her kimse zile basışından bir derdi olduğu belliydi. Eğer yine Sevilay'sa bu kez içeri almayacak, hatta Hayriye'ye has bir küfürle başından savacaktı manyağı. Sabahlığını aceleyle üzerine geçirip kalktı. Üçüncü gözü haline gelen kapıdaki delikten dışarı baktı. Bir polis ve yanında da gençten bir oğlan vardı. Polisi görünce hemen salona koşup Hayriye'ye ait dosyaları, defterleri bir köşeye tıktı. Kalbi hızla çarpmaya başlamıştı. İçerden gelen sesler polisi sabırsızlandırmış, herif zile iyice abanmıştı. Bir an durdu, nefesini düzenlemeye çalıştı, olmadı. Kötü bir haber alacağı korkusu dizlerinin bağını çözmüştü. Kapıya kadar gidip yüzüne o vakur ifadeyi takacak takati arandı ama polisin uygun bir zamanı beklediği nerede görülmüştü? Sonunda açtı kapıyı, saçlarını düzelterek, bir adım geri çekilip evin sahibesi pozları takınarak buyrun dedi. Hayriye Hanım siz misiniz sorusunu, genç oğlanın yüzüne bakarak cevapladı. Yakın arkadaşıyım, ne için gelmiştiniz?

Oğlan yüzünü öne eğdiğinde fark etti ancak bileklerindeki kelepçeyi. Polis kendisinin muhatap alınmak istediğini buyurur gibi gırtlağını temizleyerek konuya girdi. Altı ay önce bu evde bir hırsızlık olayı olmuş. Hayriye Haktanır da şikâyette bulunmuş. Hırsızı

yakaladık, tatbikat yapacağız dedi. Rüya ilk defa hırsız ve polisi yan yana görüyordu. Hırsızın üzerinde derisi kavlamış bok rengi bir ceket, beyazlatılmış kirli bir kot pantolon, ayağında kim bilir kaç çamura bulanmış bez ayakkabılar vardı. Kirli sakalı, kazınmış saçlarıyla boynu bükük duruyordu. Tatbikat nasıl olacak ki dedi Rüya, hem Hayriye Hanım şu an evde yok. Polis hırsızı kolundan öne doğru iteleyerek konuştu: Bu bize anlatacak, neyi nerden aldığını, Hayriye Hanım geldiğinde şikâyetini geri almazsa mahkemeye sevk edeceğiz yoksa salacağız. İçeri girebilir miyiz?

Şu anda Hayriye olsa bunları içeri alır mıydı, oğlanın halini görür, kapıdan geri çevirip şikâyetinden vazgeçer miydi? Hem Rüya'nın hatırladığı kadarıyla Hayriye bu olayı, evde bir şey bulamayınca hüsrana uğramıştır salak diye anlatmamış mıydı ona? Üstelik eve geldiğinde onu karşısında bulduğunu, oğlanın hemen topukladığını, ondan sonra birkaç gece gözüne uyku girmediğini, sonra da unuttuğunu...

Rüya nedense polisten çok hırsıza güveniyordu. Oğlan nasılsa eve girmişti bir kere ama polisi içeri almak? Artık kapının koluna nasıl yapıştıysa nasıl apışıp kaldıysa polis daha fazla tahammül göstermedi. İşimiz gücümüz var teyze, müsaade et de girelim, tutanak tutup gideceğiz dedi. Rüya yeni çağın hastalığı çaresizlik duygusuyla geri çekildi. Ayakkabılarını çıkardıkları anda eve yayılan kokuyla irkildi; onlar salona geçerken arkalarından seğirtti.

Oğlan çalışma odasını göstererek, önce şuraya daldım dedi. Polis ne aldın, nerden aldın diye sordu. Önce çekmeceleri karıştırdığını, bir şey bulamayınca eski bir

fotoğraf makinesini cebine attığını anlattı. Anlattı dediysem yeni uyku ilacı almış da, dalmadan önceki son sözlerini söyler gibi, lafları ağzında yuvarlayarak... Polis onu kendine, bu eve, bu ana döndürmek için kelepçesini çıkardı. Ev birden hırsızın oldu, her şeyi yerine kendi koymuş gibi gösterip gevelemeye devam etti. Arada bir sırıtıyor, polisin koluna yapışmasıyla kendine geliyordu. Rüya oğlana kilitlenmişti. Sesi kısık çıktığı için yanına kadar sokuluyor, her ifadesine, her lafına derin derin nefesler alarak dikkat kesiliyordu. Para aldın mı diye sordu polis, altın falan... Altın yoktu, boktan gümüşler vardı, ellemedim dedi. Aman aman! Hayriye paraya yanmazdı da, takmaya doyamadığı gözünün nuru gümüşlere boktan dendiğini duysa oğlanı şurada marizlerdi. Rüya vekaleten sinirlendi ya şimdi sırası değildi. Polis sonra, sonra diyerek hırsızı öttürmeye çalışıyor, söylediklerini çalakalem not ediyordu. Oğlan holdeki çekmeceli dolapta duran tahta kutuyu açtı, burda biraz para vardı, ne kadardı hatırlamıyorum, onu aldım dedi. Televizyonu da alacaktım ama tam o sırada kadın içeri girdi... Hah işte en merak ettiği bölüm burasıydı Rüya'nın. Hayriye'nin hatırlamak istemediği, hırsızın kendi çektiği filmin en heyecanlı sahnesine gelmiş gibi dirildiği an... Cebimde sustalı vardı, çekmedim dedi. O benden korktu, ben de ondan. Bu kez dayanamadı Rüya, ayarsız bir sesle, sen niye korktun kadından deyiverdi. Oğlan o ana dönmek ister gibi daldı, Hayriye'yi yeniden görmüş gibi bir adım geri attı. Gözleri kanlı kanlıydı, bi acayipti yani. Korktum, kaçtım işte diye cevapladı,

Onlar evi arşınladıkça Rüya'nın kalbine saplanan bıçak da içeride hızlı hızlı yol alıyor, nefesini kesiyordu.

Oğlan giyinme odasında bir şey bulamadığı için fazla aranmadığını söyleyince, polis işi bağlamaya çalıştı. Yazdığı kargacık burgacık yazıların altına bir imza çakması için kalemini Rüya'ya uzattı. Hayriye Hanım geldiğinde karakola bir uğrasın, bizden çıksın iş dedi. Rüya bu kâbusun son bulmasına sevinerek, tabii gelir gelmez uğrar, söyleyeceğim diyerek kapıya kadar eşlik etti onlara. Oğlana kelepçe yeniden takıldı, polis eve son bir kez baktı, hırsız rol icabı mahcubiyetini yeniden takınıp haplı âlemine döndü.

Kapıyı kapatır kapatmaz çöktü kaldı Rüya. Evin mahremiyetine bir kez daha halel gelmiş, kendini hırsız gibi suçlu hissetmişti. Hoş hırsız uzmanlık alanı konusunda brifing veren asistanlarının havasındaydı ya Rüya'ya ne oluyordu böyle? Hayriye'yi arayıp bir an önce senin hırsızı bulmuşlar, gözün aydın demek için telefonuna el attı, yine o çıngıraklı kadın sesini duyar duymaz kapattı. "Senin hırsız" dediğini duysa, nerden benim oluyormuş ayol, devletin beslediklerinden o diyeceğinden adı gibi emin olduğu Hayriye'ye gene ulaşamamıştı. Üstelik bu davetsiz misafirler ne zamandır düşünmediği sorunu yeniden hatırlatmıştı ona. Gözlerindeki hastalık ilerlemiş miydi acaba? Damlaları yanında mıydı? İnsanları, eşyaları, doğayı, dünyayı görebiliyor muydu? Bir defasında, yazarken ş'lerin, ç'lerin çengelleri gözümün önünde dört dönüyor demişti, a'lar kırılıyor, harfler parçalanıyor, okumak kâbus oluyor o zaman, saksılar, vazolar ağızlarını yüzlerini eğiyor, ya bu dünya benimle dalga geçiyor ya da ben yamuldum artık... Dünyaya yan gözle bakar oldum Rüya, bundan sonra hayat bana çapraz bulmaca!

Rüya kafasının içindeki düğmeyi kapattı, ses bir an olsun kesildi. Hayriye'nin sesi gidince kalbinin çarpım tablosu dikildi önüne. İçerdeki devreler yanmışken, böyle süklüm püklüm oturmayı kendine yakıştıramadı. Banyoda ne kadar deterjan varsa bir kovaya boca etti, evi köşe bucak sildi, hırsızın elinin değdiği, ayağının bastığı, polisin gezindiği her yeri, kapı kulplarından çekmecelere kadar iğneden ipliğe pakladı... Soluklanmadan giriştiği temizlik işini yorulana kadar bırakmadı. Eskilerin meşguliyetle tedavi dedikleri şey işe yaramıştı sanki. Sonunda aç susuz kendini kanepeye attı ama yorgunluktan, kafasında durmadan çınlayan seslerden uyuklayamadı bile. Televizyonda aynı kel kafalı göbekli adamların saçmalıklarını dinledi, dizilerde Türkçeye hiç benzemeyen bir dille konuşanları anlamaya çalıştı. Bir dilim ekmeğe tereyağ sürüp üzerine bal akıttı; mutfaktan çıkmadan, sırf ödünü tutsun diye iki ısırıkta yuttu dilimi. Çay demledi, ikinci bardakta midesi bulandı, içemedi. Sevilay'ın kapısını çalsa, biraz da onunla uyuştursa mıydı kendini? Yapamadı. Kızını arasa, torunuyla yarenlik etse iyi gelir miydi? Onlara da her şeyin yolunda olduğu yalanını söyleyecek hali kalmamıştı artık. Bilgisayarını açtı, Amerika'daki arkadaşlarının meraklı maillerine cevap verdi. Kendi hayatının izlerini arar gibi gerilere gitti. Mailler arasında Hayriye'den gelenleri tek tek taradı, ne aradığını tam olarak bilmiyor ya da henüz bildiğini bilmiyordu. Birinde durdu, dosyayı açtı ve dört koldan sökün eden o eski günlerin hatıralarına, hezeyanlarına bıraktı kendini.

Arzu

Tenimin içinde gizli bir tel vardı. Dokundukça kıpraşan, titremeyi, ürpermeyi seven... O kopmuş. Yanlış temas kadar dokunulmazlık da attırıyor demek ki sigortaları. Bütün çehreler kirece çalıyor, bütün gülümseyişler çok çiğnenmiş sakız gibi, çürüyüveriyor birden. Birden değil belki de, yavaş yavaş oluyor. Yavaşça olan her şey gibi sana aniden koyuyor. Göğsünün tam ortasına gelip kuruluyor. Bir ayı çöktü diyorsun anlatırken, kalkmıyor. Öyle bir ağırlık, öyle bir hantallık. Sen kendini şurdan şuraya kaldıramazken, kimi kıpırdatacak da kaldıracak, şahlandıracaksın yerinden.

Oysa parmak uçları yeterdi eskiden, bir kırmızı bir sarı tel birbirine değdi mi cız ederdi, içim gıcıklanırdı, üstümdeki her şey fazla gelirdi o zaman. Tek tek atardım yüklerimi, soyundukça su yürürdü bedenime. Nefesim kesilirdi. İlla da yumuşak yer aramazdım, uygun bir yer bilmezdi çünkü arzum. Ha otobüsün arka koltuğu, ha mutfak tezgâhı, ha apartman boşluğu... Tel tele, can cana değdi mi her yer anında bizim olurdu. Bizim derdim değdiği anda bir el tene, benim olan bizim olurdu, senin olan da. Sahipsizlikti bu aslında, sahip olmak değil. Ayaklardan başlar sanırdım insan sevmeye, topukların dikenini, parmakların nasırını öptükçe deri kendini yeniler, sabaha bir şey kalmaz. Sevilip öpüldükçe benim de başparmağım parıldardı şafakta, yazsa yataktan kahkahalarla sarkar, kışsa yorganın içinde eşini arar, şımarıkça sürtünürdü. Bedenle gövdenin ayrı şeyler olduğunu o sevişmelerde öğrendim. Gövde inşa edilen, beden işlenen bir yapıymış. Birine boyuna kum taşımışım, diğerinde iğneyle hep aynı kuyuyu kazıp durmuşum.

Yine de birine sarıldıkça küfe gibi taşıdığım vücudum havaya saçılır, kıvrım kıvrım kıvrılır, erir, yeniden yeşerirdi. Nefesle, sesle, kokuyla un ufak olmanın, orada yeniden yoğrulmanın tadı hiçbir şeye benzemezdi. Sarılmak dayanmaktı bir bedenden ötekine, var gücünle değil, yok olanınla. Eksik yerlerini onun boşluğuna denk getirmekti maharet. İnsanlıktan çıkmak, haysiyetli bir hayvan olabilmekti. Yalarken, öperken temizlenmekti diğerinde. Diğeri... Ne garip bir kelime. Bütünü değil, parçayı çağrıştırıyor. Bazen eksik bir parçayı, bazen parça parça olmayı, yabancılığı, yabaniliği hatta. Dokununca ya geçiyor bu his, ya çok daha derinde bir diğerine çarpıp geri geliyor. Dostların bile sana benzemeye başlayınca gözüne batıyor da, diğeri tenine değip orada kendine bir döşek yapınca ne oluyor? Arzudaki bu alestalık, bu ahestelik tam olarak ne zaman başlıyor, ne zaman bitiyor? Hani bedenin de bir belleği vardı ne oldu ona? Harf harf çağırsam gelir bulur beni diye yazıyorum bütün bunları ama çıt yok. Arzu anadilimdi de sanki, şimdi ahraz oldum.

Sahi senin arzun kocan ölünce mi bitmişti Rüya? Sana da böyle şeyler sorulmaz gerçi ya, ne yapayım merak ediyorum işte. Arzuyu kocalara hiç yakıştıramadım da belki ondan. Zamanında anneme de sormuştum, babandan ne beklenir anca guru guru gurban olayım, şap şap götüne vurayım deyip bıyık altından gülmüştü.

Hiç canın başkasını istemedi mi diye ileri gittimdi de, arabadan atıyordu beni az kalsın. Ama sana bu kadarını sormama izin ver lütfen. İçimin karanlığından, müzmin karamsarlığımdan mı erkenden söndüm böyle yoksa herkesin başına gelenle mi karşılaşıyorum? Bir alev topu

tabanımdan başlayarak dolaşıyor her yerimde, ağzıma gelse, kussam kurtulsam diyorum olmuyor, hop kulağıma kaçıyor, saç diplerimde dolaşıyor. Alimallah biri sarılacak olsa kan bürüyor gözlerimi, dokunanı bıçaklamak istiyorum, o vakit dünya çullanıyor üstüme, altından kalkamıyorum.

Çok mu abartıyorum diye soruyorum aslında. Yok canım, o kadar da değil, ben rahatım, sakinim demeni bekliyorum. Bilirsin tarif ettiğim her şeyin içine süs püs, bok püsür girer. Benim için ayıklasan ne güzel olur. Tamam saçmalıyorum, daha kolay atlatmaya çalışacağım, söz veriyorum. Nasıl olacak bilmiyorum ama yine de deneyeceğim. Yok yahu, yalan söylüyorum. Neyi deneyeceğim? Laboratuvar ortamına mı sokacağım kendimi, mikroskopla bakıp orada kimselerin görmediği bir şey keşfedip sokağa mı fırlayacağım? Annemin kocamak dediği eşiğe adımımı atmış bulunuyorum hepi topu. İnsan yaşlanmak der be kadın, kocamak ne ya; insanın bütün ömrünü başına kakmak, yaşadığına pişman etmek ister gibi.

Kuruyorum galiba, iliğime kadar kuruyorum, işin aslı bu da top çeviriyorum işte aklım sıra. Cildim, saçlarım, dudaklarım, oram, buram her yerim kuruyor. Ben diyeyim Konya Ovası, sen de Tuz Gölü... Çok ağrıma gidiyor bu kadar ukdeyle dükkânı kapatmak. Hadi kapatmayalım desek, en azından kapısına tadilat var yazmamız gerekmez mi? Hoş giren çıkandan yıkılmıyor ya ortalık. Yine de görenlerin otobüste yer vermesine, elimi öpüp alınlarına koymalarına, yürürken çarpıp geçmelerine çok içerliyorum. Yitiyor içimde bir şeyler, biliyorum. İzliyorum an be an. Bu kadınlığın bittiği değil,

durulduğu bir durum. Hadi ordan, durulmak sana yakışır mı be Hayriye Hanım? Kendime boyuna tembihler, yalan yanlış tespitler, gece yarıları yataktan fırlayıp evin içinde fır dönmeler gırla... Hafızam bozuk bir saat gibi hep aynı yaşta duruyor. Günde iki kez değil, illallah dedirtecek kadar sık beni alıp o eski kayalıklara bırakıyor, ayağım yine kayıyor, yine kayıyor. Hep aynı suya düşüp dizimin aynı yerini ovup duruyorum. Etimden yoruluyorum Rüya, soluğumdan, sesimden, sadece bana ait olanlardan değil, hava almaktan da yoruluyorum. Çekiyorum çekiyorum gelmiyor kör olası oksijen; boğazıma kadar iniyor da karnıma ulaşmıyor sanki. İçimde dolaşmıyor hava. Hayatta tutacak kadar kısa kısa, az az, o kadar. Sanırsın Ankara'nın kömürlü zamanları, sanırsın yerin yedi kat altında bir madendeyim, bir yandan dibin de dibini kazıyor, bir yandan gözümü yukarılara dikip bir çıkış arıyorum.

Geçecek diyor akranlarım. Ay ben de zor atlattım diyor beriki, hayıt yağını beklet, her gün bir kaşık iç bak nasıl da geçiyor. Kimseyi dinlemiyorum. Hiçbir şey yapmadan bekliyorum. İnsan göreceğime sokağın bütün kedilerini eve doldursam da onlarla oyalansam diye geçiyor aklımdan. Ama bana bir şey olursa onlara kim bakar diye daha birini kucağıma alırken karalar bağlıyorum. Üzerime geçirdikleri gömleği her gün biri ilikliyor sanki arkamdan, elim kolum tutmuyor, gerçekten delirecek gibi oluyorum o zaman. Aklım şimdiyi inkâra yelteniyor, eski günlere kaçıp kaçıp duruyor; acemi çapkınlıklarımı çağırıyor yanıma.. Kimine bodoslama dalmışım, kimini eğip bükecem diye maymun etmişim. Kimiyle gülüp eğlenmiş, kimiyle uzun uzun sıkıcı konuşmalar yapmışım. Ne hor kullanılmış, ne boşa harcanmış bir geçmiş

yarabbi! Çok laf tüketilmiş insanın içine su serpen hiç yeni sözcük türetilmemiş.... Belki de yitirdiğim som bir arzu değil, büsbütün yaşama arzusudur. Bilmiyorum.

Rüya masanın başından kalktı. İyice güçten düşen bedenini kanepeye attı ve kıvrıldığı yerden bir süre sonra Beyazıt'a doğru açıldı.

İlkgençliklerinin taze baharı mis gibi kokular yayıyor havaya. Eteklerin altına kadar giren ılık rüzgârla birlikte, Hayriye'yle kol kola Laleli'ye doğru yürümeye başlıyorlar. Hararetli bir konuşma, kıkırdaşma, güzel oğlanlara göz kaydırma, baharla birlikte açan çiçeklerin arasından uçuşarak süzülme, yolları, caddeleri eze eze eve giderken bakkaldan aldıkları azıcık kaymak, bal ve sıcacık bir çayla kahvaltı sofrası kuracak olmanın sevinci... Hayriye'nin bir göz oda evine vardıklarında akşamdan kalma sigara kokusu, yerlerde kitaplar, masada kirli bardaklar, kıyak kafayla pek mühim cümleler kurduğunu sandığı karalamalar, rutubetten kayışa dönmüş kuruyemişler... Elinin tersiyle hepsini birden itiyor Rüya, Hayriye'yi kucaklayıp masaya yatırıyor. O kirli kadife pantolonunun fermuarını itirazı önleyen şefkatli bir şışşt'la açıyor. Kasıklarını öpüyor, soydukça dudakları bedeninde gezinmeye başlıyor. Hayriye'nin üzerine dikili gözleri usulca kapanıyor, saçları dağılıyor; bacakları gevşiyor, masanın üzerine tertemiz bir örtü gibi boydan boya seriliyor. Rüya'nın dokunuşlarıyla bedeni kendini hatırlıyor, kanatlanıyor. O da iştihayla, şehvetle boynuna sarılıyor. Başını gömdüğü yerden kaldırmıyor, oraya yuva yapmak istiyor. Öpüldükçe güzelleşiyor, cesaretleniyor, masayı

deviriyor, dolu dizgin yerde yuvarlanıyor, sevişmeye doyamıyorlar. Birbirlerine kenetlendikçe kederleri eriyor, yüzlerinde ilk kez neşeye benzeyen gülümsemeler yeşeriyor. Hazla, harla harman olup birbirlerini içiyorlar.

Viran

Faik Bey burnunun ucundaki gözlüğü iterek, önünde yığılı kitapların arasından Rüya'ya baktı. Çekmecesinden Rüya'nın ona bir hafta önce verdiği defteri, klasörün içindeki kâğıtları çıkardı, önüne serdi. Alttakilerin birkaçını ayırıp yanındaki sehpanın üzerine attı. Kahvesinden bir yudum aldı. Rüya gıkını çıkarmıyor, o konuya girsin diye sabırla bekliyordu. Anlamıştı adamın zaman kazanmak istediğini, bunun hiç de hayra alamet olmadığını. Faik Bey konuşmaya başlayınca her bir sözcük boy hizasında dizildi. Sırayı bozmadan, yalpalamadan, kendinden emin, değerden yoksun.

Hayriye Hanım'ı çok severiz diye başladı cümle. Zoraki bir gülümseme kötü haberden önce konmuştu yamuk dudağın kenarına, orada öylece sallanıp duruyordu. Yani bizim sevmemiz o kadar önemli değil de, hatırı sayılır bir okuru vardı düne kadar. Düne kadar! Dün ne zamandı tam olarak Faik Bey? Takvime koyun şu tütünden sararmış başparmağınızı, bana da bir gösterin lütfen! Nereye denk getireceksiniz merak ediyorum sahiden! Sağduyusunu, sakinliğini bu kadar çabuk kaybetmiş olması, Rüya'yı bu tür anlarda daha da öfkelendiriyordu. Öfke memlekete gelir gelmez kafasına geçirilmiş bir çuval olmuş, orada öylece kalmıştı. Faik Bey'i dinlerken parmaklarıyla oynaması da neyin nesiydi? Her zaman kapladığı alana güvenle yayılırken şimdi koltuğa ilişmeler, terleyen avuçlarını çaktırmadan eteklerine silmeler falan. Neyin telaşı, neyin

heyecanıydı bu? Faik Bey gırtlağını gürültüyle temizledi, balgamını yuttu, devam etti. Rüya içindeki seslerin başını tuttu, bir daha hiç araya girmedi.

Üslup yazarın mührüdür. Hayriye Hanım mührünü, nasıl desem, exlibris'ini tam gösterememiş bu metinlerde. Dağınık, parçalı bir metin. Ne için tasarlandığı belli değil. Editörlerimize sordum, olmaz abi dediler. Bana abi derler, sağ olsunlar. E bu yayınevinde bayağı eskiyim. Bi çay daha söyleyim mi size, ya da kahve? Peki... Oğlum, bana bir sade gönder. Ne diyordum, hah. Yani yazarın görevi, sorumluluğu artık bize değil, okura. İster istemez bir beklenti oluşuyor, bazı cümlelerin altını çizecek, sosyal medyada paylaşacak, orda burda gösterecek, bizi de menşınlayacak, imza günlerine, uluslararası fuarlara çağrılacak, yabancılar merak edecek, biz onu önerirken rapor yazacağız, diyeceğiz ki bizim yazarımız ülkesinde sevilen, cümleleri elden ele gezen, heşteg olan, aranan, yolu gözlenen, çokça görünen, ne yazdığı merakla beklenen bir yazar. Bakın geçen yıl şu kadar sattı, bu yıl da şu kadar basmayı düşünüyoruz falan... Ama maalesef sizin bu getirdiklerinizden böyle bir şey diyecek durumda olmadığımız anlaşılıyor. Okur artık geçmişte ne olduğuyla ilgilenmiyor Rüya Hanım, kimsenin dert dinleyecek hali kalmadı; istiyor ki şöyle renkli, heyecanlı, sürreel, zamanın ruhuna uygun, kıpır kıpır, hınzır bir kitap olsun. İsterse şezlonga uzansın okusun, isterse yatarken birkaç sayfa karıştırıp uykuya dalsın, yani rahatlasın, yazar ikide bir okuru dürtmesin, huzursuz etmesin, başını okşasın, elinden tutsun, ben de bunları yazabilirdim duygusu versin, hele üstten üstten hiç konuşmasın, eskilerin o Tanrı yazarları kalmadı

artık, okur da eşitlik istiyor, dediği anlaşılan, dediğini güzelce, hafif hafif söyleyen yazar istiyor.

Haaa yabancılar da tam tersinin peşinde; egzotik olsun, etnik olsun ama dil fazla yerel olmasın, hoş yerellik de kalmadı ya, Hollywod sineması tadında aksiyonlar, olaylar, olaylar... Mutlu son şart değil, hiç değil. İyi bağlansın final, ustaca kurgulansın durumlar, karakterler şöyle kanlı canlı olsun yeter. Bunlar yazar menajerlerimizin bize verdiği bilgiler tabii, biz de fuarlara gittikçe hep aynı şeyleri duyuyoruz. Bu nedenle portföyümüzü de gençlerden oluşturuyoruz artık daha çok. Ee klasikler derseniz, onların sizin benim gibi yaşlarda alıcısı her daim oluyor. Diyeceğim bunların hiçbiri yok elimdeki malzemede; zaten Hayriye Hanım da ne zamandır ortada yok. Belki şu anda yeni bir şeyler yazıyordur, bakın Faik Beycim, size neler getirdim diye gelir, beni de şaşırtır, o zaman yeniden düşünürüz. Ama şimdi bunlarla olmaz, bunlar bize uymaz. Az kalsın unutuyordum, Hayriye Hanım'ın hâlâ bir menajeri yok değil mi?

İpin ucunu nerede kaçırdığını tam hatırlayamayan Rüya, bu soruyla değil, Faik Bey'in yerinden kalkıp karşısına geçmesiyle kendine geldi. Başı ondan bağımsız sallandı. Bilmem yönünde mi, yoksa geçin bunları manasında mı, onun bile farkında değildi. Belki de Faik Bey Hayriye'yi merak etmekten vazgeçmiş, Rüya'yı yakından incelemeye almak için kalkıp rahatını bozmuştu. Kısa bir sessizlik gerildi aralarına. Bir ucunda Rüya vardı, diğerinde edebiyat dünyasının hâkimi mutlakı olan Faik Bey.

Bilmiyorum dedi Rüya. Bu anlattıklarınızı anlamıyorum, Hayriye'nin bir menajeri var mı yok mu, bunları yazarken niyeti neydi, bilmiyorum. Cümleler ağzından parça parça dökülüyordu, kekelemek değil de tamamlayamamak, gerisini getirememek korkusundan diyelim şimdilik. Biraz daha açılması için, Faik Bey gibi kapladığı alana yayılması, bacaklarını ayırması, gerinmesi, gözlerini karşısındakine dikmesi gerekiyordu. O anda ensesinin tam ortasına bir ağrı saplandı, önündeki bardaktan bir yudum su aldı, ağzında çalkalayıp yuttu. İki türlü Rüya tepkisi verebilirdi. İlki bunca yıl bünyesinde taşıdığı, düşünceleriyle davranışları tutarlı, karşısındakinin beklentilerini karşılayan, kendini ifadede güçlük çekmeyen, duygularla değil kavramlarla konuştuğu baştan belli olan olgun kişilik, ikincisi de burda geçer akçe olan, tepkileri yekten ve elden veren, ne zaman başı sıkışsa işine yarayan kişilik... Faik Bey'in yerinde kıpırdandığını, ikide bir kapıya göz attığını fark edince acilen ona sarıldı.

Hayriye'nin haberi yok buraya geldiğimden diye başladı. Duyarsa bana kızabilir. Bunu göze aldım. Onun kızgınlığıyla başedebilirim ama sizin anlattıklarınızla asla. Belki de o size verdiğim dosyayı yayımlatmayı bile düşünmüyordu. Yani beni de Hayriye'yi de reddetmiş sayılmazsınız. Sözünü ettiğiniz edebiyat dünyası kimleri, neleri kapsar, ucu bucağı neresidir ben bilmiyorum. Kimin mezurası hangi kriterlerle ölçüyor da bu dünyaya bir sınır koyuyor, ondan da bir gıdım anlamam. Ama bir tek şeyi biliyorum. Hayriye yazmasaydı çıldıracak olanlardan değildi, çılgın gibi yazanlardan hiç değil. Böyle rahmetli olmuş gibi

konuştuğuma bakmayın, kendisi uzun bir tatile çıktı, ben işgüzarlık edip geldim. Hayriye hiçbir zaman kitap yazan biri olmadı, yazmayı seven, öyle yaşamayı seçen biri oldu. Projeleri, planları, sözünün şerbetini elinin altında atan nabza göre dağıtma alışkanlığı da yoktu. Ben ondan habersiz buraya gelerek büyük hata etmişim. Özür dilerim.

Alelacele Faik Bey'in masasına bıraktığı ne kadar kâğıt, dosya varsa hepsini toplamaya başladı. Sesi sonlara doğru titremiş, ağladı ağlayacak tonun ayarını bir türlü normale çevirememişti. Bir gün Hayriye affetse bile Rüya kendisini asla bağışlamayacak, hiçbir özrün arkasına sığınmayacaktı. Bu yaptığı fena bir şeydi, çok fena! Faik Bey istifini hiç bozmadan, yeni bir şey söylemeye tenezzül bile etmeden onu izliyor, bu durum Rüya'nın sinirini daha da bozuyordu. Faik Bey'in sessizliğinde bir sinsilik vardı. İçindeki şiddetin tekinsizliğiyle başedemeyenlerin susarak karşısındakini yıpratma çabasına benzer bir şey.

Dosyaları çantasına tıkarken boşta kalan elini Faik Bey'e uzattı. Yüzüne bakar bakmaz tezi de çürüdü. Gözlüklerini çıkarınca ortaya bıkkın, bezgin bir adam çıkmıştı. Hayriye Hanım'a selamlar, döner dönmez uğrasın, bir çayımızı içsin, sohbetini özledik dedi. Rüya'nın kafa yine kendi kendine sallandı, kendini can havliyle kapıdan dışarı attı.

Sirkeci istasyonuna kadar yürüdü. Ne tren düdüğü ne yolcu bekleyen ne yola koyulan vardı. Şehir çürük dişlerini göstererek burada da sırıtıyordu Rüya'ya. Çocukken vagonun en yırtık koltuğuna yayılıp plastik botlarını kalorifere dayar, ayakları sıcaktan kavrulana

kadar çekmezdi. Babasıyla gezmeye bayılırdı. Kumaş tüccarıydı babası. Dükkânının arkasındaki küçük depoda resimler çizer, rengârenk kumaş artıklarını kâğıtlara yapıştırır, martılar uçurur, denizaşırı dolaşır dururdu. Bir kış günü kendi başına Yeşilköy'den Sirkeci'ye geldiğinde kaç yaşındaydı acaba? Ortaokul çağı mıydı, lise mi? Oradan nereye gidecek, kimlerle buluşacaktı? Çocukluğuna ait bir çakımlık anılar ayağına dolanıyordu. Top top kumaşlardan kalan parça pinçik anılar, kırpıklar gibiydi artık hatıraları.

Büyük postanenin sokağındaydı babasının dükkânı, şimdi ya alışveriş merkezi ya da otel kondurmuşlardır oraya diye düşünüp gidip gitmemeye karar veremedi. Yine de bir baksa, oralarda bir gezinse, içindeki şu suçluluk duygusundan kurtulabilir miydi? Yok, cesaret edemedi. Elinden tutup sokaklarında gezdireceği, ona geçmişini hatırlatacak çocukluğunu da çalmışlardı. Yeniden yeniden aynı tokadı yemeyecek, bir an önce pılısını pırtısını toplayıp gidecekti bu ülkeden. O bu şehrin yabancısı, şehir onun en yabani hayvanıydı artık.

Bile bile yolu uzattı. Yolun düşüncelerine yön vermesini, omuzlarına çöken yükün birazını almasını istiyordu. Karaköy'den tünele binip İstiklal Caddesi'ne çıktı. Biraz ilerde Arapça şarkılar söyleyen adamın yanındaki sokaktan girdi, belli bir istikameti yoktu. Bu sokakta ne işi olduğunu da zinhar bilmiyordu. Ufuneti def etme turunu nefesi yettiğince sürdürecek, kendini yeterince yorunca eve gidecekti. Kendini cezalandırmanın gayri ihtiyari seyrine dalmış, her adımda karşısına çıkan tatlıcı vitrinlerine bakakalmış, işgüzar bir Rüya olarak benliğine yeni bir kulp daha

takmıştı. Bir ihanet kadar büyük değilse de yaptığı hata tamir edilemezdi. Hayriye çalmadığı bir kapıdan geri çevrilmiş, bu reddediliş Rüya'nın marifetiyle bütün bir yazı hayatına şerh düşürmüştü. Şimdi Hayriye çıkıp gelse, ben bunları kendime yazdım, ne hakla veriyorsun yayınevine dese, Rüya ne cevap verecekti? Hayriye haklı olmayı hiç sevmez, haklılığın onu mahcup ettiğine inanır, bu da Rüya'yı daha da yerin dibine batırırdı. Dizi dizi burma kadayıflara, şöbiyetlere bakarken gözlerinden yaşlar süzüldü. Öyle ki çalışan oğlanlardan biri, canı çekti sanıp peçeteye sardığı bir dilim şöbiyeti Rüya'ya uzattı. Göz hakkıdır, buyrun dedi. Utancın bu kadarı Rüya'ya fazlaydı. Şöbiyetin üzerine şıp şıp gözyaşları düşerken hızla uzaklaştı oradan.

Evin kapısına geldiğinde çantasına tıkıştırdıklarının arasından anahtarı bulmakta zorlandı. Aranıp dururken içerden gelen müzik sesiyle zınk diye durdu. Anahtarı çevirmesiyle açıldı kapı, vallahi de kilitlediğine emindi, daha bunamamıştı ya. Evdeki televizyon açıktı, nihayet Hayriye gelmişti işte. Önce boynuna sarılacak, sonra özür üstüne özür dileyecekti. Çantayı bir kenara fırlatıp Hayriyeeee diye seslendi. Sesine ses gelmedi. Yatak odasına vardığında elindeki bezle halıya yapışmış Sakine'yle göz göze geldi. Sakine parmağıyla damağını kaldırdı, beline destek atıp yerinden doğruldu. Hayriye Hanım sandım dedi. Rüya içine kaçmış bir sesle, ben de seni diyebildi. Rüya'nın yüzünden düşen parçalar Sakine'nin önüne yuvarlanınca acıdı mı haline yoksa insafa mı geldi bilinmez, size bir kahve yapayım dedi. Rüya hiç beklemediği bu teklife haddinden fazla sevindi.

Kahvelerini içerken laf açma, merakını yenme sırası bu kez Sakine'deydi. Karşısında canlı cenaze gibi duran kadının yanında küt diye gidivermesinden mi korkmuş yoksa geçen sefer fazla ileri gittiğini düşünüp gönül almaya mı çalışıyordu anlaşılmadı. Bir şeyler olmuştu Sakine'ye işte. Geçen gördüğümde böyle değildiniz, hasta mısınız yoksa dedi. Rüya kafasını kaldırmadan iyiyim dediyse de hiç inandırıcı olmadı. Hayriye Hanım'ın kırk yıllık hatırı vardır bende, o gün çok ileri gittim. Kusuruma bakmayın diye devam etti. Sohbet açmak istiyordu ama Rüya ona yarenlik edecek halde değildi. Göçtü o zaman deyiverdi Sakine. Rüya'nın birdenbire keskin nişan alan gözleri üzerine dikildiğinde de yutamadı lafını. Yok, yanlış anlamayın benimki ağız alışkanlığı, sülalede çok olunca... Yani bir yerlere mi gitti demek istedim, uzun kaldı manasında... Bir yere göçmez Hayriye, gelecek deyip kalktı masadan Rüya. İçeri giderken Sakine arkasından baktı, ne zaman kamburu çıktı bu kadının, ilk gördüğümde dipçik gibiydi diye geçirdi içinden. Aman bana ne, buna da insanlık yaramıyor, ne buldu benim pambuk Hayriye Hanım'ım bu suratsızda diye arkasından verdi veriştirdi.

Rüya yatak odasına kapandı. Çantasında ne kadar kâğıt, dosya varsa yatağın üstüne serdi, geçip ortasına oturdu. Elektrik süpürgesinin, televizyondan gelen müziğin sesi dikkatini dağıtıyordu ama aldırmadı. Her bir sayfayı tek tek yeniden incelemeye, Faik Bey'in değindiği noktaların izini aramaya başladı. Neyse ki metinleri onun gözüyle göremeyecek kadar duruydu zihni henüz ve kararı kesindi. Bütün bu elindekileri bir kez daha okuyacak, sonra Hayriye'ye bir mektup yazıp

bırakacak ve Amerika'ya dönecekti. Memleketi burası, vatanı orasıydı artık. Yabancı bir ülkede yabancılık çekmeyi unuttuğundan beri düzene tertibe, ormana, sincaba, torununa kızına ayarlı hayatından memnundu. Gurbetlik duygusu ilk yıllarda onu en sivri yeriyle dürtmüş, acı yerini sızıya bırakmış, zaman içinde uyuşmuş, uyum sağlamıştı.

Ama burası insanı taammüden öldüren bir şehirdi. Dışlıyor, tuzak kuruyor, sırtından vuruyordu insanı. Öteki beriki de tanımıyordu artık. Önüne gelene, gözünün üstünde kaşın var diyene geçiriyordu yumruğunu . Büyük lokmayı kapanın boğazına durmuyor, ona bakıp yutkunanların da ağrına gitmiyordu hiçbir şey. Her şeye alışan insan soyu, yoklukta da anlaşmıştı işte. Bir kısım müzmin yorgunlar duy da geç makamından atıp tutuyor, tanıklık edenler, yerinde duramayanlar ise derdest ediliyordu. Çivisi çıkmış bu dünyada orada mı ölmek istersin burada mı diye sorsalar, orası derdi Rüya.

Belki Hayriye de kendine öyle bir yer seçti, kim bilir? Burada yaşamayı beceremeyince, gidip bir yerde ölmeyi bekleyeyim dedi, olamaz mı? Alfabetik sıra gözeteceğim diye günler harcadığı, her birini öpe koklaya sevdiği kitaplarını ve kutsal kütüphanesini, giyimini kuşamını, ona eskiyi hatırlatacak ne varsa hepsini bırakıp gitti. Ya da bir gün döneceği, evini kapatacağı, temelli göçeceği zamanı kolluyor dünyanın bir yerinde, hı? Bu soruların da sonu yoktu. Yıldı, bitti Rüya. O kimseyi merak etmediğine göre, kimsenin de onun için endişelenmesini istemiyordu anlaşılan. Rüya bu eve kurulmakla, onun her şeyini karıştırmakla, boyundan büyük işlere

kalkışmakla yeterince hata yapmıştı. Biletini bir an önce almalıydı. Yoksa önce kızını arasa, haber verse, onların neşesiyle biraz kendine gelse daha iyi olmaz mıydı? O beyninde uçuşan düşüncelere dalmışken Sakine destursuz kapıyı açtı. Elinde mavi kaplı bir dosya vardı. Rüya'ya uzatırken, bu kütüphanenin arkasına düşmüş, Hayriye Hanım'ın her şeyine bakıyorsunuz ya belki bunu da merak edersiniz dedi ve çıktı. Haklı olanlara has bir küstahlıkla yapmıştı bu hareketi. İkisi de doğru söylediğini biliyordu, suçüstü yakalanmıştı Rüya. Hiç bilmediği duygularla topyekûn burada tanışmış, ezim ezim ezilmişti. Yine de şimdi kendi içine eğilecek, orayı deşip eşeleyerek oyalanacak hali yoktu.

.

Dosyanın kapağını açtığında, Rüya'nın iştahı bir kez daha kabardı ya, süpürgenin sesi kesilmiyordu bir türlü. Hemen karşı atağa geçmeliydi. Fırladı odadan. Sen artık yorma kendini Sakine, gerisini ben hallederim dedi. Sakine canıma minnet tavrıyla ikiletmeden topladı her şeyi, şurası kaldıydı dediği yeri gösterdi ama orası için hiçbir hamle yapmadı. Önemli bir şey mi varmış yoksa bu dosyada diye soracak oldu, Rüya cüzdanına el atıp geçen seferki gelişin için de vereceğim diyerek önünü kesti. Sakine artık parayı falan geri çevirecek halde değildi, giyineyim önce deyip küçük odaya girdi, hemencecik çıktı, parasını alırken gelmeyeyim mi ben bi daha diye sordu. Rüya gelmeden önce ara en iyisi, telefona Hayriye çıkarsa gelirsin, ben onun her işine karışmam merak etme deyip aldı rövanşını. Sakine bir hoşçakalın'ı bile çok gördü, Rüya koşar adım odaya döndü. Belki de bu dosyadaki yazılar, elindekilerin derli toplu haliydi, bunu ancak okuyunca anlayacaktı.

Yazgı

Artık neleri unuttuğumu da unuttum. Ömür dediğim ukdeler demeti, hayat ha babam buyuran bir muktedir. Zamanı neşeyle oyalamak için bulduğum kulplar elimde kaldı. Eskiden olsa boyuna bir kapı açar, başımı dışarı uzatır, dünyaya nanik çekecek bir şey mutlaka uydururdum. Hiçbir şey yoksa kırdığım potlardan başlar, taklitlere kadar varır, kahkahalarla yan masalara sarkar, oradan birkaç taraftar ayıklayıp geceyi şenlikle kapatmayı, sabahına ah onu da mı yaptım muhasebesini, ayyy ne diyorsun cayırtısını koparmayı becerirdim.

Şimdi dönüyorum arkama. Bir kadın var. Adı Hayriye'ymiş. Etine dolgun, başına buyruk. Bir daha bakıyorum ham. Bir daha bakıyorum yarım. Bir daha bakınca bulanık, bir daha derken iyice karanlık. Şekiller, sözcükler yamulmadı, ben şaşırdım yolumu. Bakınca gördüklerimden o kadar utandım ki, bir daha bakmaz oldum. Bir süre hayır-hasenat işlerine girdim, evet basbayağı iş edindim bunu. Yetim, göçmen, işsiz, öğrenci, tutsak derken elimi uzatabildiğime koşturdum. Yoruldum mu, yoruldum. Yanımda yöremdekileri dürtmekten yıldım mı, yıldım. Bir kadın vardı, adı Hayriye'ydi. Aman da ne iyi insandı desinler diye mi yaptım? E tabii. Vicdan yalnızca kendine verdiğin bir hesaptan mı ibaret? Kalabalığa karıştığın anda alnının şakında vesika niyetine gösterip salınmıyor musun ortalarda, işte budur büyük insanlık diyesiye. Bütün bildiğim bu hey dünya, duyuyor musun? Bu kadar yeter mi, daha ne vereyim abime? Ne vereyim âleme? Geçtim mi sınıfı? Nah geçtim, çaktım kaldım.

Sınıf demişken aklıma geldi, ben daha küçükken, hani sobalı evlerde, bahçeleri olan apartmanlarda oturup komşuların selamlaştığı sabahlara uyandığımız zamanlarda, çok karlı bir kış günü arka tekerleğine taş konmuş bir kamyonetin altına girmiştim. Bir nedeni yoktu, karda kayacak leğenim de yoktu. Canım fena halde sıkılıyordu. Bu kamyonet dedim, neden yokuş aşağı duruyor, durmasın. Kimse hiçbir şeyin önüne taş koymasın, yattım altına aldım taşı, geri çekilip seyrettim. O kamyonet kaydı, kaydı, kaydı, biraz ilerdeki müstakil evin içine girdi. Çığlık, kıyamet... İçerdekiler dışarı fırladı, sokaktakiler evdekilerin başına toplandı. Ben yokuşun başında kara uzandım, onları seyrettim. Maksat yetişkinlere konuşacak konu yaratmak olsun, kim yaptı, neden oraya park ettin, senin ananı avradını... Bu olayı elbette anama hiç söylemedim. Zaten benim anama bir şey söylenmezdi, o hep çok meşguldü. Boyuna patlıcan biber kızartır, evdeki herkes yemiş yemiş şişmiş uyurken, babamın donlarını, mendillerini ütülerdi. Bir kadının marifetini kocasının donundan anlarsınız derdi. Bir sürü şey gibi, bunun gereksiz bir çaba olduğunu da anneme söyleyemedim. Çünkü babam o ütülü donlara sıçardı. Eve gelene kadar tutamayıp pantolonuna işerdi. Ben boklu çişli babamı severdim. Annem donları mendilleri severdi. Ama yalnız geceleri severdi onları, ütünün buharlısı çıkmamışken, yanına bir bardak su alıp parmaklarıyla damlaları serpelerken çiçek sular gibi severdi hem de. Bir Hayriye vardı, annesi intizamlı, tertipli, titizdi desinler diye yapmazdı bunu. Öyle görmüştü işte, hepsi bu. Görgülü kuşlar gördüğünü işler derdi.

Ben anamdan ne gördüysem tersini yapmak için ömrümü heba ettim. O feda et demişti, heba da aynı

kapıya çıkar, takma bu kadar dedim, genlerimle oynadım resmen... O tarhanayı suda mı eritiyor, ben kavururdum. Telefon açıp suda niye eritiyorsun dememek için kaç paket tarhanayı mundar ettim. Bamyaya ince ince değil, parmak kalınlığında soğanlar doğradım, pilava tereyağı koklatmadım, domates rendelemedim. Bir adama var, hep onunla ol diye tembihledi. Onlarca adam sevdim, hepsine gönül verdim de elim boş döndüm. Demek ki, önce anamı yanlış anladım, sonra dünyaya amud açısından baktım. Beynime giden onca kan da böylece heba oldu.

Ömür yazgının izini sürmekmiş, yaşamaksa bir yaştan sonra kendini oyalamak... Bana boyuna diyorlar ki, Hayriye artık biraz olgun ol, ne bu deli deli haller? Hiç yakışıyor mu sana? Bu kadar çok soru işaretini nerene koyacak, çengelini kime saplayacaksın? Önüme gelene saplar bağırtırım, huyum böyle. Ağızlarını tıkamak için de mutlaka bir hatıra uydururum, bilmem kaç sene önce petunyalar nah bu kadar olmuşken diye başlayıp girizgâhımı süslemeyi ihmal etmeden. Hiç unutmam, Avrupa seyahatlerimden birinde (böyle söylerseniz etrafınızda bir saygı hâlesi hemencecik oluşur) gece vakti ağaca çıktım. Yanımda Çinli bir adam vardı. Yok canım Çince bilmem, adam severim. Oradan Avrupa'ya baktım, yukardan benim Çinli bile Avrupalı oldu, inanmazsınız. Bunların gölleri temiz, ördekleri narin, çimleri basılasıydı. En azından ben ağaca çıkınca öyle gördüm. Yukardan her şey pür, ben Avrupa'nın piriydim. Haykırdım. (Haykırmak deyince aklıma Ak Tolgalı Beylerbeyi geldi, vazgeçtim, onun yerine çığırdım diyeyim.) Hey burnu büyük Avrupalılar, siz bana baksanıza (gecenin sonunda benim adamı öpe koklaya tenzih ettim) siz kim oluyorsunuz da, benim gibi ileri

demokrasiden gelen bir üçüncü dünyalıyı aşağılıyorsunuz? (O zamana kadar kimsenin bir şey yaptığı yoktu, sadece kafam kıyaktı ama bu ayrıntıyı dinleyicilere söylemedim.) Ne haddinize sizin ha, ben kimin efradıyım biliyor musunuz, atalarımın şapşanlı, kapkanlı ve capcanlı olduğundan haberiniz var mı? Kimsenin haberi de beni umursadığı da yoktu. İnerken bluzum dala takıldı, Çinli boyunca uzandı, ona gerek kalmadan ben yeri boyladım diye anlatıp milleti güldürünce bıkardım.

Başta unuttum dediğim şeyler bunlar değildi. Bunlar unuttuklarımın yerine uydurduklarım. Don ütüleyen ananın bir Avrupa kentinde ağaca çıktığını tahayyül eden kızı mı olur? Böyle yazgı mı olur? Demek ki her armut dibine, her yazgı rahme düşmezmiş? Breh breh çok büyük konuşunca midem ekşiyor. Beni yazgıdan da yazıdan da soğutan bu oldu, bir Hayriye varmış ne güzel ne büyük laflar edermiş desinler diye yırtınmama sebep bu Avrupalılar, yok Çinlilerdir. Olmadı Osmanlılar, ondan da önce Ak Tolgalılardır. (Beylikdüzülüler de olur, hatta onun gibi il olan bir sürü ormanlık arazililer.)

Bakın yine ağır ve ağdalı şeyler anlatamadım size, hezeyanlı, heyecanlı deli saçmaları bunlar değil mi? Ohh ne güzel, hem tam tekmil delirmiş olsam bunları yazamazdım. Birilerinin refakatinde olurdum. İlacı dayarlardı, mel mel bakar, ya her şeye güler ya da uyuşmuş olurdum. Hem şu deliliğe övgü düzüp her boka uyum sağlayanlardan olmaktansa bilmediğim bir Avrupa kentinde ağaca tırmanır, yerdeki herkesi Çinli sanarım daha iyi.

Durun durun baştan alıyorum, yazgımı yeniden yazıyorum. Kendime yeni bir Hayriye buldum, onu huzurlarınıza sunuyorum.

Baharın yaza durduğu, akşamdan doğum çantasının yapılıp babanın alesta kapılarda dolandığı bir günde doğmuş bizim kız. Koridorları süt dök yala özel klinikte bir oda vermişler annesine. Pencereden bakınca vapurlar içeri doluyor, rüzgâr efil efil balık kokusu taşıyormuş. Annenin eli babanın avucunda, karnı burnunda beklemişler Hayriye'yi. Babaannesi çok isterdi rahmetli, onun adını koyalım teklifi elbette babadan gelmiş, anası da ikiletmemiş. Bir görseniz ne ihtimam ne hizmet, prenses gelecek bu dünyaya ve bütün dertler bitecek gibi herkeste bir heyecan... Tam o sırada iki kardeş evde hummalı bir hazırlık içindeymiş. Hayriye'ye yeni oda, yeni zıbınlar, grapon kâğıdından "hoşgeldin"ler, karnına basınca zırtlayan aptal suratlı ördekler, belki yutar da geldiği gibi gider niyetiyle misketler, tavandan sarkıtmalı döner lambalı, cangırtılı oyuncaklar, pespembe yatak örtüleri, beşikli döşekli köşeler... Akşam olacak Hayriye gelecek diye bitmeyen seferberlikler...

Akşam olmuş, Hayriye evine gelmiş. Bir kucaktan diğerine, agucuk gugucukla karşılanmış. Henüz ne diyor lan bu salaklar diyemediği için Hayriye onlara anlayışlı bir şaşkınlıkla bakıyor, büyükler boyuna ağzına emziği, memeyi dayayarak sus payını baştan veriyorlarmış. Ertesi gün, aa pencereden bir bakmışlar ki kirazlar çiçeğe durmuş, bu tarafa döndürmüşler Hayriye'yi, kuşlar ötüşmüş, gözlerinin önünde kumrular sevişmiş. E burdan bakınca dünya fena görünmüyor, idare ederiz diyemeyen Hayriye, konuyu ıngaaa'ya bağlamış.

Gel zaman git zaman pembe örtülere, pembe elbiselere, pembe kurdelalara ve pastaların üzerini süsleyen pembe başlı ördeklere pek alışmış olan kızımız, serpilip büyümüş. Daha ilkokula başlamadan bütün masalları ezbere bilen; nine dede şefkati, baba sıcaklığı, anne ihtimamı, kardeş sevgisiyle sarmalanmış olan Hayriye'nin okuldaki ilk günü ailesini özleyerek geçmiş. Yav demiş, şimdi evde olsam ne güzel yayılırdım, bu sıralar da çok sıkışık, yanımdaki oğlan pek şımarık. Hele şu ekose etekli kadın, anlaşılmayan dilde tahtaya bir şeyler çiziktiriyor yampiri yumpiri... Ne bu böyle, hiç yakışıyor mu bana bu okul? Akşam olunca konuyu ailesine açmış, babası hiç kaşınıp düşünmeden yan çıkmış; seni tatmin edemedilerse ordan alır, başka bir okula veririz, olmadı özel öğretmenler gelir evimize, hatta öğretmenlerin ne öğreteceğini de biz seçeriz. Annesi daha orta yollu bir çözüm önermiş; bir bak gidişata demiş, belki beğenirsin, beğenmezsen sana her yer okul... Kardeşleri (ki bir abi ve bir abladan ibaretmiş yine) biz de memnun kalmadık, seçme ve seçilme hakkımızı kullandık. Senin neyin eksik? Hayriye şöyle bir tartmış kendini, hiç eksik bulamamış. Fazlası, fazlasıyla varmış. Ailesinin hatrına öğretmenlerini birkaç ay daha sınamış, bilgilerini yoklamış. Bakmış ki bunların masaldan, matematikten anladıkları yok, ehh demiş yetti artık. Bana özel öğretmenler tutun, yabancı diller öğretin, öğlen çıkan sıcak yemeklerin, kapıma kadar gelen takım elbiseli şoförlerin olduğu, yanımda ter kokmayan çocukların oturduğu bir düzen kurun, ne bu sakalet!

Aile hemen harekete geçmiş, evde piyano dersleri başlamış, Fransızca dahil üç dilin şakır şakır konuşturulduğu yeni bir okula yazdırılmış Hayriye. Eve

giren piyano, Beethoven'leri, Mozart'ları da yanında getirmiş. Okuldan sonra bir saat bale dersi, akşamları tuşlarda gezinen parmaklar derken, Hayriye annesinin başucuna koyduğu Jersey ineğinden sağılmış sütünü yudumlamadan önce kararını açıklamış. Anne demiş, hiç piyano çalan Hayriye mi olur, adımı değiştirmek istiyorum. Annesi ama kızım babaannen demeye kalmadan, babaannem ezikmiş, ben değilim, olmayacağım da, kararım kesin diye buyurmuş. Benim adım bundan sonra Hülya olacak. Babama durumu sen açıkla, bunun için tartışmayacağım kimseyle.

Anne gece kocasının koynuna girdiğinde –ki bilirsiniz kocalar koyunda kolay ikna edilir– Rıfat Bey demiş, durum böyle böyle... Adam yatakta bir kere kıçını iki kere başını kaşımış, sağından soluna dönmüş, ee peki kızımızı kıracak değiliz ya, Hülya olsun, Hayriye'yi de göbek adı diye aradan çıkartırız deyivermiş.

Ertesi gün Hülya aşağı Hülya yukarı... Bizimkinin havalar bin beş yüz. Edalar, giyim, kuşam, tavırlar birdenbire değişivermiş. Bu son model kızı evdekiler önceleri biraz yabancılasa da zamanla alışmışlar. Hülya'nın hayali ülke sınırlarını aşmış, gözünü yurt dışına dikmiş. Fransa, Londra derken beynelmilel flörtler gırla gitmiş, Je t'aime'li, my love'lı türlü çeşit sevgiliyi parmağında oynatmış, hiçbir ilişkisinde şehit düşmemeyi başarınca, e zamanı geldi artık şu sarı oğlanlardan biriyle evleneyim bari demiş. Hem gerçek bir Avrupa vatandaşı olurum, hem de layık olduğum medeniyetin beşiğinde sallanır, yaşarım. Tahsil desen bende, güzellik desen bende, kim bu değeri hak ederse onun olurum. En sarısından bir oğlanı almış ailesine getirmiş, simültane

tanıştırmış. Rıfat Bey, babanız ne işle meşgul, ya anneniz falan diyecek kadar lisanı haiz olmadığından, yerel yemeklerden tattırıp misafir odasında yatırıp kızları Hülya'yı Jean Luc'a vermişler. Senede bir gün ziyaretlerine gelse kâfiymiş, aman aman mutlu olsunlardaymış.

Hülya evliliklerinin ikinci yılında Jean Luc'tan sıkılmış. Önce John'la kaçamak yapmış, ondan George'a kaçmış. Dünyayı gezecek, gezerken de renk renk adamlardan tadacak, kendini bir kişiyle sınırlamayacakmış. Hülyaları büyük, hayat kısaymış. Nerede yeteneğini başarıyla taçlandırmış biri varsa onun olabilir, böylelikle kendini ben de bir şey olayım, yapayım diye hırpalamasına gerek kalmazmış. Hem kim onun kadar güzel piyano çalabilir, kim onun kadar iyi dünya edebiyatı bilirmiş ki? İki kişiden biri diğerinin açığını kapatır, soranlara da biz birbirimizi tamamlıyoruz diye yapıştırıverirmiş cevabı.

Provence'ın lavanta tarlalarından, Manhattan'ın arka sokaklarına dala çıka dolaşan Hülya'dan şahsen artık sıtkım sıyrıldı. Hayriye'yi özledim. Yazgı denen nane masa başında yazılmadığından olsa gerek, iyi hikâyelerin sonu da gelmiyor. Araya çeşni olsun diye bir hastalık falan sokuşturayım dedim, bu Hülyalar öksürse doktora koşar, olmaz. Aldatılma, yanılma gibi olağan vakaları da bu cingöz yemez, yese de üstünde durmaz, en iyisi aslolana, tutunamayışın, tutturamayışın tarihine dönmek.

Kafes

Hapşırırken ağzımdaki ekmeği düşürdüm. Ne olduysa o sırada oldu. Beni buraya kapattılar. Pişmanlıktan ölecek

olmam yetmedi onlara, süründürmek istediler. Bütün gün dört metrekarelik yerde dolanıp duruyorum, gelip gidenler oluyor. Salak salak bakıyorlar, aldırmıyorum. Bir bakıcım var, İlyas, o daha uzun kalıyor. Cesur bi de, yanıma yanaşıyor, seviyormuş gibi yalandan bir şeyler mıyırdıyor. Beni şefkatle ehlileştirecek aklı sıra. Yemiyorum. Önüme ne koyarlarsa burun kıvırıyorum. Parça parça çiğ etlerde gözüm yok, benim aklım o bir parça ekmekte. Nasıl oldu da gidiverdi ağzımdan, hemen nasıl da kaptırdım kaplanlara, aç gözlü atmacalara. Türüm tükenmek üzereymiş, öyle diyorlar. Türüme sıçayım diyorum, ne faydasını gördüm. Kedi olsam her evde kraliçeler gibi yaşardım, büyüdüm de bir halt oldu sanki, işte bu kafesin içinde tıkılıp kaldım. Avlanmak değildi mesele, onu anadan babadan gördüklerimle bir şekilde beceriyordum, beni yerimden ettiler, ona yanıyorum... Atalarımın namı Asya'dan Afrika'ya, Hindistan'dan Kuzey Amerika'ya kadar yürümüş bana ne, şu insanların önünde maymuna döndüm. Olacak şey mi bu?

Tanrılarım şu halimi görse gülmekten kükremeyi unutur. Ne oldu cicim, ormanda kıçını sallaya sallaya dolanıyor, ona buna yan bakıp korkutuyordun, o kadar badire atlattın ama sonunda insan soyuna yenildin, ne iş, derler. Haklı da olurlar. Ondan böyle domuşup oturuyorum köşemde. Kimseye diyecek bir şeyim yok. Zaten ağzımı açsam her gören bir yere kaçışıyor, adımız çıkmış bir kere. Kendimi bildim bileli korkarlardı benden, bununla da övünürdüm. Hoşuma gidiyordu beni görür görmez kaçacak delik aramaları. El ayak çekilince her yer benim olurdu; şu nehirler, şu göl kenarları, şu sık ağaçlı yemyeşil ormanlar, şu sakin sazlıklar, hepsi hepsi

benimdi. İstediğim yerde istediğim zaman salınırdım, bir tek timsahlardan tırsardım ya onların sinsiliğine de alıştım. Suya aksimi görmek için adımımı atacak olsam iri dalgalar benden önce telaşlanırdı. Anlardım, çıkacaklar yorgan gibi örtündükleri suyun altından. Hemen topuklardım, eh bunlarla dalaşmaya gelmez. Alt ederim etmesine de, gerek yok. Dövüş dövüş nereye kadar. Hem ben gündüzleri kavga etmeye de üşenirim inanmazsınız, daha çok geceleri kan yürür bedenime. Gözüm gönlüm o zaman açılır. Gölgelere dikerim kulaklarımı en çok, çıt çıksa anında biterim tehlikenin dibinde. Bi tek ormanların zibidileri var onlara bulaşmam, çünkü pistir huyları. Göğüs göğüse çarpışmaz, eşek gibi çifte atarlar. Zebraları diyorum canım. Çekmiş Allah üstlerine jantileri, kendilerini bir bok sanıyorlar. Gerçi benim de olsa öyle personel müdiresi gibi bir kıyafetim belki ben de şımarırdım, bilmiyorum. Aman yok yok, kokoşluktan oldum olası hoşlanmam. İyiyim ben böyle. İyiydim yani. Buraya düşmeden önce.

Her şey benim herif yüzünden oldu. Elalemin karısına kızına takılacam diye sürüden ayrıldı. Gidiş o gidiş. Ben onu en tıfıl haliyle beğenmiş tepeme çıkarmıştım halbuki. Aman efendim o zamanlar ne bağırtı, ne cayırtı. Ormanı yıktı gürültüsü sevişirken, maksat ben bu hatunu götürüyorum diye duyurmak. Eh benim için de utanılacak bir şey yoktu, herkes bilsindi. Alan razı veren razıydı ne de olsa. Zamanla işin içine av, avcı falan girince roller değişti. O kadar koşturmuş, kallavi bir parça yakalamışız değil mi, illa ki bizim beyi bekleyeceğiz. Neymiş, işin doğası böyleymiş. Doğada olunca ses de çıkaramıyorsun tabii. Yutkuna yutkuna bekliyorduk el mecbur, bizimki zıkkımlansın da sıra bize gelsin diye. Onun karnı doyacak,

keyfi yerine gelecek de, biz de avdan nasipleneceğiz. Başlarda sülalece dolaşırken anlamamıştım, meğer benimkinin gözü başkasındaymış, hatta başkalarında. Ormanın kralı ya, bütün dişileri emrine amade sanıyor. Haksız da çıkarmadılar benim herifi. Seslerini duyar oldum uzaktan, aynı böbürlenmeli böğürtüler yankılanırdı dağa taşa çarpa çarpa. Neyse ki bizim ormanda kıskanmak, kapris, kompleks yok. Ama hiyerarşi burda da var, hangisini seçersin diye sorsanız, iki ucu boklu değnek derim. Erkek milletinin türü, ırkı, derdi bir. Cinsini sevdiğim cinsine çeker, ne olacak! Azıcık yüz versen hemen yelelerini savurmalar, homurdanmalar, afralar tafralar. Dön arkanı git, kedi olduğunu hatırlar, sürtünmeye başlar. İlla ki sevilecek ve sövülecek anı onlar seçecek... Netameli mesele vesselam, girmeyeyim şimdi, fazla insan aklı istiyor böyle konular, hiç bulaşmayayım bu pisliğe... Zaten konumuz bu değil. Ben buradan nasıl çıkacağım, onu düşünüyorum kara kara. Durup durup aklıma geliyor, o insafsız avcıların eline düştüğüm gün.

Güneşten kaçıp bir yerde siftinmekteydim ne güzel, içim ezilmiş, azıcık ekmek bulmuş, açlıktan ve çaresizlikten onu kemiriyordum. Gebeydim söylemesi ayıp. 103 gün bir türlü geçmek bilmedi, pençemi kaldıracak halim yok. Gündüz vakti asayiş berkemal sanıyorum. Şerefsiz avcılar bana tuzak kurmuşlar, kaptıkları gibi beni buraya kadar getirdiler. Yolda hep baygınmışım. O hengâmede içimdeki yavruları da unuttum, ayıldığımda bir baktım, karnım boş... Ne yaptılar benimkileri, kim emzirdi onları, meraktan deliye döndüm. Aslanın delisi mi olur derseniz, olur da sizin haberiniz olmaz... Haa, şimdi şu götü boklu insanlara sorsanız depresyonda hayvan derler,

kederliyim haberleri yok. Kederin ilacı da yok. Varsa yoksa gelsinler, birbirlerine beni gösterip gülsünler, ordan burdan şak şak fotoğraflar çekip arkadaşlarına hafta sonu ne kadar da eğlendiklerini ilan etsinler. Ben bunların topunun eğlence anlayışına tüküreyim. Lama mıyım ben ne tüküreceğim, sıçarım daha iyi. Sabah nasılsa benim bakıcı İlyas gelir, bokumu temizlerken fotoğraf çektirip o da kaynına gönderir. Bakıyorum yan kafestekilere, onlar da benden beter. Bi tek şempanzelerin umurunda değil, o demir parmaklıkları ağaç dalları sanıyor akılsızlar, hop oraya hop buraya, daldan dala kona kona gün geçiriyorlar. İmrenmiyor değilim ama bu kadar hoppalık zaten bana yakışmaz. Aylardır hep aynı sıkıntıyı öğütüyor, bu hayata dayanmaya çalışıyorum. Cehennem azabı yaşıyorum resmen. Gözlerimi kapattığımda uçsuz bucaksız düzlükler, beni kucağında sallayan sazlıklar görüyor, ağlayarak uyanıyorum. O zaman pek huysuz, çok huzursuz oluyorum işte. Hele de ziyaret saatine denk gelirse, birilerinin kolunu bacağını koparasım geliyor. Hayır ısırsam suç benim olur. Beni buraya tıkanlara bir şey yapmazlar.

Geçen gün benim İlyas söyleniyordu, ondan duydum. Meğer bir ay önce yönetim değişmiş, yeni bir müdür getirmişler başımıza. Başımıza derken İlyasgillerin başına işte. Bundan böyle yiyeceğimiz iki lokma etten tasarruf edeceklermiş, bir öğün neyimize yetmiyormuş. Dört bakıcı fazlaymış, iki kişiyle de idare ederlermiş, öyle veteriner falan lüksmüş, ölecek gibi olursak o zaman icabına bakarlarmış. Herkesin geleceğiyle oynadığı yetmiyormuş gibi koca müdürlük binasını da ailesine lojman olarak tahsis etmiş herif, bak hele şu deyyusa! Herkesin gırtlağından kes ama sen aile boyu yan gel yat.

Kimse de bu kadar haksızlığa dayanamam deyip çekip gitmemiş, hiç olmazsa maaş veriyorlar deyip susmuşlar. Demin solumdaki kafese daldı benim İlyas, burnundan soluyordu. Bedduanın bini bir para. Pitonlara dert mi anlatılır, karşılıklı tısladılar, fazla kalmadan çıktı içerden. Allah kimseyi süründürmesin diye diye gitti.

Ben kaldım yine bir başıma. İlyas'a ilk defa ısındım ama ne yalan söyleyeyim. Kaderlerimiz ortakmış gibi geldi bir an. O dışarıda ben kafeste ama ikimiz de esiriz işte. Uzaklardan şehrin uğultusu geliyor, uğultu derken gümbür gümbür yükselen katranlı bir ses. Halime şükür mü edeyim küfür mü edeyim bilemedim. Bugün dillensem de İlyas'ı teselli etsem diye geçti içimden. İlyas kardeşim desem, üzülme. Bak beni de yavrularımdan, yurdumdan ayırdılar, kim bilir yavrucaklar hangi kafeste senin soyuna soytarılık yapsın diye tutuluyor. Ben burda sıkıntıdan patlamak üzereyim. En iyisi mi aç sen şu kilidi, sal beni dışarı. Sen sağ ben selamet, hı? İlyas o zaman halime acır da bırakır mı yoksa sırtımdan vuran ilk o mu olur? Belki yeni müdür oturduğu yerden emri ben verdim der, olay kapanır. Hempalarına da yuhalatır beni kesin, kaçacak aklı sıra elimden, öldürmeden bırakır mıyım ben be diye benim yerime kükrer, yanındakilere güç gösterisi yapar. Vurulmadan önce son bir kez yüzüne bakma imkânım olsa müdürün, bunun vebalini ömrün boyunca ödeyeceksin müdür, bugünler geçecek, bu lojman, bu şatafat, bu dediğim dedik, astığım astık haller bitecek diyebilir miyim? Yok ben kin kusamam, kin de nefret de insana özgü, bünyem kabul etmez. Benim bütün bildiğim av ve avcılar. Ha bi de boyuna sikini gezdiren herifim.

Rüya'nın kafası iyice karıştı. Bu aslanlar, zebralar falan nerden çıkmıştı şimdi? Hayriye alegoriden pek hazzetmez, alengirli o iş, bana göre değil der geçerdi. Niye böyle bir denemeye kalkışmış, hangi boğuntusunu anlatmak istemişti acaba? Kendi kendine konuşa konuşa ortalarda dolanırken kapı çaldı. Daha açar açmaz, Sevilay ay çok sıkıştım diyerek içeri daldı. Koşarak tuvalete gitti. Rüya hiç Sevilay çekecek durumda değildi ya, neyse artık. Ona söyletmeden kahvesini yaptı, deliller ortada durduğu için yatak odasının kapısını hemen kapattı, salona geçti, Sevilay'ın enerji bombardımanına hazırlanmak için derin bir nefes alıp bekledi.

Pır pır uçuşarak ve pantolonunun düğmelerini ilikleyerek çıktı Sevilay tuvaletten. Otururken bağdaş kurdu, kahve kokusunu duyunca yüzü güldü. Keyiften iyice yayıldı. Ben önümüzdeki hafta tatile gidiyorum da, gitmeden bir göreyim istedim, sen de bayağı yerleştin ha bu eve dedi. Rüya'nın içine düştüğü kuyudan artık onu kimse çıkaramaz, kimseden de medet umamazdı. Utanç, mahcubiyet, umut, atalet gibi duygular damperle yüreğine dolmuş, göğsünü sıkıştırmıştı. Sevilay'a gösterdiği müsamahanın sonucuydu bu laf. Ben senden önce gidiyorum Sevilay'cım dedi de anca rahatladı. Sevilay deminki laf sokucu kendi değilmiş gibi direksiyonu hemen kırdı. Aa, Hayriş gelmeden nereye canikom diyerek Rüya'nın tepesini attırmayı başardı.

Yine de o anda kararını vermiş olmak Rüya'nın sinirlerini yatıştırmıştı. Kahveleri getirirken yüzündeki gerginlik de silinmişti. Sehpadan bir sigara aldı, arkasına yaslandı ve imasız, bibersiz, sakin sakin

anlattı. İnsan yıllar sonra uzun yoldan en yakın arkadaşını görmeye gelip de bulamayınca gönül rahatlığıyla geri dönemiyor kızım. Bilsem ki sağlığı yerinde, mutlu mesut, ya ben atlar onun yanına giderdim ya da ben geldim, kalk gel derdim. İkisi de olmadı, ha bugün ha yarın gelir diye bekledim. Eh Amerika'da da beni kapılarda bekleyen kimse, yetiştirilecek bir iş yok doğrusu. Hayriye'yi görme heyecanımı hep diri tutmaya çalıştım ama galiba artık beklemenin bir manası yok. Ona bir not bırakıp gideceğim. Sen de görürsen benim için sıkı sıkı sarılmayı unutma sakın.

Sevilay bağdaşını bozdu. Kalkıp Rüya'nın yüzündeki iki damla yaşı sildi. Ayy tamam tamam sen merak etme, bir gelsin ben ona yapacağımı biliyorum dedi. Rüya'nın yarattığı ağır havayı dağıtmak için konuyu sulandırmak istiyordu sözüm ona ama lafının gerisi artık umurunda değildi Rüya'nın. Sevilay yine de yılmadı. Göbeğine doğru böyle yavaş yavaş parmaklarımı uzattım mı zaten bizimki limon yemiş gibi kamaşıverir, basar çığlığı dedi. O bizi bu kadar ağaç etti, ben de bunu yanına bırakmam. Bi gelsin Hayriş, ben onu bu sefer gıdıklanma manyağı yapacam valla!

Rüya birden ayaklandı, daha biletini almamıştı ama bavullarını hazırlamak için sabırsızlanıyordu. Sevilay kışkışlanmak istendiğini anladı. Rüya'nın geldiği günkü demir leydi hallerini kırmak için, sana bile alışmıştım valla diyerek sarıldı ona. Bir süre başı Rüya'nın omzunda kaldıysa da yine istediği gibi bir etki bırakamadığını anladı. Ortamı yumuşatmak için ben de senin dangalaklıklarına alıştım galiba derken gülümsedi

bile Rüya... Sevilay şımarık bir çocuk gibi suratını asınca gönlünü almak için, sen olmasan, bana güvenmesen ne bu eve girebilir ne de arkadaşımla ilgili... dedi durdu, gerisi artık kendini ihbara girecekti. Neyse, gitmeden anahtarları veririm. Sana da şimdiden iyi yolculuklar deyip konuyu teyelleyerek kapıyı kapattı. Sevilay kendini bu kadar çabuk dışarda bulacağını beklemediği, evde kesin yemek vardır, yer içer kocakarı tavsiyeleri dinlerim diye düşündüğü için dudağını sarkıtarak evine yollandı, kapısını küttt diye kapattı.

Rüya o küt'ü kafasına yemiş gibi oldu ama aldırmadı. Aslında doğru söylemişti Sevilay, yerleşmişti bu eve. Alışmıştı bu kokuya, eşyaların yerlerine, çekmecelerin içine, kâğıtların, kitapların, defterlerin dediklerine... Yastığının altında bir taşla yatmaya, rüyalarının coğrafyayla şekillenen, yeni kişilikler kazandıran kısa öykülerine, ezanın, sokağın, sadece ve sadece Hayriye'ye ait olanın ve bunca yıl hiçbir yere ait olamamanın hakikatine. Bir hayalin içine dalmış, orada kendisi için bir kıçlık yer açmış, zamanla hayal olan gerçeğe dönmüş, mekâna bürünmüştü. Yaşına uymayan bir dönüşüm, neye benzediğini çıkaramadığı bir vesikalıktı aynada gördüğü. Her şey ve her yer ona hem eski Rüya'yı anımsatıyor hem de her şeyi unutturuyordu. Hayriye'ye kavuşsaydı belki zamanın ve mekânın baharatı genzini bu kadar yakmayacak, aralarındaki dilin tarihine sığınacaktı. Geçmişe doğru gittikçe birbirlerini yalanlayacak, atışacak, çekişecek, inatlaşacak, sonunda bir orta yol bulup birbirlerine sarılacaklardı. Rüya ona ilaçlarını almayı unutma diyecekti, Hayriye küfrü basacaktı. Kahvaltıda kaç zeytin yediklerini sayacak, suya yatırdıkları peynirin

sası tadına laf edecek, sofraya tereyağı koyalım koymayalımın derdine düşeceklerdi. Hayriye yumurtayı her zaman olduğu gibi Rüya'yla tokuşturmaya kalkacak, çocuklaşarak ölüm fikrinin üstünden atlayacaklardı. Kahvaltıdan sonra da illa ki kahve faslı başlayacaktı.

Kahve demek fal demekti Hayriye için, gözleri parlardı hemen. Telvenin teskin edici vaatleri hoşuna gider, birileri için olası istikballer yaratır, çıkış yolları gösterirdi. Rüya da Hayriye'nin zoruyla uydur kaydır bir şeyler anlatırdı elindeki fincanı evire çevire ama her defasında kavga çıkardı. Doğru dürüst baksana derdi Hayriye. Ben senin gibi bakamam, baksam da anlatamam diye koyardı önüne fincanı Rüya. O zaman Hayriye suyuna gider, tamam tamam bildiğin gibi devam et diye sinerdi. Koca ömrü şu ufacık fincanın içindeymişçesine, şansını yeniden deneyecek, bu kez fırsatları değerlendirecek, zaaflarından utanmayacak, şaşkınlıklarını gizlemeyecek bambaşka bir Hayriye'nin varlığını müjdelemesini isterdi Rüya'dan. İçin kabarmış, yüreğin daralmış, kuş ağzında haber varlara inanmaz, hevesine bir nefes üflensin diye beklerdi.

Rüya fincanları yıkayıp aklından geçenlerle birlikte dolaba kaldırdı, bavulunu hazırlamaya gitti. Giysilerini tek tek katlarken Hayriye'nin hırkasına baktı, onu da alsa mıydı yanına? Bu kadar da ileri gidecek miydi yani? Ne olacaktı sanki, konuştuklarında söylerdi, uçakta üşürüm diye aldım, bende, arama derdi. Uçakta üşümek bahane, seni giyindim, seni kokladım, giderken seni yanıma aldım demenin Rüya'cası... Gitmeden yapması gerekenleri hatırlamaya çalıştı, Lütfu'ya borç kaldı mı diye soracak, Sevilay'a anahtarları bırakacak, Necla'ya

hoşça kal diyecekti. Akrabalarından hiçbirinin yüzünü görmek istemiyordu. Onlar da Rüya'ya ayılıp bayılmıyorlardı ki, bir kere bile aramamışlardı. Her zaman meşgul olanlara has bir tembellikle, önümüzdeki sene nereye tatile gideceklerinin planlarını yapmaktan, bugünle, yanlarında berilerinde olanla zırnık ilişki kurmuyorlardı. Onca yıl görmedikleri Rüya'yı mı düşüneceklerdi? Ne ki Rüya da kendi köklerini bu züppelere sabitlememiş, kendine şamanlardan, tanrıçalardan kadim akrabalar seçmişti.

Bavulunu kapattı. Açtı, yeniden kapattı. Bir daha açtı, hırkayı Hayriye'nin saçlarını okşar gibi sıvazlayıp en üste koydu, yeniden kapattı. Telefonu elinde bir süre tuttu, yine o zalim çalma sesini dinledi; yılışık kadının yok kardeşim Hayriye mayriye minvalli çınıltısını duyunca bir kez daha aramamak için kendine söz verdi, telefona bir daha hiç bakmadı. Suyun altında uzun kalmalı bir duş aldı. Suyla birlikte hafızaya hücum eden, aynı hızla akıp giden bir sürü cümleyle, resimle, keşkelerle, eskilerle, teleme peyniri gibi kollarıyla, çırpı bacaklarıyla yundu yıkandı. Ağzına atacak tek lokma yemek yoktu evde. Dolapta kurumuş kayıntılardan bir ikisini ağzına attı ki ödünü tutsun. İyi ki Sakine yanında getirdiği simitten bir parçacık olsun bırakmıştı. O kadarla doydu, bir an önce yatağa girmek, kesintisiz bir uykuya saklanmak için can atıyordu.

Öyle olmadı. Bu son geceyi hemencecik bitirmemek için olsa gerek, sabaha kadar gözünü kırpmadı. Yatağın üzerine yaydığı kâğıtları aynı nizamla toplamak, toplarken yeniden yeniden okumak uykusunu kaçırmış, televizyondaki saçmalıklarla oyalanmak da kâr

etmemişti. Biletini internetten ertesi gün akşama almıştı da iyi mi yapmıştı? Ne ben geldim Hayriye diyebilmişti, ne de ben gidiyorum... Işıkları söndürüp iki mum yaktı. Dışarıdan içeri süzülen ışıklar mum alevine eşlik ediyor, salonu büküyordu. Sallanan koltuğa oturup eve biraz daha baktı. Elinde bir fotoğraf makinesi varmış da netlik ayarı yapıyormuş gibi gözlüklerini çıkardı, bir daha taktı.

Işıkları yaktı, giderken bırakacağı notu yazmak üzere kâğıdı kalemi eline aldı. Zurnanın zırt dediği yere gelmişti. Ne diyecek, burada geçirdiği zamanları nasıl özetleyecekti? Geldim bulamadım yazacak hali yoktu ya. Nerdesin diye de sorulmaz. Hayriye kadar küfür bilse, en sinkaflısından saydıracaktı ama onu da beceremezdi. Beni bu kadar merakta bırakmaya utanmıyor musun diye fırça atsa, insan bir haber bırakır diye sitem etse... Ya da evinin altını üstüne getirdim, oh canıma değsin, mi demeli? Hiçbirine gönül indirmeyeceğini biliyordu da, bu türden sayıklamalarla en uygununu arıyordu işte. Vazgeçti, biraz olsun gevşeme dileğiyle kendine bir melisa çayı yaptı. Işıkları kapattı. Bilinçsizce hareket ettiğini biliyor ama kendine engel olamıyordu. Melisa falan sevmezdi ki, ne diye içiyordu bu mereti. İki yudum alıp bıraktı. Aslında bal gibi de korkuyordu. Bu sessizlikten, gitmekten, kalmaktan, daha fazla beklemekten korkuyordu. Zamanında Hayriye'nin sözünü dinlese de mezar yerini ayırtsa, burada, bu evde ölseydi keşke. Sevilay'a kızının telefon numaralarını verirdi. Onlar gelir, onlar ekerdi kaktüsleri toprağına. Evine dönmek, bahçesini sulamak, torun sevmek, kitabını okumak, uzun ve sakin yürüyüşlerini yapmak varken buraya çakılması, şu koltuğun gıcırdayan

yaylarına takılması, üst kattan gelen müzik seslerini dinleyerek ölmesi kızını kızdırırdı. Ne söyleyeceğini biliyordu onun, orada akıllı uslu akademisyen arkadaşları, kocasıyla ortak dostları vardı. Onları da mı özlememişti? Bir iki aklına düşseler de, içini cızlatan bir hasrete hiç kapılmamıştı Rüya. Hatta Sevilay'ın çat kapı damlamalarını onlarla randevulu, formatlı muhabbetlerine yeğler olmuştu.

Hayatla nasıl içli dışlı olamamışsa kızı Nergis'le de hep bir kol boyu mesafe kalmıştı aralarında. Sen dokunmayı da, sevmeyi de bilmiyorsun anne diye bağırmıştı bir keresinde kızı. Benden istediğin gizli bir itaat. Senin aklınla, senin gibi düşünerek yaşadığım zaman kıymete biniyorum hep. Bana saygı duyman için mutlaka bir şeyleri başarmış olmam gerekiyor. Başarı senin olduğumu hatırlatıyor sana, hata yaptığımda niye bir kez bile dizine yatıp ağlamadığımı hiç merak etmedin mi? Sen hep ikaz edeceksin ama ben itiraz etmeyeceğim! Ana kız ilişkisinden anladığın bu senin. Takdirin bile tehdit dolu be! Aferin kızım ama bir sonraki işte daha iyi olabilirsin, ona konsantre ol, şimdi sevinmeyi bırak. Senin kız evlatlık görevin var, yakana ben taktım o kokartı, sakın çıkarma, benim kızım olduğunu sakın unutma. Benimle değil, kendi doğurduğun ürünle ilgilendin sen, o yüzden de anne olamadın, ürün müdiresi oldun! İlk defa duyduğu bu sözler kalbine değil, karnına bıçak gibi saplanmıştı Rüya'nın. Onu dokuz ay taşıdığı yeri taşlamıştı kızı. Orayı harabeye çevirmiş, anneliğini talan edip ağlaya ağlaya gitmişti evden.

Rüya'nın uzun süre etkisinden kurtulamadığı bu ithamlar aralarında derin bir yarık açmış, ne yapsa o boşluğu dolduramamıştı. Buraya gelirken bile onu yolculamamış, Hayriye Teyze'ye selam söyle diyerek telefonu kapatmıştı. Hayriye Nergis'i beş yaşına geldiğinde tanımış, onu kucağından indirmemişti. Sonraki yıllarda ara ara hep konuşsalar da, Nergis Hayriye'nin arkadaşlık kurma niyetini kıskançlığından olsa gerek görmezden gelmişti. Analarının arkadaşlarından sırdaş da olmaz arkadaş da diye düşünmüştü herhalde.

Güneş gökyüzünde batacak yer arayan ayın nazını çekemeden doğdu. İhtişamını kendinden önce göndererek... Kızılından sarısına, mavisinden siyahına bütün renklerin hercümerciyle. Ev aniden alevlendi, kütüphanedeki yan yana fotoğraflar çerçevelerinden sıkıldı. İlkgençliklerinde, Nergis'in düğününde, torunla kucakta gülümserken, birlikte çıktıkları tatilde ayakları sudayken, salaş bir meyhanede kadeh tokuştururken yaşadıkları anlara can geldi. Gözleri fotoğraflara bakmaktan, aklı anlamaya çalışmaktan yorulmuştu. Müezzinin sıtmalı sesini ne martılar ne de erkenci vapur düdükleri bastırabildi. O bir şehre, bir ülkeye, birine gelmemişti belki de. Emanet bir anahtarla önüne açılan kapının ardında, Hayriye değil artık bambaşka bir Rüya vardı. Onunla tanışmış, onunla sohbet etmiş, ona kızmış, onun derdini dinlemişti. Hayriye'yle yaşamayı umduğu her şeyi tek başına yaşamış, bu eşyalar, bu koku, bu şehir onu yutmuştu. Evet Pera yoktu artık, birlikte gittikleri sinemalar, tiyatrolar, parklar, Hergele Meydanı, Süleymaniye'nin kurufasulyecileri, esnaf lokantaları yoktu ama ona

benzeyen biri vardı bu şehirde. O Rüya'nın çocukluğuydu. Başka bir dil, başka bir ülke bunca yıl iddia ettiği gibi kanına karışmamış, aklını çok da başından almamıştı demek ki. Karnının doyduğu yer değildi çünkü ülke, kalbinin attığı yerdi. Kanepeye kapanıp bütün seslerin birdenbire kesilmesini diledi. Bir tek Hayriye konuşsun istedi.

Şapka

Faşizmi hep kötülükle eş tuttuk biz. Halbuki niyetini densizce başa kakan, boşluğuna yumruk gibi oturtan her iyilik de faşist bir eylemdir. Yoksa bu kadar insan seviyordum, öldürdüm deyip çıkar mıydı işin içinden? Ya da yavaş yavaş, usul usul severek öldürür, kıyar mıydı biri diğerinin canına? Kalp insan haysiyetinden daha ağır değil. Kirli kan atılmıyor hiç bedenden, bir yerde birikiyor, bileniyor, kinleniyor, hükmediyor, kastediyor. Yavaş yavaş olan bu, olduruyor insan kötülüğü. Bilmeden yaptım diyerek sıyırmaya çalışıyor paçasını. Ne bildiğini bilse yapar mıydı yine, bilmiyorum. Küçükken, ne kadar küçük olduğumu bilmezken daha, bir cümle duymuştum babamın ağzından. Vişne likörüyle çikolata dağıtmıştım dostlarına misafir odasında. Elimde gümüş bir tepsi vardı, üstünde küçük yeşil kadehler, kafamda mandal dedikleri cinsten bir toka, ağzımda sakız. Misafirlerin yanında çiğnemez, şişirmez, patlatmazdım, yanağıma yapıştırır, arada bir dilimle yoklardım. Gece yatarken de unutur, yutardım. Neyse, ben tepsiyle eğile büküle gezinirken, "Bunun önünde şapka çıkarırım arkadaş" demişti babam. Sırf bunu duymuştum o uğultuda. O bir kere söylemişti, benim kafamın içinde bin kere çınlamıştı

bu laf. Koltuklarda yan yana ve taşşaklarını yaya yaya oturan heriflerin kafalarına bakmıştım, kadehlerini toplarken, berhudar ol kızımlarını kıçımla şavullarken. Kafalarının üstünde şapka aranmış, kimin ne zaman benim önümde çıkaracağını merak etmiştim. Sanki evin likör dağıtan küçük kızı değil de, sahne alan, takdir bekleyen, babasının bir gün takacağı şapkaya göz dikendim.

O geceden sonra her gün etrafı kolaçan etmeye başladım. Babamı her sabah işe giderken uğurlar, ha bugün ha yarın kafasına mutlaka şapka takacak ve onu benim önümde çıkaracak diye beklerdim. Belki de ben doğmadan babamın bir şapkası vardı ve onu biri ya da birileri için çoktan çıkarmıştı. O biri ya da birileri, benim bir çıkarımlık hakkımı yiyen adilerdi, babamın yarı beline kadar eğildiği, ellerine sarıldığı, alkışladığı şerefsizoğluşerefsizlerdi. İş işten geçmişti. Artık ne yapsam yaranamazdım, iyisi mi boşuna uğraşmayayım dedim; nasılsa o şapka çıkmış, eh hafiften kellik de başlamış. Kimse kimseyi yormasın, ben şöyle köşemde tek kale takılırım, nasıl olsa her gol bana girecek, benim attıklarım da dahil. Bu bana baştan bir rahatlık verdi, yayılmak iyi geldi... Madem kimsenin benden beklediği bir şey yoktu, tembellik kutsaldı. Züğürt tesellisiyle kendimi efsunladım, ben dedim karanlıkta görünen bir yıldızım. Milyonlarcasının içinde parlayınca haliyle seçilmiyorum, normal yani bu durum. Zaten ne zaman ayağım kayıp şöyle bir kaykılsam bu geri zekâlı insanlar yerinden zıplıyor, ayy hadi dilek tutalım diye birbirlerine sulanıyor. Yahu ben yerimden olmuşum millet aşağıda dans ediyor! Demek ki ben sahneyi yanlış yere kurmuşum. Biraz şöyle kuytuya yerleşmeliyim. Nasıl olsa babamdan da bir hayır

yok. Gittim gökte kendime toplu iğne başı kadar bir yer buldum, ne kimsenin benden haberi vardı, ne de aşağıdakiler benim umurumdaydı artık ... Aklıma bu şapka merakını düşüren babamın kanı zehirliydi, kirliydi. Kan bağıyla bana da geçmişti. Bu kirli kan damarlarımda dolaştıkça, akrabalık dedim bulaşıcı bir hastalık; tez zamanda tedavi olmalıyım. Meğer müsekkini bile yokmuş bu marazın. Kuşaktan kuşağa devredilecek müzmin bir dertmiş.

Son kez buluştuklarında, sana söylemeye çekindim demişti Necla Rüya'ya. Hayriye gitmeden önce çok büyük bir kavga etmiştik. Bunu söylerken sözcükleri kurşun gibi saçılıyordu havaya. Saplanacak bir hedef, kurbanını şah damarından yakalayacak bir an kolluyordu. Haklı olduğuna inanması yetmiyordu Necla'ya. Yine Rüya'yı da yanına doğru çekiştiriyor, onu onaylasın diye yalvarıyordu adeta. Kaç kere dedim, ailemizden bize miras kalan değerlere sahip çık, memleketine git, akrabalarınla kaynaş, yeğenlerini sev, kendi kendine yarattığın bu yalnızlık yalan... Sahipsiz mi canım benim bacım, evelallah ben varım. Bu yabani postunun altından çık, insan içine karış, durmadan ossuruğuna tepik atacağına biraz yüzün gülsün. Di mi ama? Allahaşkına sen söyle Rüya, ne var bu söylediğimde, ben onun iyiliği için diyorum ne diyorsam, ama gel de anlat bizimkine, yıktı ortalığı, esti gürledi. Bu yaştan sonra beni terbiye etmeye utanmıyor musun diye veryansın etti. Kardeşim ne terbiyesi, belli ki sen iflah olmazsın artık, hiç olmazsa vicdanını rahatlat di mi ama? Masada karşılıklı oturmalarına

rağmen Necla durmadan Rüya'nın ortada kalan elini sıkıyor, kolunu kavrıyor, gövdesini masaya oturtacakmış gibi yekinip duruyordu.

Bu di mi ama'lardan fenalık gelmişti Rüya'ya. O da içten içe bir inatla, kafa bile sallamadan, yüzüne herhangi bir duygunun yumuşak ifadesini kondurmadan, heykel donukluğunda dinliyor, aldığı derin nefesleri karnından veriyordu. İnsan yedi kat elle dost oluyor da kardeşiyle olamıyormuş Rüya'cım. Birbirimizi aslında tanımamış, yalan yanlış bilmişiz, hepsi bu. O kadar suyuna gitmeme rağmen bir kere bile tamam ablacım, sen haklısın demez mi insan ya, ne istersen yaparım, yeter ki sen mutlu ol dese, konu kapanacak. Nerdeee, randevuyla varıyoruz yanına, tafrasından geçilmiyor, tartıla tartıla konuşacağım diye yan yattı bak, hani nerde? Bu kadar mı düşman olur insan ailesine, bunlar beni arar sorar, bulamayınca meraktan kudurur demez mi? Yok, demez. Niye? Bencil çünkü benim kardeşim, kendinden başka kimseyi düşünmez, tınmaz. Burnunun dikine gitmiş, bak ne zamandır yok. Ben de tükendim artık, cehennemin dibine kadar yolu var diyeceğim ama ben onun gibi inançsız değilim. Allah'tan korkarım, dilimin ucuna geldikçe sus diyorum Necla, denir mi hiç öyle! Sonra yine senin başına kalacak. Di mi ama? Bir şey olsa kim bakacak ona, düşse kim kaldıracak yerden. Ben. Köle Necla!

Kararımı verdim, beni düşünmeyeni bundan sonra ben de düşünmeyeceğim. Derdim binken bin beş yüz oldu, burama geldi yeminle. Bu ilk değil ki, ta kaç sene önce kitap yazacağım diye gitti, bilmem kimin evi

varmış da, sessizmiş de, kuş seslerini dinliyormuş da... Evinin nesi var dedim, çalışma odan rahat, bakkal çakkal yanında, bir telefon açsan getirirler, dağ başında ne işin var, otur oturduğun yerde. O zaman da dinlemedi, bir allahaısmarladık bile demeden gitti. Şimdi yalan olmasın, ne kadar kaldı hatırlamıyorum, oralarda ne yedi ne içti bilmiyorum. E yazdın mı bari, başın göğe erdi mi dedim. Sakinleştim diyor bana. Bak bak, sanki burda onun huzurunu biz kaçırıyoruz da... Haa şimdi çıkıp gelir de özür dilerim ablacım, seni de merakta bıraktım, kusura bakma der, af dilerse elimi uzatırım. Daha da kendimi hırpalayamam. Usandım, yeter.

Bu kadarı Rüya'ya da yetmişti. Neresini düzelteceğini, arkadaşını nasıl koruyup kollayacağını bilemediği bir bombardımana giderayak bir kez daha maruz kalmıştı. Necla'nın beklediği desteği vermediği gibi geç kalmayayım diyerek ondan yakasını kurtarmıştı. Gözyaşsız bir ağlama sesi, sırta bir iki tapışlamayla ayrılmış, taksiye dar atmıştı kendini. Memleketine ilk defa geliyormuş hissiyle eve gidecek, soluklanacak ve bavullarını alıp kavuşamadığı Hayriye'siyle vedalaşacaktı.

Her yerini ezberlediği evle bir kez daha göz göze gelmemek için işini çok kısa tuttu. Akşamdan kendine tembihlediği her şeyi yaptı. Biriken aidat borçlarını ödedi, Sevilay'a anahtar teslim ve veda faslını melodramsız bir içtenlikle halletti ve giderken ardında "Seni bekledim, ömrüm oldukça bekleyeceğim" notunu ve Sakine'nin bulduğu dosyanın içinden çıkan, önüne gül yaprağı gibi düşen, ona yolda ve bundan sonraki

hayatında eşlik edecek hatırayı, hatrı ve harabeye dönen ülkesini hatırlatacak olan şu tek sayfayı bıraktı.

İnde

Bir varmış bir yokmuş... Varlığımızı armağan ettiğimiz nice atalar, yok olmamız için beddualar etmiş, lanetler okumuşlar. Ne ki aldırmamış ah alanlar. Yolları çatallı, engebeleri kallavi ama kalpleri temizmiş. Hep aynı nehrin başına çağıranlar, bir adım atsak bizi boğacakmış. Katmer katmer güneş, dalında patlayan tomurcukların gölgesini saklıyor, hayvanları güçsüz bırakıyor, nehrin suyunu hüüp diye içine çekiyormuş. Haritaya parmağını koysan şak diye bulunacak ülkenin zamanla rengi solmuş, yeşil çizgiler bok rengine, kırmızılar mora çalmış. Bu yitik ülkenin kadınları, evlatları el birliği edip güneşin katına çıkmaya karar vermiş, biraz daha kavrulursak halimiz harap diye yakarası olmuşlar. Kervanlar düzülmüş, erzaklar tamamlanmış, kafileler yola koyulmuş. Bir yol varmış ki önlerinde yürüdükçe toprak kuma, kum taşa dönüyor, ayaklarına dev gibi kayalar düşüyormuş. Birbirimize tutunalım demiş ahalinin başındaki, o zaman bize bir şey olmaz. Cehennemse gittiğimiz bu yolun sonu, beraber yanalım. Burada durursak kuruyacağız, tükürüğümüzü tasarruflu yutalım, sözümüzü özümüze katıp susalım. Her adımda yavaş yavaş soyunalım, hiçbir ağırlık kalmasın üzerimizde.

Üst başlarını ata ata kat etmişler upuzun bir yolu, her biri çırılçıplak kalana değin sürmüş yolculukları. Dudakları çatlayanlar, takati kalmayanlar, diyeceği ağzının ucuna gelip yutkunanlar dokunarak avutmuşlar

birbirlerini. Birinin eli hafifçe değdiğinde diğerine dirilivermiş öteki, beriki kamburunu almış önündekinin, belini düzlemiş, sırtını sıvazlamış, perçemini yana ayırmış, alnına açıklık, gözüne fer vermiş. Memeleri sönenler, topukları yarılanlar, avurtları çökenler, dili damağı kuruyanlar yeni bir zihin âlemine açılmışlar. Tam olarak nereye gittiklerini, yolun ne zaman biteceğini bilmek umurlarında değilmiş artık. Her biri kendine yeni bir geçmiş, hiç anlatılmamış bir masal, hiç gerçekleşmeyecek bir gelecek, zar zor gülümseten yakışıklı yalanlar uydurarak oyalanmışlar.

Bu böyle epey uzun sürmüş. Ta ki alacakaranlıkta süvari birlikleri karşılarına dikilene dek. Durun diye bağırmış davudi bir ses, kimse kıpırdamasın. Kimsenin kılını kıpırdatacak hali yokmuş zaten. Atlarından inmiş süvariler, yolcuların arasına dalmış. Yeryüzünün kızılı yüzlerine vurdukça, yorgunluğun izleri bir bir belirmiş. Yine de eğilmemiş, yıkılmamış kimse... Aralarında dolaşan süvarilerin ne yapacağını, kimi ne zaman yıldıracağını merak ederek alesta beklemişler. Kimseden çalacak bir şey bulamayan süvariler, yolculuğun nereye olduğunu sormuş. Çenelerinden tuta tuta, uzuvlarını bura bura konuşturmaya çalışmışlar kafiledekileri. Süvarilerin öfkesi sıradağlarda yankılanmış, kırbaçlar şaklamış, saçları ateşe tutulanlar sessizce ağlamış, göğsü dağlananların gözlerine kan oturmuş. Ne ki sözün düğümünü çözen olmamış.

O itiş kakışta, zulmün can almaya ant içtiği o anda iki güzel kadının elleri kenetlenmiş birbirine. Dipçiği böğürlerine yedikçe daha sıkı, daha sıkı sarılmışlar. Kalabalığın dalgalanan karmaşasında sinmişler bir yere,

ölümü beklemişler birlikte. Gün ağarırken ayaklarının dibine düşen cesetleri görmüşler. Şu demişler daha demin saçını sevdiğim kadın değil miydi, şu burnunu sildiğim, şu terledikçe kokusunu içime çektiğim, şu önce soyunan, şu çekinen değil miydi? Önlerine her düşen için bu türden sorular sayıklamış, zulmü seyretmiş, sıralarını beklemişler. Kıçın kıçın, elleri kenetli bir mağaraya saklanana değin bu böyle sürmüş. Kan kokusuna bulanmış toz bulutu onları korumuş. Sahip oldukları her şeyi geride bırakmanın, bu dünyanın bütün sahiplerine kafa tutamamanın ezinciyle büzülmüş, küçüldükçe küçülmüşler.

Mağarada şıp şıp kafalarına damlayan suyun kaynağını bulup ağızlarını dayamış, kana kana içmişler. Dışardan iniltiler, böğürtüler gelmeye devam ediyor, kartallar çevik uçuşlarla cesetleri ditmeye hazırlanıyormuş. Güneşe varamadıysak da birbirimizi bulduk demiş gamzesi iyice içine kaçmış kadın. Arkamızdan bizim için kayıp diyenler çok yanılacak biliyor musun? Çünkü onlar, kaybın içinde bir ayıp durduğunu bilmeyenlerdir. Çünkü onlar bizim insan olmanın ayıbıyla baş edemediğimizi anlamayan, utanmayı unutanlardır... Koca gözlü olan belli belirsiz gülümseyerek iki avcunu açmış, başını ellerinin arasına alıp onu kucağına yatırmış. Tel tel sevmiş yanağına yavaşça al yürüyeni, aralarında o an kurulan bağı ilmek ilmek örmüş. Dışardaki zulmü, sıcacık bir dizde cenin olup seyreden fısıldamış: Keşke bu bir rüya olsaydı, keşke...

Yeniden uzun bir suskunluğa kesmişler, dışarının çığlığına kuş sesleri karışmış. Çok uzaklardan gelen bir ışık kırıla kırıla içeri girmiş, diplerinde göllenmiş suya

akislerini düşürmüş. Ömrüm oldukça bu suya bakıp seni de göreceğim demiş dile ilk gelen. Buradan sağ çıkar da ayrılırsak birbirimizden, nerede olursam olayım güven veren bu dizlerini, saçımda gezinen ellerini, bana sevmeyi sil baştan öğrettiğini unutmayacağım. Sen de unutma e mi?